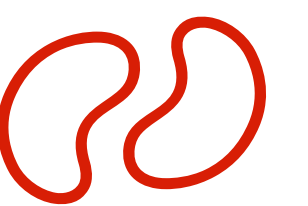

Samen op koers naar **gezonde nieren.**

Jaarverslag Nierstichting 20**21**

NIERSTICHTING

Gezonde nieren voor **iedereen**.

Zijn wie je wilt zijn. Voor jezelf. En voor de mensen die jou nodig hebben. Een energieke moeder. Of actieve opa. Sterke broer. De allerleukste vriendin. Het zorgeloze kind. Gewoon het leven kunnen leven met de mensen om je heen. Dit is echter geen vanzelfsprekendheid. Goed functionerende nieren zijn onmisbaar als je gezond wilt zijn en blijven. Ruim 1,7 miljoen Nederlanders hebben of krijgen te maken met nier schade of nierfalen en daar komen jaarlijks vele nieuwe nierpatiënten bij.

Met gezonde nieren haal je meer uit je leven. Daarom zijn wij er: de Nierstichting. Wij willen gezonde nieren voor iedereen. Wij laten Nederlanders stilstaan bij goede zorg voor je nieren en helpen iedereen de nieren gezond te houden. Vroeg opsporen en voorkomen doen we samen met belangrijke partners, andere gezondheidsfondsen en professionals. Daarnaast zetten we ons elke dag met hart en ziel in voor de nierpatiënt. Samen met de Nierpatiënten Vereniging Nederland doen wij er alles aan om het leven met een nierziekte draaglijk te maken. Voor de beste behandeling, steun en zorg nu en voor genezing in de toekomst. Voor jou en de mensen om je heen.

Door te werken aan oplossingen om nierschade te voorkomen. Door informatie en ondersteuning in het dagelijks leven. Door fors te investeren in onderzoek en innovatie. We ontwikkelen de draagbare kunstnier. Die geeft veel meer vrijheid aan de patiënt om te gaan en staan. Wij strijden onvermoeibaar door voor kortere wachtlijsten en meer succesvolle transplantaties. En we stimuleren baanbrekend onderzoek naar de genezing van nierziekten.

Nierstichting

Bestuursverslag

Voorwoord

Nierpatiënten leven altijd met veel beperkingen en in onzekerheid. De coronapandemie versterkte dat, ook in 2021. Het betekende voor veel nierpatiënten dat zij voor het tweede jaar op rij vanwege hun kwetsbaarheid voor een coronabesmetting hun sociale contacten tot een minimum moesten beperken.

Dankzij uw financiële steun en de steun van vele vrijwilligers slaagden we erin om, samen met de Nierpatiënten Vereniging Nederland (NVN), onderzoekers en professionals in de nierzorg, nierpatiënten extra te ondersteunen. Ten eerste door onderzoek te doen naar de werking en veiligheid van coronavaccinaties voor nierpatiënten. Omdat een werkend vaccin voor iedereen, en zeker voor nierpatiënten, de opening is naar meer sociale contacten en minder beperkingen. Via het platform nieren.nl van de NVN en de Nierstichting boden wij actuele betrouwbare informatie aan, en organiseerden wij webinars en trainingen voor jonge nierpatiënten en hun ouders. Ook streden we hard door voor gezonde nieren, zetten we koers uit voor gericht onderzoek, betere zorg en de genezing van nierziekten.

De nieuwe gezamenlijke strategie van de NVN en de Nierstichting, genaamd KOERS, was daarbij zeer behulpzaam. Kernbegrippen in deze strategie zijn behoefte als vertrekpunt, samenwerking met andere partijen en gezamenlijke inzet, om op die manier zoveel mogelijk impact te realiseren voor gezonde nieren en nierpatiënten. Wij zijn ervan overtuigd dat wij, door onze krachten te bundelen, onze missie beter kunnen realiseren.

Een aantal hoogtepunten uit 2021 die ik hieronder benoem laten zien dat samenwerking de succesfactor was voor de resultaten die we in 2021 hebben bereikt:

- Vroege opsporing van nierschade en andere chronische aandoeningen maakt het mogelijk om tijdig in te grijpen en erger te voorkomen. In 2021 richtten we daarom samen met andere partijen het consortium **Check@home** op, om zo een landelijke screeningsaanpak te realiseren.
- Dankzij een donatie van € 4,4 miljoen van het **Piet Poortman Fonds** zijn twee belangrijke onderzoeken mogelijk gemaakt. In nauwe samenwerking met UMC Groningen en NVN hebben wij de lopende coronavaccinatiestudie RECOVAC kunnen uitbreiden, voor meer inzicht in de beste vaccinatiestrategie voor nierpatiënten. Daarnaast start er onderzoek naar medicijnen (SGLT2-remmers) die mogelijk sterfte bij nierpatiënten kunnen voorkomen.
- Zoals ook in de voorgaande jaren hebben wij in onze campagnes aandacht gevraagd voor het belang van **minder zoutconsumptie**. Uit onderzoek blijkt dat deze boodschap steeds beter beklijft bij Nederlanders.
- Samen met andere gezondheidsfondsen binnen de **Alliantie Voeding voor een Gezonde Generatie** hebben we voor elkaar gekregen dat het belang van gezonde voeding en een gezonde omgeving is opgenomen in het regeerakkoord.

- We lanceerden in 2021 de nieuwe campagne **Jonge Helden** om meer aandacht te vragen voor de impact van nierziekten op het leven van jonge kinderen, hun broers, zussen en ouders. En we ontwikkelden, ter ondersteuning van ouders en kinderen, de Jonge Heldentraining en investeerden in onderzoek om nierziekten in de toekomst te kunnen genezen.
- Ondanks de coronacrisis is het ons toch gelukt om de **evenementen** de Nierdaagse, de Dag van Bart en de Tour der Lage Landen, te organiseren. Alle actievoerders die hieraan hebben bijgedragen zijn wij zeer dankbaar.
- Ook **Ruurdtje de Vries** (94) zijn wij zeer dankbaar. Al ruim 40 jaar zamelt zij met haar handwerkgroep geld in voor nierpatiënten. Daarom hebben wij haar vorig jaar de nieuwe Nierstichtingprijs voor actievrijwilliger van het jaar toegekend. Een prijs die wij ook naar Ruurdje de Vries hebben vernoemd.

Langs deze weg wil ik iedereen die de Nierstichting steunt en ons vertrouwen geeft hartelijk danken. Onze missie blijft onverminderd relevant, en daarom zetten wij ook in 2022 weer alles op alles voor een toekomst met minder nierziekten en een beter leven voor nierpatiënten.

Bussum, 16 mei 2022

Tom Oostrom
Directeur Nierstichting

**JONGE
HELDEN**
NIERSTICHTING

Van de Raad van Toezicht

De gevolgen van de corona-pandemie waren ook in 2021 merkbaar. In eerste instantie voor nierpatiënten. Het voorkomen van besmetting had wederom enorme impact op hun leven. Via het platform nieren.nl en door onderzoek naar de effectiviteit van vaccinatie hebben de Nierstichting en de Nierpatiënten Vereniging Nederland (NVN) nierpatiënten zo goed mogelijk ondersteund. Voor de Nierstichting betekende dit tweede coronajaar dat medewerkers opnieuw grotendeels vanuit huis werkten; (fondsenwervende) activiteiten werden weer afgestemd op coronamaatregelen. Ondanks de coronabeperkingen zijn vrijwel alle geplande activiteiten gerealiseerd en is 2021 boven begroting afgesloten. Dat is een knappe prestatie. De Raad van Toezicht spreekt haar waardering uit voor de enorme inzet en betrokkenheid van medewerkers en vrijwilligers. De directie en het management-team (MT) informeerde onze Raad periodiek over het welbevinden van de medewerkers. Onder meer via de metingen van de Raad van Betrokkenheid, de ondernemingsraad van de Nierstichting. Tijdens het jaarlijkse artikel 24-overleg kreeg de Raad van Toezicht een goed beeld van de activiteiten van deze Raad. Het overleg bevestigde de goede samenwerking tussen directie/MT en de Raad van Betrokkenheid.

Op 12 maart 2021 werden we geraakt door het overlijden van Marlies Pernot. Zij was vanaf 2014 lid van de Raad van Toezicht. Die rol vervulde zij op unieke wijze, met oog voor de relevantie van het werk van de Nierstichting voor nierpatiënten. Wij missen haar creatieve en opgewekte inbreng.

In 2021 kwam de Raad van Toezicht 5 keer bijeen. We besteedden met de directie en het MT aandacht aan de algemene gang van zaken, financiële ontwikkelingen en een aantal strategische onderwerpen: de ontwikkeling van de draagbare kunstnier en de gezamenlijke KOERS-strategie van de NVN en de Nierstichting. Op de jaarlijkse strategiedag (13 oktober) sprak onze Raad uitgebreid met bestuursleden van de Stichting NeoKidney over de activiteiten, planning en financiering van het draagbare-kunstnierproject. Met een

afvaardiging van het bestuur van de NVN en medewerkers van de NVN en de Nierstichting is gesproken over de implementatie van de KOERS-strategie. Ook spraken we met directie en het MT over de noodzaak om nieuwe financieringsmodellen in te voeren naast fondsenwerving en subsidieverlening. Onze Raad steunt dan ook van harte de aanstelling van een nieuw MT-lid dat zich hier specifiek mee bezig zal houden.

De Raad van Toezicht kijkt met tevredenheid terug op de ontwikkelingen in de afgelopen periode en kijkt vooruit naar de intensivering van de samenwerking tussen de Nierstichting en de NVN. Eind 2021 gaven de ALV en het bestuur van de NVN en onze Raad hun akkoord op het gezamenlijke jaarplan 2022. Met het NVN-bestuur is afgesproken om elkaar regelmatig te ontmoeten en de KOERS-voortgang met elkaar te bespreken. Onze Raad is ervan overtuigd dat beide organisaties met de partners in de omgeving meer impact zullen bereiken voor gezonde nieren en nierpatiënten.

De Raad van Toezicht dankt alle donateurs, partners, zorgprofessionals, wetenschappers, ambassadeurs en ieder die in actie kwam of betrokken was in 2021. Dankzij hun steun en de inzet van medewerkers zette de Nierstichting ook in 2021 weer belangrijke stappen. Met vertrouwen kijken wij vooruit en blijven wij ons inzetten voor een toekomst met minder nierziekten en een beter leven voor nierpatiënten.

Bussum, 16 mei 2022

dr. P. L. Batenburg
Voorzitter Raad van Toezicht Nierstichting

Inhoudsopgave

Bestuursverslag	<u>3</u>	9 Inspireren en verbinden	<u>38</u>
Voorwoord	<u>4</u>	10 Organisatie en bedrijfsvoering	<u>45</u>
Van de Raad van Toezicht	<u>6</u>	10.1 Organisatie en medewerkers	<u>46</u>
1 Samenvatting en kengetallen	<u>9</u>	10.2 HR-beleid	<u>47</u>
2 Impact nierziekten	<u>11</u>	10.3 Integriteit	<u>48</u>
3 Onze droom: nierpatiënten hun leven teruggeven	<u>12</u>	10.4 Ondernemingsraad	<u>48</u>
4 Voorkomen	<u>13</u>	10.5 De Raad van Toezicht en auditcommissie	<u>48</u>
4.1 Vroeg opsporen chronische nierschade	<u>14</u>	10.6 Risicomanagement	<u>49</u>
4.2 Verbeteren kwaliteit van eerstelijnszorg bij chronische nierschade	<u>16</u>	10.7 Toekomstverwachting	<u>51</u>
4.3 Minder zoutgebruik	<u>19</u>	10.8 Maatschappelijk verantwoord handelen	<u>51</u>
5 Genezen	<u>21</u>	11 Vooruitkijken	<u>54</u>
6 Behandelen	<u>23</u>	11.1 Gezonde nieren	<u>55</u>
6.1 Meer transplantaties	<u>24</u>	11.2 Beter behandelen	<u>56</u>
6.2 Vrije keuze en optimale zorg voor nierpatiënten	<u>26</u>	11.3 Donatie en transplantatie	<u>57</u>
6.3 Draagbare kunstnier en andere nieuwe vormen van zorg	<u>27</u>	11.4 Nierfunctievervangende technologie	<u>57</u>
7 Onderzoek en innovatie	<u>29</u>	11.5 Kinderen	<u>58</u>
8 Patiënten ondersteunen	<u>35</u>	11.6 Leven met een nierziekte	<u>58</u>

Jaarrekening 2021	<u>59</u>	Overige gegevens	<u>84</u>
12 Jaarrekening 2021	<u>60</u>	18 Controleverklaring	<u>85</u>
12.1 Balans per 31 december 2021 (na resultaatbestemming)	<u>60</u>	Overige informatie	<u>87</u>
12.2 Staat van baten en lasten	<u>61</u>	19 Financieel overzicht 5 jaar Nierstichting	<u>88</u>
13 Kasstroomoverzicht	<u>62</u>	20 Begroting 2022	<u>89</u>
14 Grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening	<u>63</u>	21 Bijlagen	<u>90</u>
14.1 Algemeen	<u>63</u>	21.1 Statutaire doelstellingen	<u>90</u>
14.2 Grondslagen voor de balans	<u>63</u>	21.2 Organisatie Nierstichting en verantwoordingsverklaring	<u>90</u>
14.3 Grondslagen voor de staat van baten en lasten	<u>67</u>	21.3 Samenstelling managementteam	<u>91</u>
15 Toelichting op de balans per 31 december 2021	<u>69</u>	21.4 Rol en invulling van de Raad van Toezicht	<u>92</u>
15.1 Activa	<u>69</u>	21.5 Samenstelling Raad van Toezicht	<u>93</u>
15.2 Passiva	<u>72</u>	21.6 Overzicht bestedingen Zorg & Innovatie	<u>94</u>
15.3 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	<u>74</u>	21.7 Vermogensbeleid	<u>95</u>
16 Toelichting op de staat van baten en lasten over 2021	<u>75</u>	21.8 Beleggingsstatuut	<u>97</u>
16.1 Baten	<u>75</u>		
16.2 Lasten	<u>77</u>		
17 Kostenverdeelstaat	<u>82</u>		
Goedkeuring en kwijting van het ter zake gevoerde bestuur	<u>83</u>		

1 Samenvatting en kengetallen

In 2021 bereikten we mooie resultaten op onze speerpunten. Hieronder een samenvatting van de hoogtepunten.

Nierschade opsporen

Het project NierCheck is het eerste grootschalige thuistest-onderzoek naar chronische nierschade in Nederland. **Vroege opsporing** helpt verdere nierschade en complicaties zoals nierfalen te voorkomen. In 2021 zetten we een breed vervolg in gang: samen met andere partijen richtten we het **consortium Check@home** op. Doel is te komen tot een landelijk screeningsaanpak naar vroege opsporing van nierschade en andere chronische aandoeningen. Ook deden we een aanvraag voor de financiering van een eerste onderzoek onder 160.000 mensen; die is begin 2022 toegekend.

Onderzoek

Met dank aan donateurs en grote giften konden we **17 nieuwe onderzoeken** mogelijk maken. Er startte onderzoek naar zogeheten **SGLT2-remmers**, die verminderen mogelijk de kans op overlijden door hart- en vaatziekten. En de **coronavaccinatiestudie** RECOVAC is uitgebreid, voor meer inzicht in de beste vaccinatiestrategie voor nierpatiënten. Deze twee projecten waren mogelijk dankzij een donatie van € 4,4 miljoen van het Piet Poortman Fonds en nauwe samenwerking met UMCG en NVN.

Nierziekten genezen

De Nierstichting is actief binnen **RegMed XB**: een publiek-private samenwerking in de regeneratieve geneeskunde van wetenschappers, gezondheidsfondsen, bedrijven en overheden in Nederland en Vlaanderen. RegMed XB omvat twee veelbelovende oplossingsrichtingen om **nierschade te herstellen**. In 2021 is de koers van het nierproject bijgesteld zodat ruimte ontstaat om met tussentijdse resultaten bestaande **dialysebehandelingen te verbeteren**.

Patiënten ondersteunen

We werkten in 2021 intensief samen met de Nierpatiënten Vereniging Nederland voor optimale ondersteuning aan nierpatiënten. Het uitgebreide coronadossier op nieren.nl is goed bezocht (91.000 keer), net als de webinars over corona (4.400 deelnemers; 7.506 keer teruggekeken). Ons gezamenlijke **Steun en AdviesPunt** verwees effectief door naar bestaande voorzieningen voor (financiële) ondersteuning; daardoor hoefde de Nierstichting minder vaak financiële steun te verlenen. Regionale nierpatiëntenverenigingen ondersteunden we financieel.

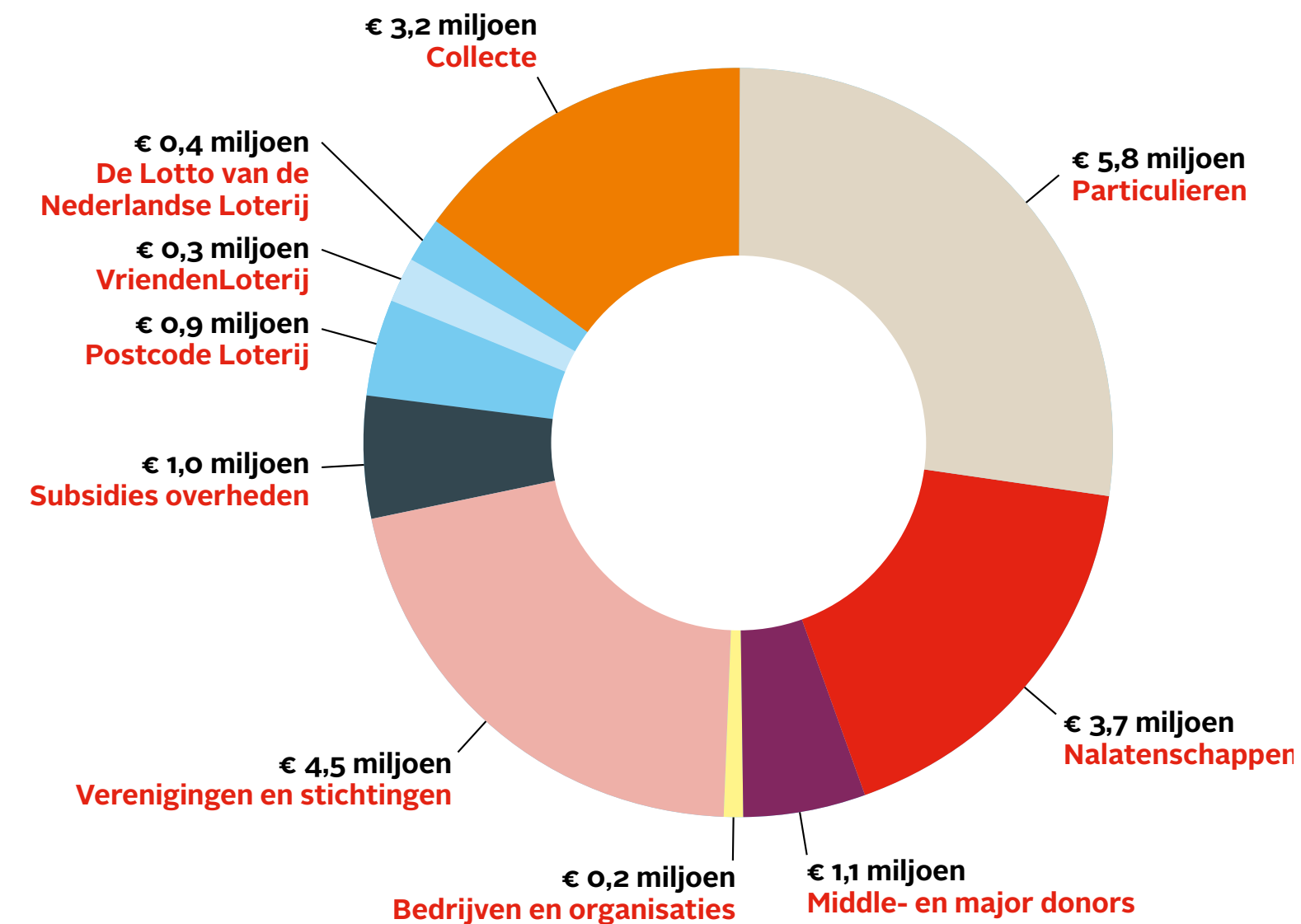
Minder zout en gezonde voeding

Onze campagnes voor minder zoutconsumptie werpen vruchten af, blijkt uit onderzoek. 27% van de Nederlanders betreft de hoge zoutinname op zichzelf. In 2019 was dat nog 14%. Ook weet 74% van de Nederlanders nu hoe te **minderen met zout**; eerder was dat 65%. Een gezamenlijke **lobbycampagne #Tijdvoorgezondevoeding** met de Alliantie Voeding voor een Gezonde Generatie, zorgde er mede voor dat de Gezonde Generatie én belangrijke speerpunten voor een gezonde voedingsomgeving in het regeerakkoord staan.

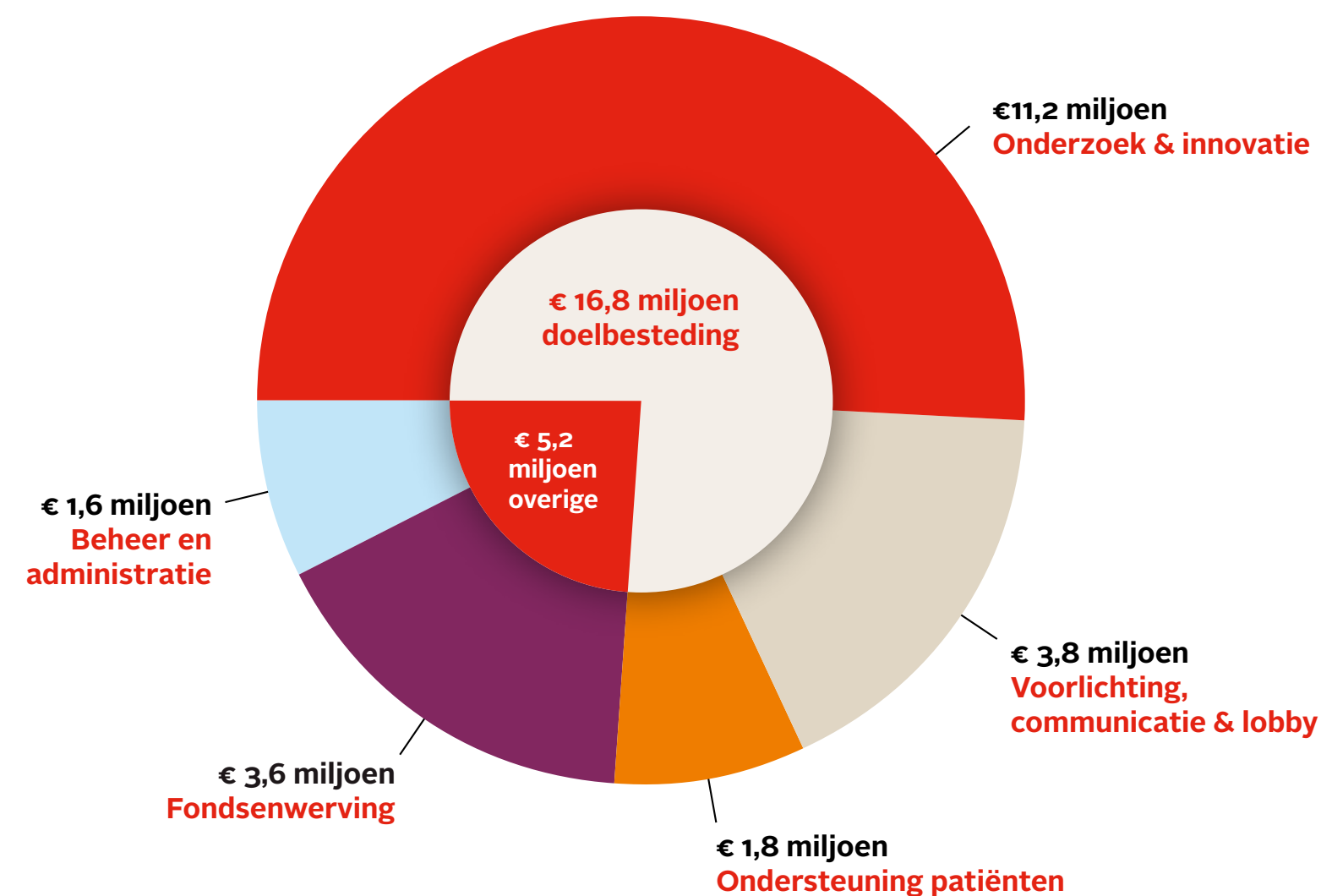
Er is een werkend prototype van de **draagbare kunstnier** gerealiseerd. Vanaf 2022 gaan we dit testen.

Totale inkomsten €21,2 miljoen

Totale uitgaven € 22,0 miljoen

Besteding inkomsten 2021

Inkomsten en uitgaven 2021

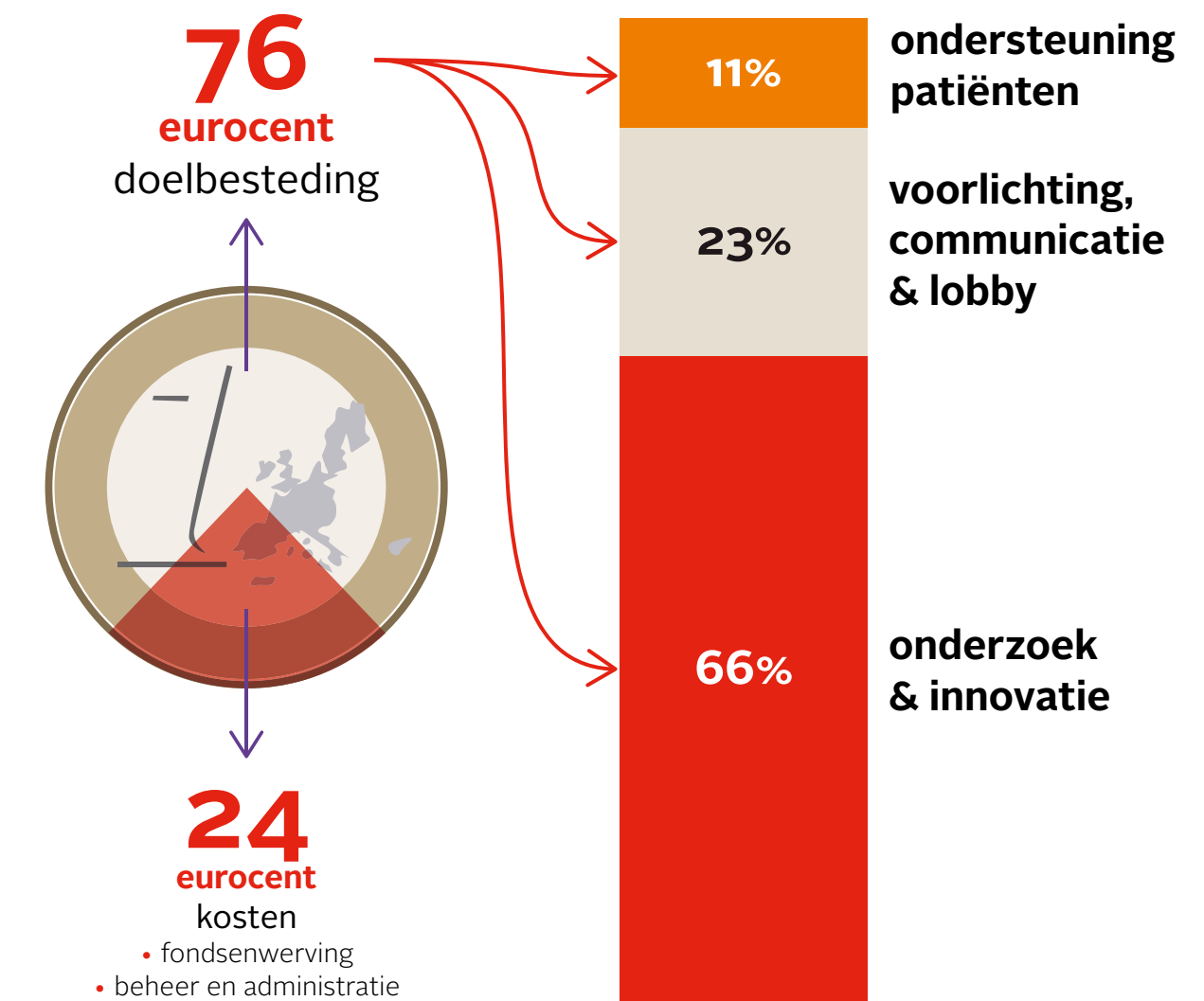
Totale inkomsten	€ 21,2 miljoen
Fondsenwerving	€ 18,5 miljoen
(waaronder collecte € 3,2 miljoen)	
Overige inkomsten	€ 2,7 miljoen

Totale uitgaven	€ 22,0 miljoen
Verbetering levenskwaliteit van nierpatiënten en preventie nierschade (doelbestedingen)	€ 16,8 miljoen
Fondsenwerving	€ 3,6 miljoen
Beheer en administratie	€ 1,6 miljoen

Resultaat voor financiële baten en lasten	- € 0,8 miljoen
Financiële baten en lasten	€ 0,7 miljoen

Resultaat 2021	- € 0,1 miljoen
-----------------------	------------------------

Het resultaat over 2021 van - € 0,1 miljoen is onttrokken aan de reserves.

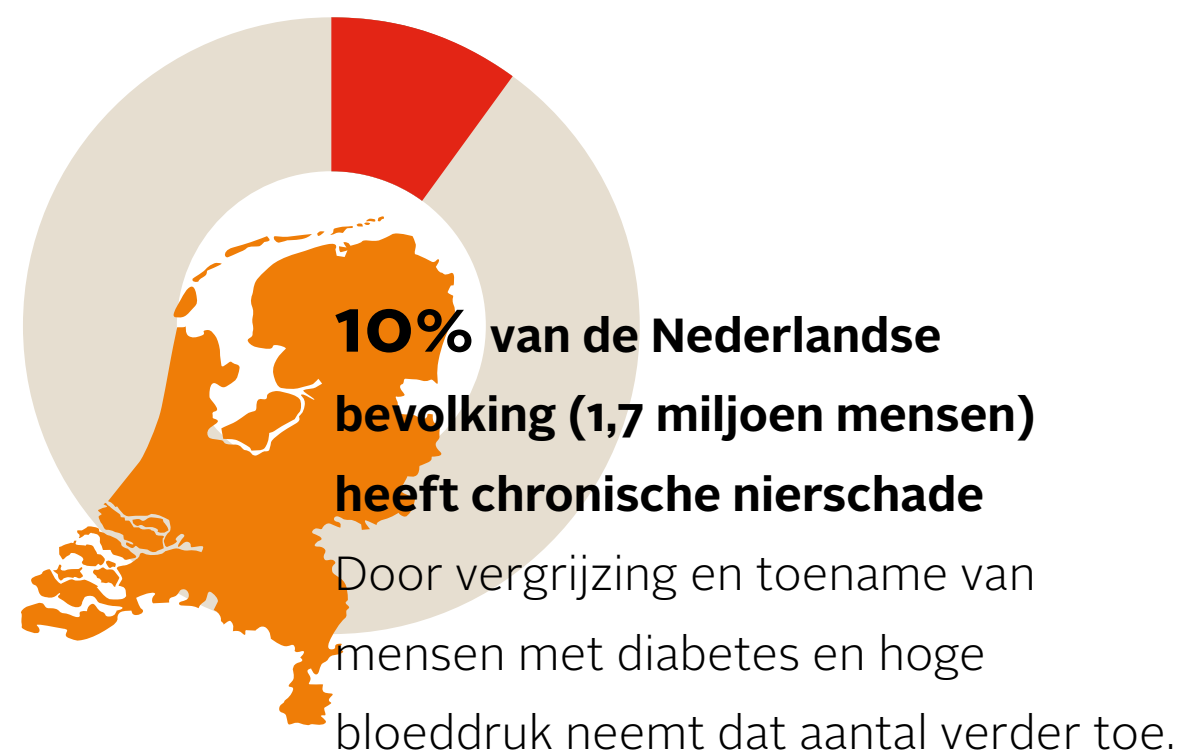

Current ratio en solvabiliteitsratio

- De current ratio (of liquiditeitsratio) geeft aan in welke mate de Nierstichting in staat is om haar kortlopende verplichtingen te kunnen voldoen. Per balansdatum bedraagt deze ratio 4,8 (eind 2020 4,1). In deze current ratio zijn de middelen die zijn vastgelegd in de vermogensportefeuille meegewogen. Deze portefeuille dient ter dekking van de reserves en langlopende schulden. Indien de vermogensportefeuille buiten beschouwing wordt gehouden dan is deze ratio 2,5 voor 2021 (2,0 eind 2020), een gezonde ratio. De Nierstichting had in 2021 geen externe financieringsbehoefte.
- De solvabiliteitsratio per balansdatum bedraagt 32%, (in 2020 was dit 34%).

2 Impact nierziekten

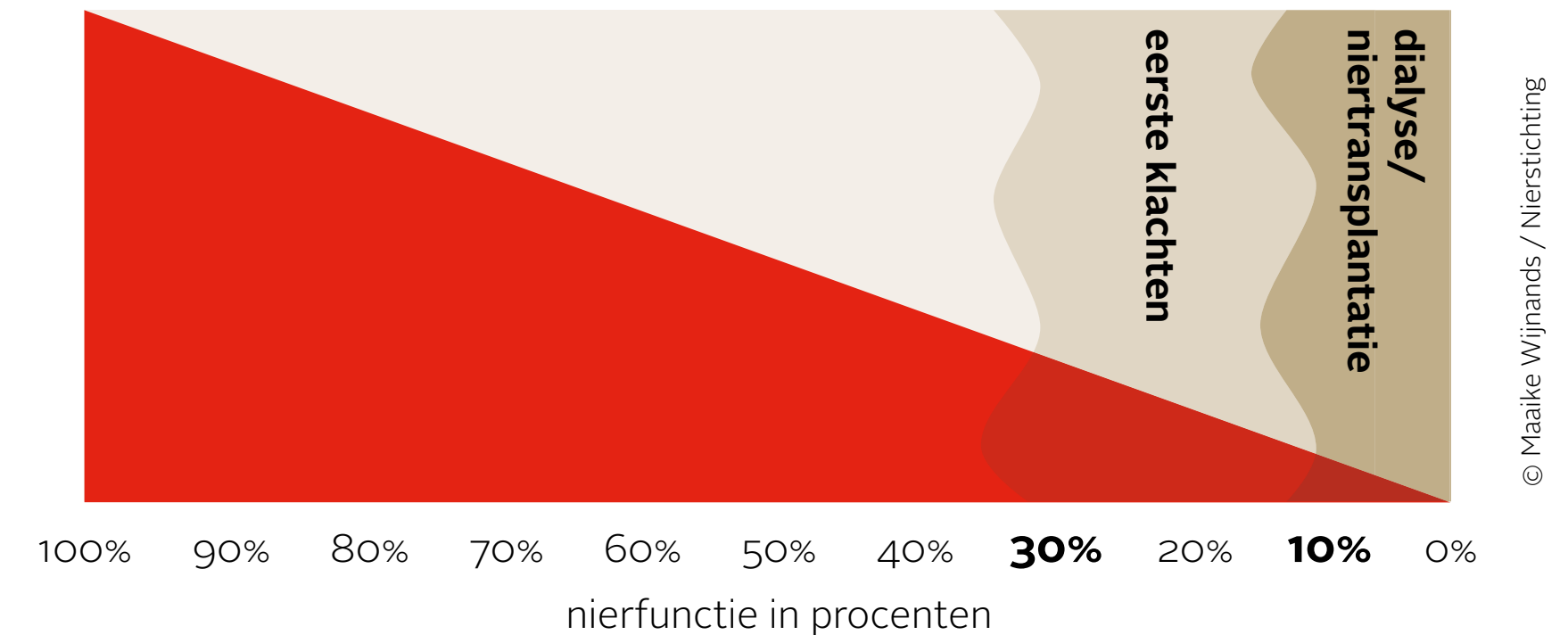
Werken je nieren niet, dan vergiftigt je lichaam. Je bent dan afhankelijk van dialyse of transplantatie om in leven te blijven. Als nierpatiënt word je in je leven geconfronteerd met veel onzekerheid. Je moet je levenspatroon drastisch omgooien, ook je omgeving wordt daarmee direct geconfronteerd. Een nierziekte gaat nooit over. Dialyse trekt een zeer zware wissel op je lichaam, energieniveau en sociale leven. En mocht je in aanmerking komen voor transplantatie, dan is het altijd de vraag hoe lang de donornier het houdt. Bovendien moet je, ook na de transplantatie, elke dag zware medicijnen blijven slikken met alle mogelijke bijwerkingen. Als nierpatiënt moet je volhouden en ben je voortdurend bezig met overleven in plaats van leven.

Chronische nierschade onomkeerbaar

Als de nieren minder goed werken heeft dat ingrijpende gevolgen. Chronische nierschade is onomkeerbaar en komt veel voor: naar schatting 10% van de bevolking in Nederland heeft nierschade. Het gaat op dit moment om ongeveer 1,7 miljoen mensen. Door vergrijzing en toename van mensen met diabetes en een hoge bloeddruk neemt dat aantal verder toe. En het erge is: een groot deel weet dit niet en krijgt niet de behandeling en ondersteuning die nodig is om verergering tegen te gaan. Met alle risico's van dien.

Achteruitgang nierfunctie en eerste klachten

Dialyseren is loodzwaar

Bijna 18.000 mensen in Nederland hebben nierfalen. Elk jaar komen er 2.000 mensen bij. We spreken van nierfalen als de nieren voor minder dan 15% werken. Dan heb je dialyse of een niertransplantatie nodig om in leven te blijven. Dialyse neemt de nierfunctie maar beperkt over en belast het hart en de bloedvaten. Hierdoor hebben dialysepatiënten een grote kans om te overlijden: jaarlijks overlijdt 1 op de 6 dialysepatiënten. Dat is de dagelijkse realiteit voor hen en hun naasten. Een deel van de mensen met nierfalen kiest voor een conservatieve behandeling. Die bestaat uit een dieet, medicatie en zo nodig (mentale) begeleiding.

Gewoon leven wordt overleven

Jaarlijks overlijdt 1 op de 6 dialysepatiënten.

3 Onze droom: nierpatiënten hun leven teruggeven

Missie

Wij zetten alles op alles voor een toekomst met zo min mogelijk nierziekten, waarin mensen met een nierziekte zoveel mogelijk het leven kunnen leiden waar zij zelf voor kiezen.

Onze kernwaarden

We luisteren

We zijn een open en toegankelijke organisatie, die zich inleeft in de belangen van haar doelgroepen en oog en oor heeft voor de samenleving. Door goed waar te nemen en te luisteren zijn we in staat te anticiperen op ontwikkelingen en trends in de samenleving én aan te sluiten bij de wensen en behoeften van onze stakeholders.

We doen het samen

We realiseren onze ambities samen met anderen. Open interactie en effectieve samenwerking met patiënten, professionals, vrijwilligers, donateurs, bedrijven, overheid, verzekeraars en media, zijn van wezenlijk belang om onze ambities te kunnen realiseren. Samenwerking als middel, nooit als doel.

We regisseren

We zijn proactief en zetten ontwikkelingen die wij noodzakelijk achten in beweging. We initiëren, faciliteren en ondersteunen, en maken als een vliegwiel steun los. We weten wat we willen en kunnen, maar ook wat we niet kunnen en wanneer we anderen moeten inschakelen.

We maken het verschil

Als we ervan overtuigd zijn dat iets beter kan, gaan we ervoor. We maken het verschil door doorbraken en innovaties te stimuleren, maar ook door – soms omstreden – thema's aan de kaak te stellen. Weloverwogen en gericht werken we aan structurele en significante verbeteringen in het behandelen en voorkomen van nierziekten. Verbeteringen die daadwerkelijk verschil maken.

4 Voorkomen

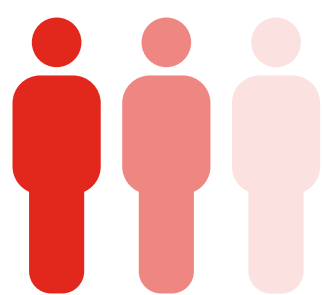
Van chronische nierschade merk je lang niets. Daardoor wordt deze vaak pas laat ontdekt. Chronische nierschade is onherstelbaar en kan uiteindelijk leiden tot complicaties als nierfalen (dan is dialyse of transplantatie noodzakelijk) en hartfalen. Daarom is het belangrijk om gezonde nieren te behouden, nierschade zo veel mogelijk te voorkomen, vroegtijdig op te sporen én adequaat te behandelen. Juist de komende jaren, want we verwachten een toename in het aantal mensen met chronische nierschade en een stijgende vraag naar zorg. Dat komt door de vergrijzing en doordat steeds meer mensen risicofactoren hebben voor chronische nierschade, zoals diabetes en een hoge bloeddruk.

De Nierstichting zet daarom in op preventie: het voorkomen van chronische nierschade bij gezonde mensen en het voorkomen van verergering bij mensen die al nierschade hebben. Dat doen we samen met andere partijen.

Doel

Behoud van gezonde nieren. Eerdere signalering van chronische nierschade bij meer mensen; en preventie van verdere chronische nierschade door tijdige en adequate (leefstijl)behandeling. Mensen met (risico op) chronische nierschade krijgen informatie en ondersteuning om de impact van nierschade te beperken. Nederlanders worden bewuster gemaakt van hun zoutgebruik, er is ondersteuning voor mensen die willen minderen met zout en het aanbod aan gezonde zoutbewuste voeding wordt groter. Om dit te bereiken richt de Nierstichting zich op de volgende drie focuspunten:

- vroeger opsporing van chronische nierschade;
- optimalisatie van de eerstelijnszorg bij chronische nierschade;
- vermindering van de zoutconsumptie.

Ongeveer **10%** van de Nederlanders heeft chronische nierschade: zo'n **1,7 miljoen** mensen. Een groot deel weet dit niet.

4.1 Vroeg opsporen chronische nierschade

Helaas ontdek je nierschade vaak pas als de nieren nog maar 30 procent werken, of minder. Dat komt doordat vaak dan pas klachten ontstaan. Een groot deel van de mensen met chronische nierschade is nu nog niet in beeld. De Nierstichting investeert in het verbeteren van de vroege opsporing van nierschade, zodat we (verergering van) nierschade kunnen helpen voorkomen en adequate zorg kunnen bieden.

Belangrijkste resultaten en stappen in 2021

- In navolging van het project NierCheck hebben we het onderzoeksconsortium Check@home opgericht, samen met de Dutch Cardiovascular Alliance (DCVA), de Hartstichting en het Diabetes Fonds. Doel is te komen tot een landelijk screeningsaanpak voor vroege opsporing van nierschade, diabetes en hart- en vaatziekten bij alle inwoners van Nederland tussen 50 en 75 jaar.
- De Nierstichting heeft samen met de Hartstichting en het Diabetes Fonds verkend wat de mogelijkheden zijn om de Persoonlijke Gezondheidscheck (PGC) in te zetten richting bedrijven. Die kunnen de check dan als preventief medisch onderzoek inzetten voor hun personeel.
- Een kerngroep van experts op het gebied van vroege opsporing van nierschade werkte verder aan de routekaart 'Vroeger Opsporen en Behandelen van chronische nierschade'. Uit de gesprekken bleek onder meer dat een stevig netwerk van professionals met expertise in chronische nierschade ontbreekt. Die kennis zit vooral in de tweedelijnszorg terwijl die ook in de eerste lijn nodig is. Daarnaast blijkt uit verschillende resultaten dat er meer bewustwording nodig is rondom niergezondheid. Zowel bij zorgprofessionals als bij het brede publiek.

“Het zou fantastisch zijn als we een bevolkingsbrede screening op nierziekten kunnen invoeren, via een eenvoudige urine-thuistest. En daarmee dialyse en niertransplantatie bij velen kunnen voorkomen. We zijn hard op weg, maar er staat ons nog veel te doen.”

Prof. dr. Ron Gansevoort (UMC Groningen),
hoogleraar interne geneeskunde en projectleider NierCheck.

Activiteit 2021 uitgelicht

NierCheck krijgt breed vervolg: Check@home

In 2021 zijn de resultaten verzameld en geanalyseerd van het eerste grootschalige thuistestonderzoek naar chronische nierschade. Dit zogeheten NierCheck-project startte in 2019, onder 15.000 mensen in Breda. 7.900 mensen namen voor de NierCheck zelf een urinemonster om te zien of zij eiwitten in de urine hebben. Het idee is dat deze screening vroege opsporing verbetert. Het vroeger kunnen inzetten van adequate behandeling, voorkomt complicaties zoals nierfalen en hart- en vaatziekten en bespaart zorgkosten. Onderzoekers hopen in 2022 de resultaten te publiceren.

Tijdens het project zochten we verbinding met het Diabetes Fonds, de Hartstichting en de DCVA. Diabetes, hart- en vaatziekten en nierschade hangen namelijk sterk met elkaar samen. Samen met de andere organisaties richtten we het consortium Check@home op. Onze gezamenlijke ambitie is om te komen tot een landelijk screeningsaanpak voor vroegere opsporing van nierschade, diabetes en hart- en vaatziekten bij alle inwoners van Nederland tussen 50 en 75 jaar. Hiermee kunnen we verdere achteruitgang, complicaties en verlies van kwaliteit van leven voorkomen en verminderen. De Nierstichting neemt een deel van de cofinanciering voor haar rekening. Het consortium heeft daarnaast subsidievragen ingediend, onder meer bij nwo (toegekend in februari 2022), en werkt met private partners (Roche Diagnostics, AstraZeneca, Siemens Healthineers, Luscii, Happitech en Healthy.io).

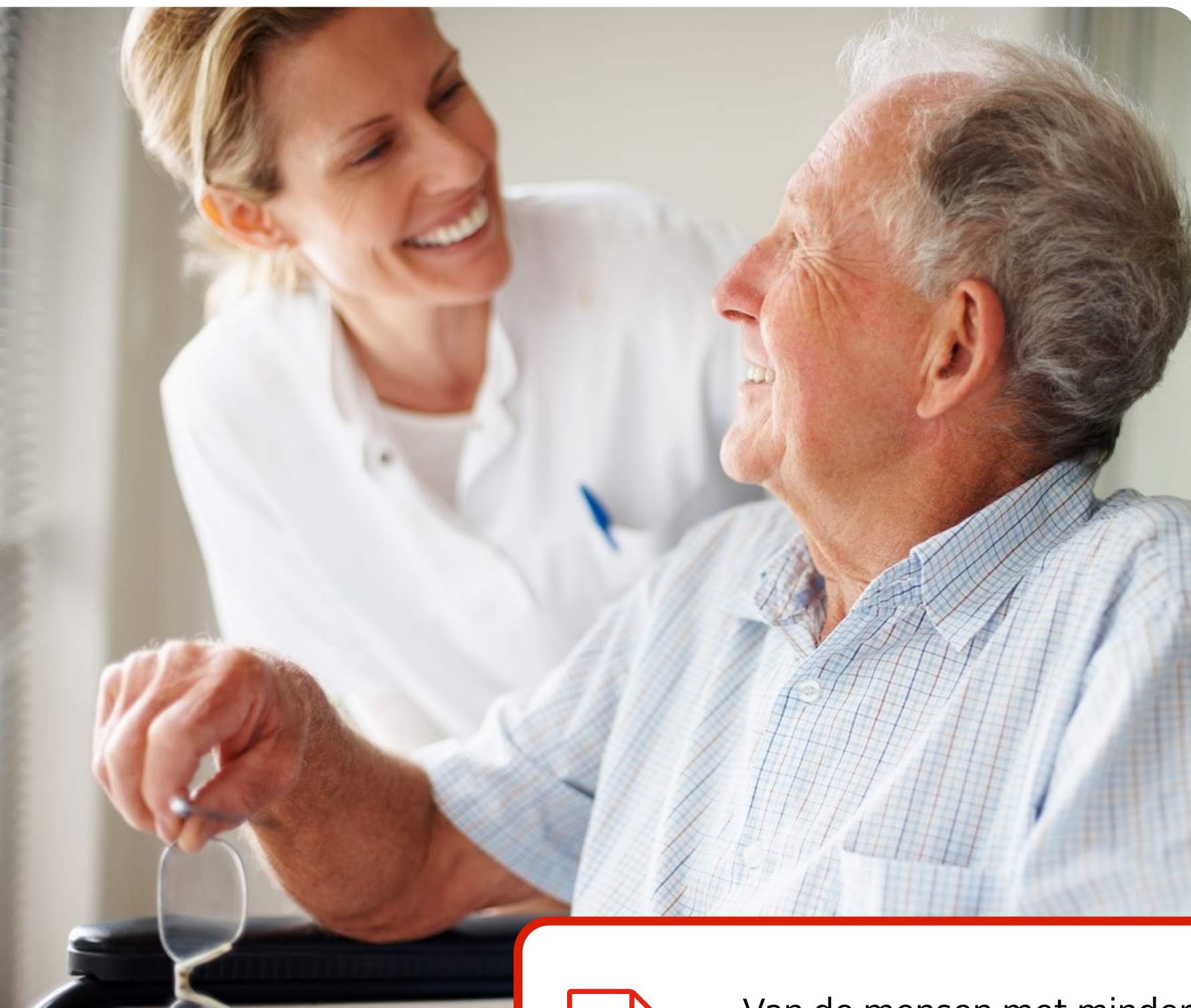
Niet gerealiseerd

Door corona liep het NierCheck-onderzoek net als in 2020 vertraging op. We hopen in 2022 de onderzoeksresultaten te ontvangen.

Realisatie: meer bewustwording nodig

Het belang van gezonde nieren en de notie dat nierschade voor een groot deel is te voorkomen, lijkt onvoldoende bekend. Dat blijkt uit eerste verkenningen en onderzoeken die we deden in 2021 voor de routekaart 'Vroeger opsporen en kwaliteit van eerstelijnszorg chronische nierschade'. Chronische nierschade wordt niet gezien als een serieuze aandoening; kennis over het belang van gezonde nieren en preventiemogelijkheden lijken beperkt bij het publiek. De Nierstichting gaat kijken of en hoe we dit kunnen verbeteren en welke partijen we hierbij kunnen betrekken.

Van de mensen met minder ernstige nierschade, krijgt **90%** zorg in de eerste lijn: de huisarts, de praktijkondersteuner en de apotheek. Om verdere nierschade te voorkomen, is het van belang dat die eerstelijnszorg optimaal is.

4.2 Verbeteren kwaliteit van eerstelijnszorg bij chronische nierschade

Mensen met ernstige chronische nierschade komen terecht bij de nefroloog. Van de mensen met minder ernstige nierschade, krijgt 90 procent zorg in de eerste lijn: de huisarts en praktijkondersteuner. Om verdere nierschade en complicaties zo veel mogelijk tegen te gaan, is optimale eerstelijnszorg bij chronische nierschade uitermate belangrijk; inclusief nauwe samenwerking tussen huisartsen, ziekenhuizen en apothekers en een (digitale) infrastructuur die dit mogelijk maakt.

Optimale zorg houdt in dat de nieuwste richtlijnen worden gevolgd. Dat alle patiënten met (risico op) chronische nierschade worden gemonitord aan de hand van die richtlijnen. En dat leefstijlbehandeling hiervan een vanzelfsprekend onderdeel is. Onderliggende randvoorwaarde is uiteraard dat zowel huisartsen, praktijkondersteuners als patiënten zich bewust zijn van het belang van vroegtijdige opsporing en behandeling van chronische nierschade. En van de risico's van nieronveilig medicatiegebruik. Door de zorg op bovengenoemde punten te verbeteren, werkt de Nierstichting toe naar optimale eerstelijnszorg voor mensen met chronische nierschade. Specifiek zetten we ons afgelopen jaar in voor:

- onderzoek dat nagaat in hoeverre de richtlijn voor mensen met (risico op) chronische nierschade in de eerstelijnszorg wordt gevolgd;
- onderzoek naar de behoefte aan informatie en ondersteuning bij mensen met (risico op) chronische nierschade (patient journey);
- het toetsen van concepten voor communicatie over nierveilig medicijngebruik;
- het verkennen van in- en externe samenwerking en het ontwikkelen van een Routekaart (leefstijl)interventies.

Belangrijkste resultaten en stappen in 2021

- Het Nederlands Instituut voor Onderzoek van de Gezondheidszorg (Nivel) heeft in opdracht van de Nierstichting onderzocht in hoeverre de eerstelijnszorg de richtlijn volgt voor mensen met (risico op) chronische nierschade. Daaruit kwamen veel verbetermogelijkheden. Slechts de helft is goed in beeld (op de juiste diagnosecode geregistreerd). Daarnaast zijn er vooral verbetermogelijkheden op het gebied van leefstijladvies en de meetfrequentie van nierfunctie en albuminurie bij mensen met matige-ernstige nierschade.

- mwm2 heeft in opdracht onderzocht of mensen met (risico op) chronische nierschade behoefte hebben aan informatie en ondersteuning. Een groot deel van deze mensen is zich onbewust van (risico's op) nierschade en weet er weinig over. Zij willen het wel in een vroeg stadium weten. En wat je dan concreet zelf kunt doen.
- We lieten ontwerpbureau Reframing Studio creatieve communicatieconcepten ontwikkelen voor meer bewustwording over nierveilig medicijngebruik onder risicogroepen. Deze zijn getoetst bij de doelgroep en dat leverde veel extra inzichten op. De concepten bleken bijvoorbeeld nog niet genoeg aan te sluiten op de doelgroep. En sommige concepten hebben mogelijk onbedoeld negatieve effecten op therapietrouw. Ze worden daarom heroverwogen.

Activiteiten 2021 uitgelicht

Onderzoek Nivel: mensen met nierschade in beeld bij de huisarts?

Recente cijfers ontbraken over de mate waarin eerstelijnszorg de richtlijnen voor chronische nierschade opvolgt. De laatste cijfers over monitoring en onderzoek in de eerstelijnszorg dateren van 2013. Daarom vroeg de Nierstichting het Nivel om nieuw onderzoek.

Op basis van de huisartsenregistratie met betrekking tot gemeten nierfunctie en eiwitten in de urine vinden we 5% chronische nierschade. Naar schatting heeft 10% van de Nederlandse bevolking chronische nierschade. Dat betekent dat slechts de helft van de mensen met chronische nierschade die diagnose in het dossier heeft gekregen.

Door geen diagnosecode aan te maken zijn deze mensen mogelijk onvoldoende in beeld bij de huisarts; behandeling volgens richtlijn wordt mogelijk onvoldoende opgevolgd. Signaleringen voor medicatiebewaking in het systeem gaan dan bijvoorbeeld ook niet af. Daarom is betere registratie belangrijk.

Uit het Nivel-onderzoek bleek dat de eerstelijnsmonitoring en -behandeling voor mensen met milde nierschade op punten wel is verbeterd, namelijk de metingen van de nierfunctie, eiwit in de urine en bloeddruk. Maar de resultaten tonen ook veel aangrijpingspunten voor eerstelijnszorgverbeteringen, ten bate van andere mensen met chronische nierschade:

- Bij matige en ernstige nierschade worden de eiwitten in de urine en nierfunctie onvoldoende vaak gecontroleerd.
- Slechts 40% van de mensen met chronische nierschade krijgt leefstijladvies.
- Bij 15% ontbreken gegevens om het risico op complicaties goed in te kunnen schatten (met name bij 70+-ers); daardoor kan nieronveilig medicijngebruik ontstaan.

“Dat chronische nierschade onvoldoende in beeld is, heeft meerdere oorzaken. Allereerst krijg je pas heel laat klachten. Ook zijn weinig mensen zich bewust van het belang van gezonde nieren. Verder is er in Nederland geen systematisch onderzoek naar hoeveel mensen chronische nierschade hebben, zoals er voor borst- en darmkanker wel is. Daarnaast is vroege opsporing en monitoring in de eerstelijnszorg voor verbetering vatbaar.”

Annemiek Dorgelo, programmamanager Preventie Nierstichting

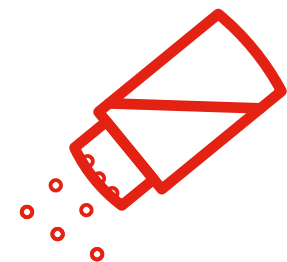
Behoeftenonderzoek chronische nierschade en risicopatiënten

Het is onbekend in welke mate mensen met chronische nierschade, en risicogroepen in de eerste lijn (bijvoorbeeld mensen met diabetes of hoge bloeddruk), zich bewust zijn van chronische nierschade. Ook is niet bekend of en welke ondersteuning ze nodig hebben om zelf vroeg te signaleren. Daarom gaven we onderzoeksbureau MWM2 de opdracht dit te onderzoeken. In 2021 leverde MWM2 de rapportage op.

Het belangrijkste resultaat is dat deze groepen nierschade niet zien als aandoening. Bij chronische nierschade wordt alleen gedacht aan nierfalen. De ondervraagde risicopatiënten waren zich ook niet bewust van hun risico op nierschade. Ze geven aan dit wel in een vroeg stadium te willen weten en wat je er concreet zelf aan kunt doen. Dit resultaat geeft ons waardevolle aangrijpingspunten voor vervolgacties om vroege opsporing en de eerstelijnszorg te verbeteren.

De zorg in Nederland is ook in 2021 nog zwaar belast geweest als gevolg van corona. Zowel de eerste als de tweede lijn. Hierdoor was het lastiger een beroep te doen op zorgprofessionals voor bijvoorbeeld deelname aan projecten en onderzoeken. Dit leidde tot vertraging bij een aantal projecten. Het grootste deel van de projecten kon wel doorgaan zonder grote vertraging. En daar zijn we trots op.

85% van de Nederlanders eet te zout. Slechts **27%** denkt zelf tot deze groep te behoren.

4.3 Minder zoutgebruik

We eten per jaar gemiddeld 1 kilo zout per persoon te veel. Een te hoge zoutinname speelt een belangrijke rol bij het ontstaan en verergeren van chronische nierschade. Daarom blijven we ons inzetten voor minder zout in voedingsmiddelen. We maken mensen bewust van hun eigen zoutconsumptie en bieden ondersteuning en inspiratie om minder zout te eten.

Belangrijkste resultaten en stappen in 2021

- Meer Nederlanders betrekken de hoge zoutinname op zichzelf. Onze jaarlijkse zoutcampagne heeft hier significant aan bijgedragen, blijkt uit de evaluatie van de campagne.
- Met de politieke campagne **#Tijdvoorgezondevoeding** heeft de Nierstichting succes behaald, als onderdeel van de Alliantie Voeding voor een Gezonde Generatie. Zowel de Gezonde Generatie als belangrijkste speerpunten voor een gezonde voedingsomgeving zijn opgenomen in het regeerakkoord.
- In mei organiseerden we de thuiseditie van het Zoutbewust Diner. Daarmee agenderen we de urgentie van minder zout. Deelnemers kregen een diner van een toprestaurant thuisbezorgd en konden online een discussie volgen met drie Tweede Kamerleden. Staatssecretaris Blokhuis deelde hierbij een videoboodschap.
- De Nierstichting droeg bij aan een challenge van het Gastronomisch gilde om minder zoute gerechten te maken, samen met een docent van Friese Poort College en onze partners Koppert Cress, Tromp & Rueb, Vitam en Scelta Mushrooms.

Resultaten onderzoek zoutcampagne

- 27% van de ondervraagde Nederlanders betreft de hoge zoutinname op zichzelf. Dat was in 2019 nog maar 14%.
- 85% weet dat alledaagse producten in belangrijke mate bijdragen aan de zoutinname.
- Onze campagnes hebben significant bijgedragen aan bewustwording over zout in vleeswaren en smaakmakers. Dit geldt nog niet voor kazen, soepen, bewerkt vlees en sauzen.
- Bewerkt vlees wordt herkend als top-5 boosdoener; vleeswaren, kazen en bouillon nog niet.
- 74% van de Nederlanders weet hoe te minderen met zout; dat is significant meer dan eerder (65%).
- 54% vindt het makkelijk om te minderen.
- Kennis over alternatieven voor zout is beperkt: 24 tot 40% weet alternatieven te noemen voor de top 5 boosdoeners.

Activiteit 2021 uitgelicht

Succesvolle campagne Tijd voor Gezonde voeding

De Nierstichting heeft zich met succes hard gemaakt voor gezonde voeding in het regeerakkoord. Dat deden we samen met het Diabetes Fonds, de Hartstichting en de Maag Lever Darm Stichting, verenigd in de Alliantie Voeding voor de Gezonde Generatie; we voerden de politieke campagne [#Tijdvoorgezondevoeding](#).

De Alliantie heeft diverse lobby- en pr-acties op touw gezet in aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen (maart 2021) en gedurende de formatie. Er was een ludieke kennisquiz voor Kamerleden op het Plein over gezonde versus ongezonde voeding; aansluitend hebben we de Tweede Kamer een petitie aangeboden met 16.000 handtekeningen. Er waren online werkbezoeken en veel aandacht in (sociale) media - ook gedurende de lange formatieperiode. De campagne kreeg steun uit de zorg, wetenschap en tientallen maatschappelijke organisaties, waaronder de gemeente Amsterdam en UNICEF Nederland.

De Alliantie is blij met het behaalde resultaat: in het coalitie-regeerakkoord zijn zowel de Gezonde Generatie als de belangrijkste drie speerpunten voor een gezonde voedingsomgeving opgenomen. Dat zijn: verplichte afspraken met fabrikanten en supermarkten om bewerkte voedingsmiddelen jaar op jaar gezonder te maken; kindermarketing alleen voor producten die passen in de Schijf van Vijf; een suikertaks op frisdrank.

“De campagne #Tijdvoorgezondevoeding is een prachtig voorbeeld van samenwerking tussen fondsen en andere partijen om een gezamenlijk doel te bereiken. Het past perfect in de nieuwe KOERS die we hebben ingezet.”

Tom Oostrom, directeur Nierstichting

RegMed XB staat voor Regenerative Medicine Crossing Borders. Lees over de samenwerkingspartners en onderzoeken op [deze pagina op nierstichting.nl](https://www.nierstichting.nl/deze-pagina)

5 Genezen

De impact van nierziekten op het dagelijks leven van patiënten is enorm en nierziekten zijn nog niet te genezen. Daarom stimuleert de Nierstichting onderzoek, innovaties en doorbraken naar herstel van beschadigde nieren en de genezing van nierziekten. Op dit moment bevindt het onderzoek naar regeneratieve geneeskunde zich in een stroomversnelling. Er worden nieuwe ontdekkingen gedaan over hoe ons lichaam zichzelf kan herstellen en hoe we buiten het lichaam organen kunnen kweken. Om de kansen die daaruit voortkomen optimaal te benutten voor nierpatiënten verbindt de Nierstichting verschillende partijen, zoals universitaire medische centra, technische kennisinstellingen en bedrijven. Zo brengen we mogelijke oplossingen voor genezing van nierziekten sneller dichterbij.

“Als arts zie ik dagelijks het leed dat nierpatiënten meemaken. We moeten ernaartoe dat we niet de symptomen van nierziekten verminderen, maar de nierfunctie teruggeven aan patiënten.”

prof. dr. Ton Rabelink, internist en hoogleraar nefrologie

Doel

Effectieve samenwerking tussen onderzoeksgroepen en bedrijven versnelt de ontwikkeling van regeneratieve behandelmethoden. Om dit te bereiken richt de Nierstichting zich op het volgende focuspunt:

- Bundelen van kennis om onderzoek naar het herstel van beschadigde nieren te versnellen.

Belangrijkste resultaten en stappen in 2021

- Binnen RegMed XB is de koers van het nierproject bijgesteld zodat er meer ruimte ontstaat om ook bestaande behandelingen te verbeteren. Een concreet voorbeeld is onderzoek naar gekweekte nierbuisjes en de toepassing daarvan in biologische kunstnieren, ter ondersteuning van dialyse.
- We hebben contacten gelegd met het Amerikaanse consortium ReBuilding a Kidney en verkennen de mogelijkheden voor samenwerking op gebied van onderzoek en valorisatie. Ook in Europa verkennen we mogelijkheden voor samenwerking in regionale innovatie-ecosystemen.

Activiteit 2021 uitgelicht

56 miljoen euro voor RegMed XB

RegMed XB deed een aanvraag bij het Nationaal Groeifonds (een investeringsfonds van de Nederlandse overheid), voor een pilotfabriek voor regeneratieve geneeskunde. En met succes. In april 2021 besloot het kabinet de aanvraag volledig te bekostigen. Daarmee komt € 56 miljoen beschikbaar voor de hoogwaardige bouw, inrichting en bemensing van de pilotfabriek.

Het doel van regeneratieve geneeskunde is om falende weefsels en organen te herstellen, of zelfs volledig te vervangen. Als dat lukt is levenslange behandeling van symptomen niet meer nodig. Maar regeneratieve therapieën zijn zeer complex. Ze worden vaak per patiënt op maat gemaakt. Dit kost veel tijd en geld, en belemmert een brede toepassing. De investering gaat het productieproces verbeteren en de ontwikkeling van de therapieën versnellen. Tom Oostrom, directeur Nierstichting: “Op dit moment richt de gezondheidszorg zich vooral op het bestrijden van symptomen. RegMed XB zet in op genezing van ziekten als diabetes type 1, nierfalen, artrose en hartfalen. De toekenning brengt dat doel dichterbij en biedt chronisch zieke mensen wereldwijd uitzicht op herstel.”

De investering in een pilotfabriek draagt niet alleen bij aan de gezondheidszorg. Het is ook een middel om de innovatiekracht van Nederland te vergroten. Nederland is nu al één van de voorlopers op het gebied van regeneratieve geneeskunde. De pilotfabriek zorgt voor een belangrijke impuls in deze opkomende industrie. Dankzij de steun van het Groeifonds én de investering van provincies, private partijen en kennisinstellingen, ontstaat het benodigde ecosysteem waarin partijen hecht samenwerken en dat de genezing van chronische ziekten een stap dichterbij brengt.

“Wij zijn enorm blij! We kunnen nu een infrastructuur opbouwen voor de ontwikkeling van regeneratieve therapieën waarmee we patiënten in de toekomst echt kunnen helpen. Het maakt Nederland ook een aantrekkelijke vestigingsplaats voor buitenlandse bedrijven, vergroot onze concurrentiekracht en creëert banen.”

Prof. dr. Marianne van der Steen, Director New Business Development RegMed XB

We zijn erg blij dat RegMed XB weer substantiële financiering heeft gerealiseerd en ruimte maakt voor vertaling van onderzoek naar toepassingen. En we zijn trots dat de Nierstichting kan bijdragen aan dit vruchtbare ecosysteem voor regeneratieve geneeskunde.

6 Behandelen

Zolang we nierziekten niet kunnen genezen, zijn mensen met nierfalen afhankelijk van dialyse of transplantatie om in leven te blijven. Transplantatie is vaak de beste behandeling, maar niet voor iedereen mogelijk. Bovendien is er nog steeds een groot tekort aan donornieren. Meer dan 6.000 mensen zijn afhankelijk van dialyse. Als nierpatiënt verdien je optimale zorg die aansluit op je behoeften. Een randvoorwaarde voor optimale regie over je eigen (kwaliteit van) leven, is dat je samen en goed geïnformeerd de behandeling kunt kiezen die het best aansluit op je leven.

“Samen met de NVN hebben we ons jarenlang hardgemaakt voor betere donorwetgeving. Halverwege 2021 stond iedereen van 18 jaar of ouder in het Donorregister. We bedanken iedereen die inmiddels een bewuste keuze heeft gemaakt over orgaandonatie na de dood.”

Mariette Kraayvanger, programmamanager Donatie en Transplantatie, Nierstichting

Zo'n **6.300** mensen in Nederland dialyseren. Gemiddeld overlijdt jaarlijks **1 op de 6** dialysepatiënten.

Als je nieren voor minder dan 15% werken, spreek je van **nierfalen**. Dan is dialyse of een niertransplantatie nodig om in leven te blijven.

Doel 2021

Er vinden meer (preëemptieve) transplantaties plaats. En elke nierpatiënt heeft de vrijheid om goed geïnformeerd te kiezen voor de dialysebehandeling die het best bij zijn of haar leven past; of dat nu thuis is, in een dialysecentrum of elders. Om deze doelen te bereiken focuste de Nierstichting zich in 2021 op:

- meer transplantaties;
- vrije keuze en optimale zorg voor nierpatiënten;
- de draagbare kunstnier en vernieuwende vormen van zorg;

Eind 2021 stonden er **877** mensen op de wachtlijst voor een donornier. Dat is **9%** meer dan eind **2020**. Dit komt doordat de zorg was afgeschaald vanwege **corona**.

6.1 Meer transplantaties

Is een niertransplantatie nodig en mogelijk? Dan kom je vanwege het tekort aan donornieren op een lange wachtlijst. Jaarlijks sterven er onnodig veel mensen omdat een donornier te laat komt. Daarom zet de Nierstichting zich in voor zowel nierdonatie bij leven, als nierdonatie na overlijden. En voor het optimaal functioneren van donornieren: we willen de kwaliteit van de donornier en de transplantatiezorg verder helpen verbeteren.

Belangrijkste resultaten en stappen in 2021

- Ter ondersteuning van de invoering van de nieuwe Donorwet voerden we in de eerste maanden van 2021 een regionale socialmediacampagne. Wie zich nog niet had geregistreerd werd opgeroepen om een keuze vast te leggen en die te bespreken met naasten. Met onze Donorkeuzetool boden we hulp om gedachten over orgaandonatie op een rij te zetten.
- De Nierstichting wil orgaandonatie blijvend agenderen. Daarom voerden we op de Europese Orgaandonatiedag (9 oktober) de pr- en socialmediacampagne **#levendoorgeven**. Zo gaven we invulling aan de thema's dankbaarheid voor en erkenning aan donoren en nabestaanden, en bereikten we een groot publiek. **#levendoorgeven** leverde veel aandacht in de media.
- De subsidieregeling Donatie bij leven is per 1 september 2021 verlengd. Daarop startten we samen met de Nierpatiënten Vereniging Nederland (NVN) een lobby richting de Tweede Kamer: we willen een betere onkostenvergoeding en minder financiële risico's voor met name zzp'ers. Naar verwachting komt dit onderwerp in het voorjaar van 2022 op de agenda van de Tweede Kamer.
- We startten de voorbereiding van de routekaart Transplantatie. In de tweede helft van 2021 voerden we een verkenning uit; we spraken met experts en een vertegenwoordiging van patiënten/donoren. Dit leverde een eerste overzicht op van belangrijke problemen en mogelijke oplossingsrichtingen. In 2022 werken we deze routekaart verder uit.

Niet gerealiseerd

De invulling van de praktische en emotionele begeleiding en ondersteuning van patiënten en (potentiële) donoren bij het traject van nierdonatie bij leven schuift door naar 2022. In 2021 was onvoldoende capaciteit bij het team van nieren.nl om deze nieuwe dienstverlening te ontwikkelen.

Activiteiten 2021 uitgelicht

Bedankactie #levendoorgeven

Tijdens de Europese Orgaandonatie Dag op 9 oktober voerden we samen met de NVN de campagne **#levendoorgeven**. Ontvangers van een donororgaan schonken aandacht aan mensen die bij leven of na overlijden één of meer orgaan doneerden. Ontvangers hebben vaak behoefte om hun donor te bedanken. Met deze campagne vestigden we op een positieve manier aandacht op het belang van orgaandonatie en gaven we invulling aan de erkenning en waardering van (anonieme) donoren en hun nabestaanden. We verzamelden verhalen en uitingen van dankbaarheid en publiceerden die op [deze pagina op nierstichting.nl](#).

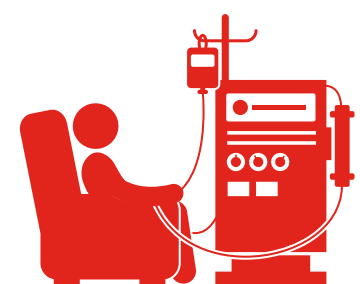
De actie werd gesteund door een aantal transplantatiecentra, de Nederlandse Transplantatiestichting en het Nationaal Donormonument in Naarden. Veel regionale en landelijke media besteedden op en rond 9 oktober aandacht aan onze campagne.

“Ik heb een tweede leven, omdat de donor de moeite heeft genomen om het donorregister in te vullen. Ik denk dat diegene het leven liefhad en dat ook een ander gunde. Ik hoop dat het de nabestaanden troost geeft dat een klein deel van hun geliefde doorleeft in mij.”

Marie-Ceciel Lenselink ontving een donornier van een overleden persoon.

Leefstijlbegeleiding na transplantatie

Transplantatiecentra hebben een landelijk netwerk opgericht voor samenwerking bij de ontwikkeling en implementatie van leefstijlbegeleiding na niertransplantatie. Dit is mogelijk gemaakt dankzij subsidie van de Nierstichting en de Noaber Foundation. De transplantatiecentra ontplooiën verschillende initiatieven om invulling te geven aan leefstijlbegeleiding. Waaronder het PRISMA-ontwikkelproject. Dat werkt de bestaande PRISMA-methodiek uit en stelt het beschikbaar voor mensen die een niertransplantatie hebben gehad. PRISMA is een onderbouwde interventie die gebruik maakt van bewezen methoden voor gedragsverandering.

In 2021 dialyseerden **6.261** mensen. Van alle patiënten die een hemodialyse-behandeling krijgen, dialyseren er **270** thuis. **1.001** patiënten dialyseren via peritoneale dialyse (buikspoeling).

6.2 Vrije keuze en optimale zorg voor nierpatiënten

De impact van een nierziekte op het leven van patiënten is groot. Het aantal mensen met nierschade neemt in de toekomst toe. En gemiddeld neemt de leeftijd van patiënten toe. Om de zorg te verbeteren is inzicht nodig in de behoeften van patiënten. De Nierstichting wil vrije keuze en optimale zorg voor alle patiënten mogelijk maken, met bijzondere aandacht voor oudere patiënten. Om de kwaliteit van behandelingen te verbeteren is meer inzicht nodig in de impact en langetermijnevolgen van de verschillende behandelingen. En passende informatie voor (oudere) nierpatiënten, zodat zij goed geïnformeerd kunnen kiezen voor de behandeling die het best bij hen past.

Belangrijkste resultaten en stappen in 2021

- Vanuit de Taskforce Thuisdialyse is een nieuwe handreiking voor thuisdialyse uitgewerkt.
- Samen met kindernefrologen en -verpleegkundigen hebben we de aanvliegroute voor een gezamenlijke routekaart voor het thema Kinderen afgestemd en vastgesteld. De inhoudelijke uitwerking van de routekaart startte eind 2021; we ronden die in 2022 af.
- Ter ondersteuning van kinderen met een nierziekte en hun ouders is in september de tweede set Jonge Helden Trainingen opgeleverd; ze zijn beschikbaar via nieren.nl.

Activiteiten 2021 uitgelicht

Nieuwe conceptrychtlijn thuisdialyse

In aanvulling op de nieuwe richtlijn thuisdialyse heeft de Taskforce Thuisdialyse een aantal nieuwe zorgconcepten uitgewerkt op basis van ervaringen in enkele dialysecentra (zogenoemde voorlopercentra). Die zijn meer gericht op de organisatorische aspecten van thuishemodialyse en peritoneale dialyse (buikspoeling). Ook wordt gewerkt aan de verbetering van de voorlichting en informatievoorziening over thuisdialyse. En de NVN startte een 2-jarig project gericht op de online inzet van ervaringsdeskundigen bij voorlichting.

“De training maakt dingen die niet leuk zijn om over te praten, wel leuk om over te praten.”

Reactie nierpatiëntje (11) op de Jonge Helden Training

Jonge Helden Training

Ter ondersteuning en begeleiding van kinderen met een nierziekte en hun ouders is een tweede set van modules voor de Jonge Helden Training ontwikkeld, bestemd voor kinderen op de basisschool. Eén van de nieuwe modules gaat over omgaan met vermoeidheid. Kinderen met een nierziekte hebben daar vaker last van dan leeftijdsgenoten. En het kan lastig zijn om grenzen aan te geven, zeker als je wilt mee doen met de rest. De Jonge Helden Training biedt de kinderen speelse oefeningen die hen helpen om sterker in hun schoenen te staan. En ouders krijgen praktische tips om hun kind te coachen. Kijk voor meer informatie op nieren.nl.

De **draagbare kunstnier** is een kleinere, lichtere en gebruiksvriendelijke versie van het bestaande hemodialyse-apparaat, gemakkelijk mee te nemen in een koffer. Het maakt dialyse buiten het ziekenhuis mogelijk voor meer patiënten.

Nog niet beschikbaar

Er zijn nog belangrijke stappen te zetten, voordat de draagbare kunstnier beschikbaar komt voor patiënten:

- werven van financiering voor de markttoelating;
- voorbereiden en uitvoeren van klinische testen;
- productierijp maken van de draagbare kunstnier
- verkrijgen van markttoelating (CE);
- inrichten van logistieke en zorgprocessen rond het gebruik van de draagbare kunstnier

6.3 Draagbare kunstnier en andere nieuwe vormen van zorg

De Nierstichting streeft naar zorg die aansluit op de behoeften van de patiënten. Dat vraagt om inzicht in die behoeften. En om de ontwikkeling van nieuwe vormen van zorg die de nierpatiënt meer vrijheid geven. De Nierstichting stimuleert dat en ontwikkelt een draagbare kunstnier, samen met andere partijen.

Belangrijkste resultaten en stappen in 2021

- Het merendeel van de projecten uit de NierstichtingChallenge is eind 2021 afgerond. Op de Nederlandse Nefrologiedagen presenteerden de projectleiders van vier Challengeprojecten hun resultaten.
- De technische ontwikkeling van de draagbare kunstnier is in 2021 zo goed als afgerond.

Activiteiten 2021 uitgelicht

Werkend prototype draagbare kunstnier

De technische ontwikkeling van de draagbare kunstnier is in 2021 zo goed als afgerond. Er is nu een werkend prototype. Dat gaan we vanaf 2022 testen. In 2021 zijn ook verbeteringen aangebracht die de kostprijs van de wegwerpmaterialen aanzienlijk reduceren.

In 2021 zijn nieuwe private investeerders aangetrokken voor de financiering. De eerste financieringsronde van 6 miljoen euro is succesvol afgerond, mede dankzij een bijdrage van een Frans syndicaat van investeerders. Voor 2022 zal een nieuwe investeringsronde worden ingezet.

Meer lezen over de financiering? Zie [deze pagina op nierstichting.nl](https://nierstichting.nl).

Niet gerealiseerd

Het merendeel van de NierstichtingChallengeprojecten raakte vertraagd; daardoor werden die pas in het najaar uitgerold en geïmplementeerd. Het resultaat is dat we de evaluatie en voorbereiding van een nieuwe NierstichtingChallenge in 2022 oppakken.

Resultaten NierstichtingChallenge

De NierstichtingChallenge is een jaarlijks initiatief dat zorgprofessionals uitdaagt ideeën te ontwikkelen voor verbetering van de zorg voor patiënten met nierfalen. Het thema van de tweede NierstichtingChallenge was 'De zorg dichterbij de patiënt brengen'. Enerzijds zochten we ideeën die bijdragen aan verdere verbetering van de zorg en ondersteuning in de eigen omgeving van de nierpatiënt. Anderzijds zochten we naar ideeën ter behoud en versterking van de eigen regie van de nierpatiënt.

In 2020 gingen 23 projecten van start na honorering met een subsidie van de Nierstichting. In 2021 werden deze afgerond. Veel projecten liepen vertraging op doordat vrijwel alle projectleiders zorgprofessional zijn en door de coronapandemie in beslag werden genomen. De NierstichtingChallenge leverde desondanks prachtige resultaten op.

- Een nieuwe e-Healthtoepassing, bedacht door dialyseverpleegkundige Kim Vedder (Noordwest Ziekenhuisgroep), koppelt het patiëntportaal van patiënten die dialyseren via buikspoeling, aan het Elektronisch Patiënten Dossier voor zorgverleners. Daardoor kan het ziekenhuis deze patiënten beter monitoren. De applicatie geeft patiënten meer inzicht in de behandeling, wat zelfregie stimuleert.
- Dialyseverpleegkundigen Diana van Duijvenbode en Jerrel Pengel (LUMC) ontwikkelen zelfmanagement-educatie voor patiënten in hemodialyse. Ze ontdekten dat zelfs kleine acties zelfstandig uitvoeren, positieve effect oplevert. Patiënten ervaren onder andere meer kwaliteit van leven, een gelijkwaardiger relatie met hun zorgverlener en voelen zich minder vaak ziek.
- Maatschappelijk werker Gerben van den Bosch (Radboudumc) maakte een handleiding waarmee zorgprofessionals een nierpatiënt en degene die bij leven een nier wil afstaan beter kunnen ondersteunen.
- Het Martiniziekenhuis heeft samen met het UMCG en patiëntvertegenwoordigers de bestaande training STERK (STimuleren Eigen Regie en Kwaliteit van leven) doorontwikkeld naar STERK 2.0. De nieuwe versie heeft meer aandacht voor (blijvende) gedragsverandering. En haakt aan op motiverende gespreksvoering.
- Het Laurentius ziekenhuis en onderzoekers van de hogeschool Zuyd ontwikkelden de beweeg-app 'Hart voor je nieren' die patiënten thuis helpt bij bewegingsoefeningen. 'Hart voor je nieren' bevat onder meer een virtuele bewegingscoach 'Ab'. Die kijkt mee bij de uitvoering, coacht en laat de resultaten zien.

In **2021** kende de Nierstichting bijna **€ 8 miljoen** toe aan **17** nieuwe onderzoeksprojecten. Dit was mogelijk dankzij donateurs en grote giften.

7 Onderzoek en innovatie

De Nierstichting investeert al sinds haar oprichting in 1968 in baanbrekend wetenschappelijk onderzoek naar nierschade en nierziekten. Daardoor is het nieronderzoek in Nederland van topniveau en dragen wij bij aan innovatie en kwaliteit van zorg voor nierpatiënten. Afgelopen jaren nam de Nierstichting een meer regisserende rol bij de financiering van onderzoek. Bijvoorbeeld bij de ontwikkeling van de draagbare kunstnier, de vroege opsporing van nierschade en in de regeneratieve geneeskunde (RegMed XB). Patiënten zijn inmiddels vaste medebeoordelaars van onderzoeksvoorstellen. En we ontwikkelden een strategische onderzoeksagenda 'Nierziekte de Baas', samen met patiënten en partijen uit het veld, waaronder de Nierpatiënten Vereniging Nederland (NVN) en Nederlandse Federatie voor Nefrologie (NFN).

Tegelijk zagen we dat sommige mooie onderzoeksresultaten niet meer opleverden dan een publicatie. Dat willen we verbeteren: meer impact voor nierpatiënten. Daarvoor is meer samenwerking nodig. Meer impact is mogelijk als alle disciplines die nodig zijn om een probleem op te lossen, gezamenlijk eigenaar worden van zo'n kwestie.

Doel

De Nierstichting heeft met de uitvoering van haar onderzoeksbeleid de kwaliteit van het nieronderzoek en het nierveld in Nederland gehandhaafd en waar mogelijk versterkt. Nieuwe kennis en innovaties hebben geleid tot concrete resultaten voor patiënten. Om dit te bereiken richtte de Nierstichting zich in 2021 op de volgende focuspunten:

- handhaven van de kwaliteit van het onderzoek;
- versterken van de internationale samenwerking;
- versterken van innovatie én nieuwe kennis en ontwikkelingen zo snel mogelijk beschikbaar maken voor patiënten;
- opzetten van een structuur voor cofinanciering.

Succespaden naar impact: toekenning onderzoek

In 2021 financierden wij voor bijna € 8 miljoen aan uiteenlopend wetenschappelijk onderzoek: van sociaalwetenschappelijk tot fundamenteel. De onderzoeken maken deel uit van drie elkaar versterkende programma's, die invulling geven aan ons onderzoeksbeleid 'Succespaden naar impact'. Elke aanvraag is beoordeeld door de Wetenschappelijke Raad of de International Scientific Advisory Board en een panel van patiëntbeoordelaars van de NVN. Ook advies van betrokken subsidieverstrekkingers zoals ZonMw wegen mee. Zo selecteerden we de beste, innovatiefste en meest relevante onderzoeksvoorstellen.

Onderzoeksprogramma's voor impact

- ☛ **Kolff+** richt zich op ontwikkeling en behoud van talent, en stimuleert creativiteit en opvolging van succesvol onderzoek richting impact voor patiënten.
- ☛ **Missie+** richt zich op het creëren van routekaarten: een missiegeoriënteerde integrale aanpak om zo veel mogelijk impact te creëren op specifieke thema's. Dat doen we met de NVN, patiënten, onderzoekers, beleidsmakers, financiers en zorgprofessionals.
- ☛ **PIONIER+** richt zich op het mobiliseren van partners en cofinancieringsmogelijkheden, en roept op tot voorstellen met cofinanciering uit het onderzoeksveld zelf. Zo realiseren we meer en grotere niergerelateerde innovatieve onderzoeksprojecten, verankeren we de positie van nieronderzoek in nier-overstijgende initiatieven en stimuleren we gezamenlijke subsidieprogramma's.

In 2021 implementeerden we daarom ons nieuwe beleid voor onderzoek en innovatie: 'Succespaden naar impact'. Dit is onze langetermijnvisie, ons kompas ook bij belangrijke vraagstukken binnen nefrologisch onderzoek. Het beleid bestaat uit twee 'wegen' die elkaar versterken. We zetten enerzijds in op 'open' onderzoek in competitie (via calls for proposals) om de kwaliteit en breedte van het veld, en derde geldstromen optimaal in te zetten. Anderzijds ontwikkelen we routekaarten om gericht specifieke doelen te bereiken. Met coalities en nierpatiënten bepalen we daarvoor prioriteiten, en welke onderzoeken of innovaties daarvoor (als eerste) nodig zijn. En we springen flexibel in op kansen die zich onderweg voordoen. Met 'Succespaden naar impact' bundelen we expertise, verstevigen we onze rol als samenwerkingspartner en maken we het aantrekkelijk voor de overheid en het bedrijfsleven om nieronderzoek te steunen. Uiteraard waren we in 2021 ook actief op Europees niveau, binnen de European Kidney Health Alliance (EKHA). We agenderen via de EKHA chronische nierschade en stimuleren voor nierpatiënten de Europese inzet op innovatie en kwaliteit van zorg.

“Van onderzoekers verlangen we dat ze breder kijken dan het onderzoeksproject. Omdat het belangrijk is wat je vervolgens met positieve resultaten doet.”

Wouter Eijelaar, Adviseur Strategie en Innovatie

Historische gift van € 4,4 miljoen

De Nierstichting ontving € 4,4 miljoen van het Piet Poortman Fonds. Piet Poortman richtte ooit een vervoersdienst op voor zittend ziekenvervoer: Stichting Buitengewoon Personenvervoer Nederland. Daarmee reisden bijvoorbeeld dialysepatiënten naar het ziekenhuis in het kader van de zorgverzekeringswet. Eerst in Friesland en later in heel Nederland. De winst die het bedrijf maakte, werd in de stichting ondergebracht. Toen de stichting haar activiteiten afbouwde ging het geld naar het Piet Poortman Fonds. Dat financierde tot 2020 kleine zorg- en onderzoeksprojecten ten bate van patiëntengroepen die het had vervoerd.

Na het overlijden van Poortman, besloot het bestuur van het Fonds het vermogen in één keer weg te geven. Onder meer aan de Nierstichting. Want een harde voorwaarde van Poortman was: het geld moet terug naar de mensen aan wie het is verdiend. Dankzij zeer intensieve en goede samenwerking met het Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG) en de NVN lukte het om in korte tijd twee mooie onderzoeksvoorstellen op te stellen.

Belangrijkste resultaten en stappen in 2021

- In 2021 voerden we stapsgewijs het onderzoeksbeleid 'Succespaden naar Impact' in. We zetten een laatste Kolff-call in oude stijl uit (3 toekenningen). En we organiseerden de eerste call for proposals voor het nieuwe Kolff+-programma (8 toekenningen).
- Voor het Missie+-programma nodigden we twee onderzoekers uit om een voorstel verder uit te werken. Het leidde tot toekenningen aan beide onderzoekers. Het ene onderzoek richt zich op de vertaling van patiëntgerapporteerde uitkomsten naar een gids die zorgverleners en patiënten verder helpt. Het andere project richt zich op kwaliteit van leven van mantelzorgers, om te komen tot adviezen die bijdragen aan kwaliteit van leven voor zowel mantelzorgers als dialysepatiënten.
- Het Piet Poortman Fonds schonk een historisch hoog bedrag van € 4,4 miljoen voor twee onderzoeksprojecten.

“We hebben voor elke cent geknukt. Voor het fonds stond het vast dat het geld zou worden teruggegeven aan de mensen die we al die jaren hebben vervoerd. Met deze donaties maken we een verschil. Dat geeft een enorme voldoening.”

Anton Postma, penningmeester Piet Poortman Fonds in Financieel dagblad

Transitie naar proefdiervrije innovatie

Vanuit de Samenwerkende Gezondheidsfondsen (SGF) stimuleert de Nierstichting de ontwikkeling van menselijke meetmodellen, ter vervanging van dierproeven. Zo versnellen we de beweging naar proefdiervrije innovatie. Nierstichting directeur Tom Oostrom is lid van de Kerngroep Transitie Proefdiervrije Innovatie.

In 2021 kenden wij 17 nieuwe onderzoekssubsidies toe. Bij 6 daarvan zijn nog dierproeven noodzakelijk, over het algemeen tijdens een deel van het onderzoek. We stimuleren onderzoekers in de nefrologie om te werken aan alternatieven voor dierproeven. We maken hen bewust van het belang en de mogelijkheden. En we werken samen aan het wegnemen van drempels op de weg naar proefdiervrij onderzoek.

Activiteiten 2021 uitgelicht

Effect van SGLT2 bij nierpatiënten

Een van de projecten die mogelijk zijn gemaakt door het Piet Poortman Fonds is onderzoek naar mogelijke positieve effecten van SGLT2-remmers. Deze medicijnen zijn ontwikkeld voor mensen met diabetes. Uit eerdere onderzoeken blijkt echter dat ze opmerkelijk goede bescherming bieden tegen hartfalen en achteruitgang van de nierfunctie, ook als er geen sprake is van diabetes. Het Universitair Medisch Centrum Groningen gaat nu kijken wat het effect van SGLT2-remmers is bij een brede groep nierpatiënten (met ernstige nierschade, in dialyse of na een niertransplantatie).

Uitbreiding RECOVAC vaccinstudie

Het samenwerkingsverband RECOVAC doet uitgebreid onderzoek naar de werkzaamheid en de veiligheid van de coronavaccins bij patiënten met ernstig verminderde nierfunctie, dialyse of een donornier. Alle Nederlandse universitaire medische centra zijn hierbij betrokken. De donatie van het Piet Poortman Fonds maakte een grootschalige antistoffenstudie binnen RECOVAC mogelijk. Die moet laten zien of er een verband is tussen de hoeveelheid antistoffen die mensen aanmaken en de kans dat ze ondanks vaccinatie toch corona krijgen. Het onderzoek kan duidelijk maken welke vaccins en welke vaccinatiestrategie de beste bescherming bieden aan nierpatiënten.

In 2021 kende de Nierstichting een Kolffbeurs toe aan fysioloog Jeroen de Baaij (Radboudumc) en nefroloog in opleiding Rik Olde Engberink (Amsterdam UMC). Daardoor kunnen deze talentvolle onderzoekers de komende jaren met hun projecten aan de slag.

Onderzoek in
de spotlight

Voedingsadvies tegen vaatverkalking

Fysioloog dr. Jeroen de Baaij (Radboudumc) gaat onderzoek doen naar een dieet dat vaatverkalking bij nierpatiënten kan voorkomen. Hij ontving hiervoor een Kolffbeurs van € 375.000.

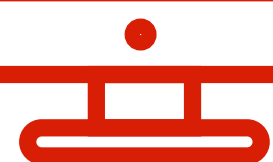
Nierpatiënten hebben een verhoogd risico om te overlijden aan hart- en vaatziekten. Het is zelfs doodsoorzaak nummer één onder nierpatiënten. Een belangrijke oorzaak is vaatverkalking. De Baaij wil een dieet ontwikkelen dat vaatverkalking voorkomt en zo het risico op hart- en vaatziekten bij patiënten verkleint.

Ook mensen met obesitas en diabetes hebben een verhoogd risico op hart- en vaatziekten door vaatverkalking. Bij hen ontstaan in sommige slagaders lokale vetafzettingen (zogenoemde plaques) die kunnen zorgen voor vaatvernauwing. Bij nierpatiënten gaat het anders.

Bij hen ontstaat vaatverkalking in alle grote slagaders. En het effect is anders: de vaten verliezen hun rek. Bovendien ontstaat de verkalking op een andere manier, namelijk door ophoping van fosfaat in de vorm van fosfaatkristallen. De precieze oorzaak is nog niet bekend, maar onderzoek laat wel zien dat fosfaatkristallen aan de vaatwand vast kunnen komen zitten als ze te calciumrijk worden. En dan veroorzaken ze schade.

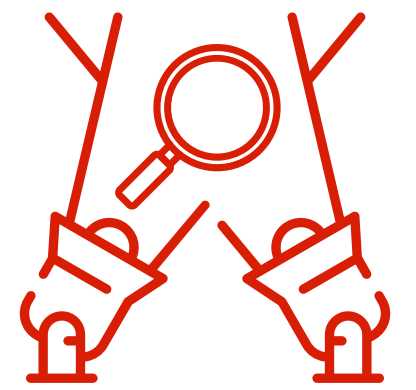
De Baaij gaat de komende 4 jaar kijken of bepaalde voedingsstoffen dit kunnen voorkomen, zoals ijzer, vetzuren, eiwitten en magnesium. De Baaij: “In eerder onderzoek bij proefdieren hebben we al laten zien dat magnesium verkalking kan voorkomen. Als dat ook bij mensen zo is, kan een voedingsadvies misschien volstaan. Dat zou mooi zijn. Nierpatiënten slikken al zoveel pillen.”

Lees meer over
dit onderzoek op
[deze pagina op
nierstichting.nl](https://nierstichting.nl)

Onderzoek in de spotlight

Huidzout: aangrijpingspunt voor behandeling?

Recent is ontdekt dat zout zich bij mensen onder de huid kan ophopen. Dat biedt mogelijk kansen voor de behandeling van chronische nierschade. Of dat zo is, onderzoekt nefroloog in opleiding drs. Rik Olde Engberink (Amsterdam UMC). Hij ontving een Kolffbeurs van € 225.000.

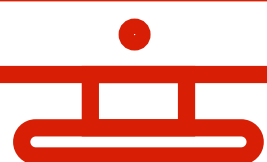
De ontdekking dat zout zich bij mensen kan ophopen onder de huid is in strijd met wat er in de leerboeken staat. Het idee was dat je al het zout dat je eet, weer uit plast. En dat je bloeddruk oploopt bij meer zoutinname. Maar uit recente studies blijkt dat de hoeveelheid zout in het lichaam enorm kan fluctueren, zonder invloed op je bloeddruk en zonder dat je dat merkt. En het zout in de huid houdt geen extra water vast.

Een nieuwe MRI-techniek die natrium in beeld kan brengen, maakt het mogelijk om te meten hoeveel zout er in de huid zit. Bij mensen

met chronische nierschade is dat veel meer dan bij gezonde mensen. Nierpatiënten hebben ook vaker hoge bloeddruk. De vraag is nu wat het verband is. Krijgen mensen eerst hoge bloeddruk en lekt daarna zout naar de huid? Of hoopt er eerst zout op in de huid, door nog onbekende oorzaak, en zet dat andere problemen in gang, zoals hoge bloeddruk? Olde Engberink: “In het laatste geval wil ik iets doen tegen het zout in de huid. Zodat we opvolgende gezondheidsproblemen makkelijker kunnen behandelen.”

Olde Engberink gaat eerst onderzoeken wat het effect is van bloedrukverlagers en van diëten met veel of weinig zout, op de zouthoeveelheid in de huid. Hij vergelijkt daarbij drie soorten bloedrukverlagers en gaat na welke beter in staat is zout uit de huid te krijgen. Uiteindelijk moet ook duidelijk worden of zout in je huid een risicofactor is voor nierfunctieverlies en hart- en vaatziekten. Het onderzoek van Olde Engberink duurt 3 jaar.

Lees meer over
dit onderzoek op
[deze pagina op
nierstichting.nl](https://nierstichting.nl)

8 Patiënten ondersteunen

Maatschappelijke participatie is voor veel patiënten moeilijk door de impact die nierziekte heeft op hun leven; dat kan ook grote gevolgen hebben op werk en inkomen. De Nierstichting wil ervoor zorgen dat nierpatiënten een gewoon leven kunnen leiden: met voldoende levenslust, eigen regie en energie voor werk, sport, vrienden en vakantie. Dat draagt bij aan een betere kwaliteit van leven. Daarom blijven we nierpatiënten ondersteunen. Wij richten ons op activiteiten waarin wij van toegevoegde waarde zijn ten opzichte van andere organisaties. Met de landelijke Nierpatiënten Vereniging Nederland hebben we een gezamenlijke strategie voor en werken we intensief samen aan de ondersteuning van nierpatiënten in het dagelijks leven op sociaal en maatschappelijk vlak. Ook subsidiëren we de nvv en de regionale nierpatiëntenverenigingen.

We ondersteunden de Nierpatiënten Vereniging Nederland en 24 regionale nierpatiëntenverenigingen (RNV's) voor een totaalbedrag van **€ 1.516.206**.

Drie van de 27 RNV's hebben geen subsidie ontvangen; één vanwege een grote eigen reserve en 2 omdat ze niet actief meer zijn.

Doel

De Nierstichting biedt ondersteuning en informatie die is afgestemd op de behoefte van de patiënten en hun naasten. Dat doen we samen met én via financiële ondersteuning van nierpatiëntenverenigingen, landelijk en lokaal. Om dit te bereiken heeft de Nierstichting de volgende focuspunten:

- ☞ samenwerking met patiëntenverenigingen;
- ☞ voorlichting op maat, aansluitend op de behoefte;
- ☞ stimuleren en ondersteunen van maatschappelijke participatie.

Belangrijkste resultaten en stappen in 2021

- In 2021 ging de nieuwe subsidieregeling voor RNV's in. We streefden naar vereenvoudiging van de procedure van aanvraag en verantwoording voor de RNV's. De RNV's konden met hun vragen terecht bij het nieuw ingerichte Nierstichtingloket; ook konden zij een beroep doen op een door de Nierstichting ingeschakelde financieel adviseur. Desondanks vindt een aantal RNV's de subsidieregeling complex en de procedure belastend. Verder vroeg de coronapandemie veel flexibiliteit van de RNV's en onze ondersteuning aan hen, wat de implementatie ook complexer maakte.
- Het aantal vragen aan STAP, het gezamenlijke Steun en Adviespunt voor nierpatiënten, naasten en donoren van de Nierpatiënten Vereniging Nederland (NVN) en de Nierstichting, daalde van 1.241 in 2020 naar 863 in 2021.
- STAP verwees vaker succesvol door naar bestaande voorzieningen wanneer financiële ondersteuning (mede) oplossing was voor een probleem. Daardoor hoefde de Nierstichting minder vaak financiële steun te verlenen (8 keer in 2021; 24 keer in 2020; 76 keer in 2019). Eén maal gaf de Nierstichting ondersteuning in natura (een gebruikte laptop).
- Sinds 1 juli 2021 loopt er een pilot: een vrijwilliger die arbeidsdeskundige is denkt mee over vragen rondom reïntegratie en geeft tips. Aangezien hij zowel een arbeidsdeskundige achtergrond heeft als kennis over nieraandoeningen, is dit een waardevolle bijdrage voor onze dienstverlening vanuit STAP.

Activiteiten 2021 uitgelicht

Kennis delen over corona

In 2021 organiseerden we 6 actualiteitenwebinars over corona. We deden dit samen met de NVN, nieren.nl en de Nederlandse Federatie voor Nefrologie. Ook deden we mee aan een kennisessie voor de pers, georganiseerd door onderzoeksfinancierder ZonMw.

Onderzoek naar corona

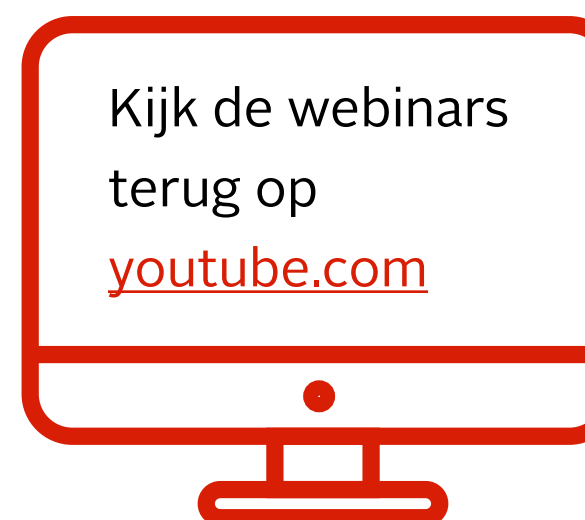
Nierpatiënten zijn extra kwetsbaar als zij besmet raken met corona. Dat maakte de eerste coronaperiode zwaar. Met de komst van de vaccins, begin 2021, leek het einde van de pandemie

in zicht. Maar al snel rezen er vragen over de effectiviteit van de vaccins voor mensen met een verzwakt immuunsysteem. Voor antwoorden op die vragen gingen de universitaire ziekenhuizen in Nederland gezamenlijk onderzoek doen, binnen het RECOVAC-consortium. Dit was mogelijk dankzij steun van de Nierstichting en ZonMw. Onderzoekers deelden hun kennis en resultaten vervolgens met patiënten en zorgprofessionals via zeer goed bezochte en gewaardeerde webinars. Deelnemers konden vooraf vragen indienen bij de redactie van nieren.nl. Na afloop van elk webinar verwerkten we de nieuwe informatie in het coronadossier op nieren.nl, zodat de meest actuele informatie voor iedereen beschikbaar is.

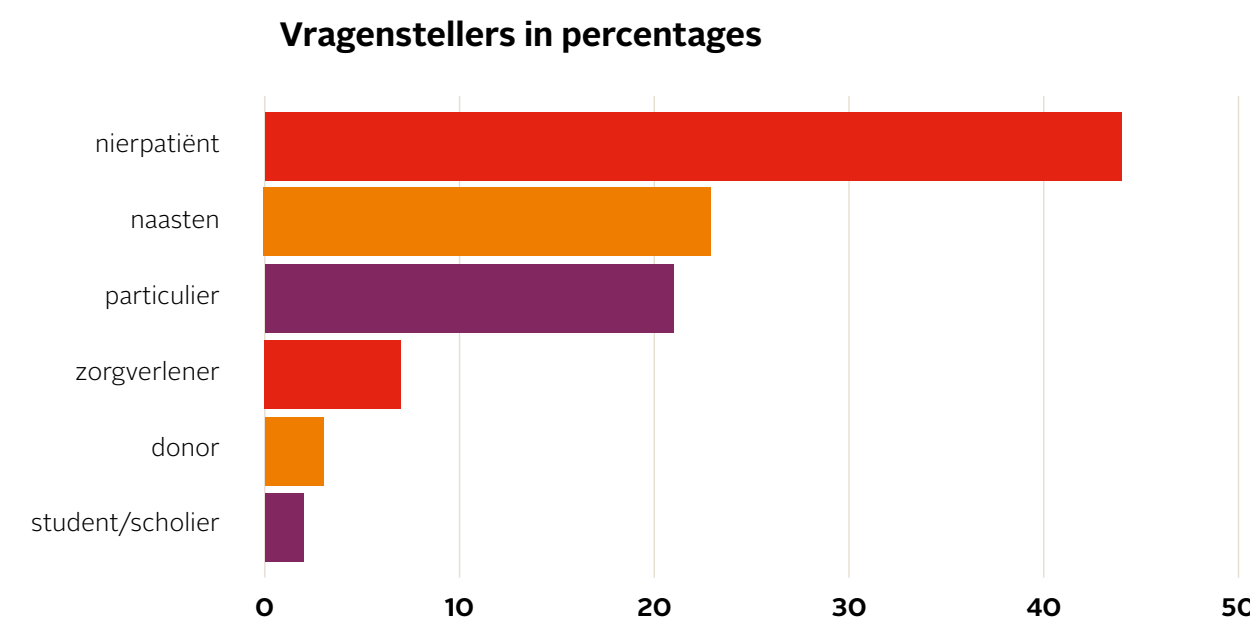
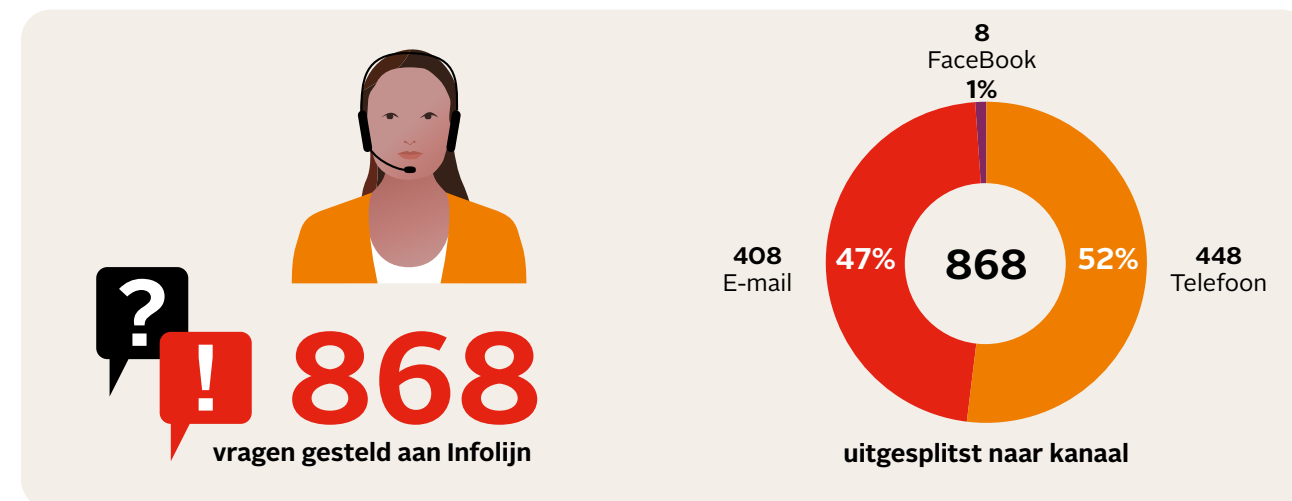
Bezoek en bereik coronadossier nieren.nl

Nieren.nl is hét platform voor betrouwbare informatie over leven met een nierziekte en heeft een community waar nierpatiënten, hun naasten en nierdonoren elkaar kunnen ontmoeten. Sinds 2020 is er ook een dossier over corona. Dat hielden we in 2021 continu actueel. Het dossier op nieren.nl (40 artikelen) werd bijna 91.000 keer bezocht (ruim 137.000 pageviews). Daarnaast organiseerde we samen met nieren.nl, de NVN en de Nederlandse Federatie voor Nefrologie 4 webinars rond corona. Totaal trokken die webinars 4.423 deelnemers. Na afloop werd een video van elk webinar gepubliceerd; totaal werden die 7.506 keer bekeken. Dat de webinars aansloten op een behoefte was ook te merken aan het aantal vragen dat tijdens de webinars binnenstroomde: totaal 1.179. De meestgestelde vragen waren:

- Wanneer krijg ik het vaccin?
- Is het vaccin veilig en werkt het?
- Hoe werkt het vaccin als je nierschade hebt?
- Hoe zit het met het derde vaccin en de booster?

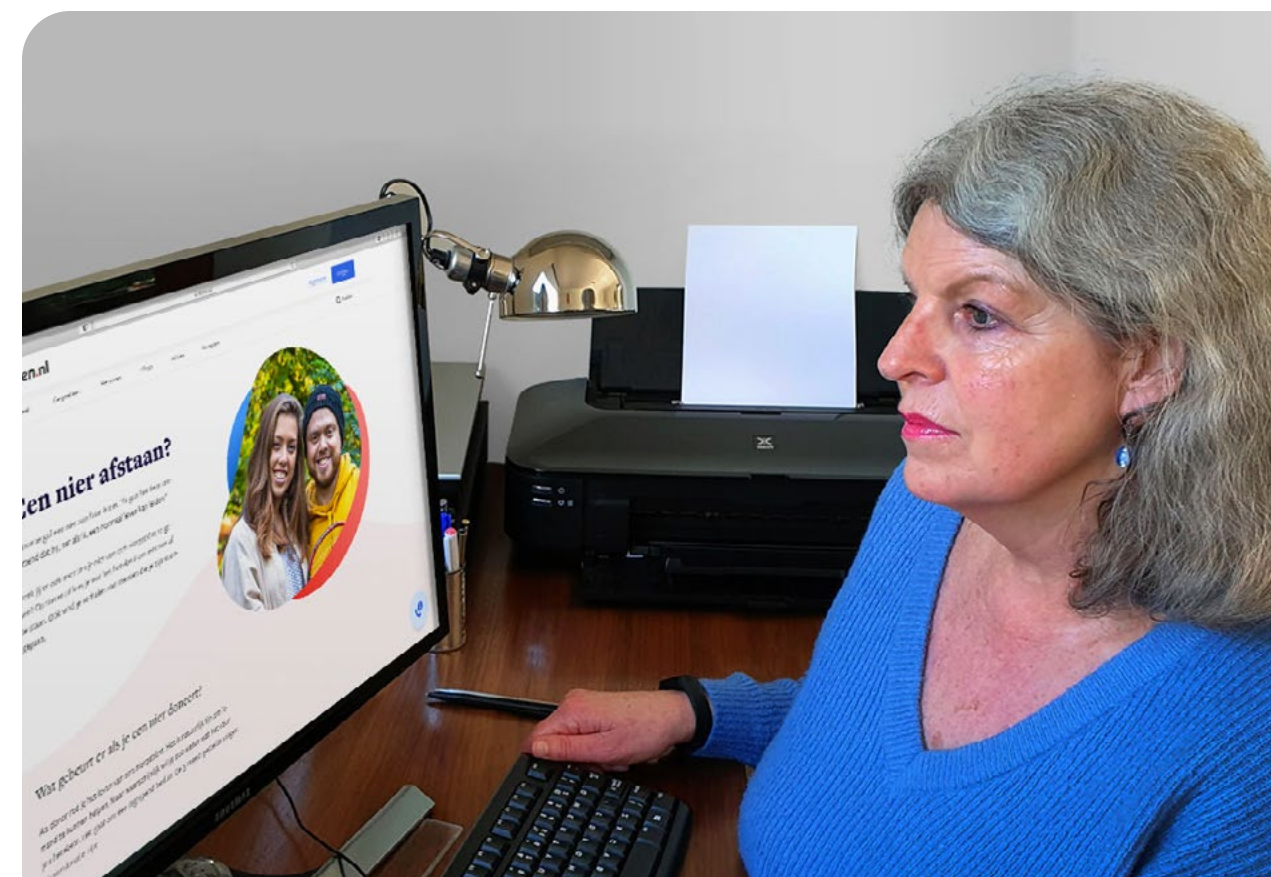

Voorlichting 2021 - Infolijn

“De reis die je als nierdonor doorloopt heb ik zelf ervaren. Mijn nier gaf mijn neef zijn leven terug. Nu deel ik als moderator bij nieren.nl mijn kennis, ervaringen en compassie met anderen die een nier willen doneren.”

Dian Webbink, nierdonor en moderator nierdonatie bij nieren.nl

Nieren.nl – resultaten eind 2021

- Gemiddeld 85.000 unieke bezoekers per maand
- 3.919 communitydeelnemers
- 132 bloggers
- 735 blogs
- 914 artikelen
- 428 gespreksonderwerpen
- 409 recepten voor nierpatiënten
- 38 vragen gesteld via Advies

Groot gemis: persoonlijk contact

Lotgenotencontact is belangrijk voor de achterban van de regionale nierpatiëntenverenigingen (RNV's). Voor het tweede jaar op rij was dit fysiek niet mogelijk. De RNV's hebben met creatieve manieren geprobeerd de achterban toch te bereiken. De extra inzet die daarvoor nodig is, was echter niet altijd te realiseren. Aangezien activiteiten rond lotgenotencontact een belangrijk deel van de totale uitgaven bepalen, pakten de uitgaven (meestal) lager uit. Daardoor werd de subsidie van de Nierstichting vaak niet volledig besteed.

Ook de gezamenlijke voorjaars- en najaarsdag voor de Nierpatiënten Vereniging Nederland (NVN), alle RNV's en de Nierstichting konden niet doorgaan. In plaats daarvan organiseerden we online sessies waarin de NVN en de Nierstichting de RNV's bijpraatten over ontwikkelingen rond de KOERS en hoe deze verband houden met de behoeften van de RNV-achterban. Ook organiseert de NVN elke 6 weken een digitale ontmoeting met de RNV's om praktische zaken en ideeën te bespreken. Alle inzet om contact te houden ontvangt waardering, maar de RNV's (en hun achterban) missen het persoonlijke contact.

9 Inspireren en verbinden

Mensen inspireren en stimuleren om met ons mee te doen. Dát is een noodzakelijke voorwaarde om onze missie te realiseren: gezonde nieren voor iedereen. Steun en vertrouwen van het Nederlandse publiek zijn hiervoor onontbeerlijk. Net als interactie en verbondenheid met onze diverse stakeholders in de maatschappij en de persoonlijke betrokkenheid van een groeiende, warme achterban. Die verbinding stimuleert en bestendigt (financiële) steun en vrijwillige inzet.

De concurrentie is groot en daarom moeten we ons onderscheiden van andere goede doelen. Dat doen we met impactvolle, aansprekende campagnes en fondsenwervende activiteiten; met een agendabepalende actieve lobby en door samenwerkingen aan te gaan. Zo vergroten we onze slagkracht en impact.

Doorslaggevend is dat meer mensen zich bewust worden van het belang van gezonde nieren, en inzien hoe groot de impact van nierziekte kan zijn op het dagelijks leven. We richten ons daarom op het vergroten van kennis en urgentiebesef, op het uitdragen van de noodzaak van ons werk en op de resultaten die we – met steun en betrokkenheid van anderen – bereiken voor nierpatiënten. We zoeken steeds naar nieuwe en eigentijdse vormen om mensen langdurig aan ons te verbinden, onze zichtbaarheid en urgentie te vergroten en fondsen te werven.

Ruim **40.000** actieve vrijwilligers
Bijna **149.000** donateurs
Ruim **1.250** (digitale) actievoerders
Totale inkomsten **€ 21,2 miljoen**

Doel

De verbinding met onze achterban en de betrokkenheid van onze warme relaties is versterkt; meer mensen, bedrijven en partners zijn zich bewust van de urgentie en impact van nierziekten. We bereiken dit doel door onze achterban gesegmenteerd te benaderen in al onze kanalen en uitingen, uitgaande van hun behoeftes, op basis van een data-gedreven strategie. De focuspunten van 2021:

- onze relevantie voor het brede publiek vergroten,
- een nieuwe merkcampagne neerzetten, inclusief nieuw thema: Kids,
- innovatie op digitale betaalmethodes verder doorvoeren,
- coronaproof-uitvoering van events mogelijk maken,
- de samenwerking versterken tussen afdelingen intern en met de Nierpatiënten Vereniging Nederland, uitgaande van de KOERS.

"Er is een wederzijdse chemie met de Nierstichting, waardoor er energie ontstaat in de samenwerking. Samen maken we ons sterk voor minder zoutconsumptie in Nederland. Een prachtige samenwerking waar we trots op zijn."

Tromp & Rueb, azijnbrouwer en partner van de Nierstichting

Belangrijkste resultaten en stappen in 2021

- 🔴 In 2021 werven we een totale opbrengst van € 21,2 miljoen. Dit is € 1,9 miljoen hoger dan begroot.
- 🔴 Dankzij de inzet van vele betrokkenen, bracht de collecte € 3,15 miljoen op. Dat is ruim € 300.000 meer dan in 2020 én meer dan in het jaar voor corona (2019).
 - 🔵 Ruim 40.000 vrijwilligers gingen met de collectebus op pad.
 - 🔵 We intensiverden de inzet van digitaal collecteren; de opbrengst was ruim € 600.000 (2020: € 360.000).
 - 🔵 Een derde van de digitale-collecteopbrengst kwam via collecteren met je mobiele telefoon.
- 🔴 Zo'n 1.250 mensen kwamen in actie voor nierpatiënten; 445 daarvan maakten een digitale collectebus aan. Bijna 9.000 mensen steunden hen met een donatie.
- 🔴 Voor de tweede keer organiseerden we De Nierdaagse, een speciaal voor coronatijd ontwikkeld wandelevenement. 410 deelnemers wandelden in een maand totaal 28.246 kilometer; 3.000 sponsors steunden hen met totaal € 63.430.
- 🔴 Het hardloopevenement De Nacht van Bart transformeerden we wegens corona in een thusevenement: de Dag van Bart. Meer dan 300 deelnemers liepen die dag hard voor nierpatiënten; ruim 4.000 sponsors doneerden € 74.355.
- 🔴 De Restaurant Driedaagse pasten we wegens corona aan naar een take-awayeditie. Daaraan namen 60 restaurants deel. De mediawaarde bedroeg € 313.000.
- 🔴 Zakelijke partners ondersteunden ons werk met acties (Car4Care) of deelname aan onze campagnes voor minder zout, door bijvoorbeeld bij te dragen aan de Restaurant Driedaagse. Waaronder Scelta Mushrooms, dat smaakmakers aanbiedt op basis van champignons, en azijnbrouwer Tromp&Rueb.
- 🔴 Het tv-programma De Nalatenschap (SBS6) trok in totaal 395.000 kijkers.

Verbinden in tijden van corona

Ook het tweede coronajaar legde ons beperkingen op in het contact met onze achterban. Veel van de fysieke evenementen vielen weer weg. Dat maakte het lastig om de verbinding te maken en onze achterban te inspireren ons te steunen bij het realiseren van onze ambities. Maar we zijn wendbaar; we zochten alternatieve manieren om een connectie te maken met onze belangrijkste doelgroepen. Waar nodig en mogelijk zetten we fysieke bijeenkomsten om naar online ontmoetingen, zoals de Nacht van Bart en de Nierdaagse. Daardoor slaagden we erin wederom een positief jaar te draaien, ondanks de beperkende maatregelen.

Care4Care zorgt voor de sortering en distributie van gebruikte kleding en schoenen. De ingezamelde kleding gaat naar landen in Afrika en Oost Europa. Al sinds 2011 gaat een deel van de opbrengst naar de Nierstichting. In 2021 was dat zo'n € 20.000.

Activiteiten 2021 uitgelicht

Doelgroepsegmentatie

In lijn met de KOERS (zie hoofdstuk 11) stonden in 2021 nog meer dan voorheen de behoeftes van onze achterban centraal. We hebben een nieuw wetenschappelijk model voor doelgroepsegmentatie in gebruik genomen: Brand Strategy Research (BSR). Dit gaat uit van de drijfveren van mensen op basis van leefstijl. Het vertelt je wat je als organisatie moet doen om die mensen in beweging te krijgen. Met welke boodschap, welk kanaal, welke tone of voice, je bij welke doelgroep het beste aansluit bij de behoeftes. Gekoppeld hieraan hebben we grote stappen gemaakt in de aanpassing van onze merkpositionering. Dit werken we in 2022 verder uit.

Tour der Lage Landen

In 2020 kon het fietsevenement Tour de Gruyère door corona niet doorgaan. Ook in 2021 was het ingewikkeld. Uiteindelijk kozen we voor een aangepaste tocht in België, net over de Nederlandse grens: de Tour der Lage Landen. In totaal deden 41 mensen mee met deze uitdagende tocht met vele hoogtemeters. De opbrengst, bestemd voor de ontwikkeling van de draagbare kunstnier, bedroeg ruim € 42.000 (zo'n € 1.000 per deelnemer), een heel mooi resultaat.

Kijk de aftermovie van de Tour der Lage Landen op [youtube.com](https://www.youtube.com).

Pas wel op: eenmaal geïnspireerd wil je ook meedoen aan de editie van 2022!

"Het was fantastisch. Zowel de sfeer als het doorzettingsvermogen van de deelnemers, en de opbrengst voor de draagbare kunstnier. We zijn deelnemers en gulle sponsors erg dankbaar."

Hilde de Rooij, doelgroepmanager Nierstichting

Persoonlijke post

In 2021 hebben wij wederom verschillende zorginhoudelijke onderwerpen onder de aandacht gebracht bij onze achterban via direct mail (een persoonlijk donatieverzoek per post).

- Onderzoek naar het ontstaan en verloop van aangeboren afwijkingen aan nieren en urinewegen bij kinderen;
- baanbrekend onderzoek naar het stimuleren van het herstellend vermogen van nieren;
- onderzoek naar de voorspelbaarheid van het afstoten van een donornier, om de kans op afstoten te verkleinen;
- onderzoek naar de oorzaak van het achterwege blijven van bescherming tegen corona bij veel nierpatiënten ondanks twee vaccinaties.

Hogere opbrengst collecte

De coronapandemie bracht ook in 2021 een uitdaging mee voor de collecte-organisatie. Enkele collectefondsen konden dit jaar de huis-aan-huiscollecte (weer) niet organiseren. De Nierstichting kon dat in september gelukkig wel. Hoewel er minder collectanten meededen, met name door zorgen rond de pandemie, hebben we uiteindelijk totaal € 3,15 miljoen opgehaald, ruim € 500.000 meer dan in 2021.

Zowel de contante als de digitale opbrengst steeg. Er is vaker gebruik gemaakt van donatie via een QR-code (na het scannen vindt donatie plaats via mobiel bankieren), als alternatief voor een contante donatie in de collectebus. Ook de mogelijkheid om via je mobiel de eigen achterban om een donatie te vragen, werkte erg goed.

Pilot 100% QR-collecte

Wij geloven in de ontwikkeling naar een collecte zonder contant geld. Tijdens de collecteperiode van 2021 startten we, samen met Stichting Collecteplan (de belangenbehartiger van goede doelen), daarom de landelijke pilot '100% QR-collecte'. Onderzoeksbureau Motivaction onderzocht daarbij in opdracht van de Stichting hoe groot het draagvlak is voor een geheel digitale collecte langs de deuren. In totaal kregen zo'n 800 collectanten een kartonnen QR-drager mee; daarmee konden de mensen alleen digitaal doneren. De totale opbrengst daarvan was € 44.000.

Het onderzoek naar de ervaringen onder collectanten, collecte-coördinatoren en het publiek (844 respondenten) liet zien dat bijna de helft van de collectanten en coördinatoren en 66% van de huishoudens positief staan tegenover de QR-collecte. Verschillen tussen de huishoudens waren wel groot: van degenen die geen donatie deden was slechts 18% positief. Wie positief tegenover de QR-methode staat, vindt deze prettig, makkelijk en veilig(er). De methode maakt het voor veel huishoudens mogelijk om te doneren als zij geen contant geld in huis hebben. Voordelen voor collectanten en coördinatoren waren dat de collecte minder zwaar en tijdsintensief is, er direct inzicht is in de opbrengst en het veiliger voelt. Maar: de helft van de collectanten vindt de QR-methode ook lastig. Er is veel hulp en uitleg nodig aan de deur en 25% van de huishoudens reageert negatief. En sommige groepen worden uitgesloten omdat zij niet via QR kunnen doneren. De huishoudens met een negatieve houding willen uit principe niet via QR doneren en twijfelen over de veiligheid.

De QR-methode is te verbeteren door:

- doneren met contant geld in bepaalde gebieden langer mogelijk te maken,
- meer voorlichting te geven aan huishoudens over de veiligheid van doneren met QR-code,
- het makkelijker te maken voor de collectant om het bedrag aan te passen.

Campagnes

Binnen onze campagnes stond het label Jonge Helden centraal. Voor kinderen met een nierziekte is het leven zwaar. Opgroeien met een nierziekte eist ongelooflijk veel van hen en hun omgeving. Ze hebben weinig energie, mogen niet eten wat ze lekker vinden, moeten veel zware medicijnen slikken en soms zelfs dialyseren. Dat is slopend. Maar ze geven niet op. Elke dag weer vragen deze doorzetters het uiterste van zichzelf om gewoon te leven. Jonge helden zijn het, vinden wij. Daarom wilden wij de spotlights op hen zetten. In januari en september 2021 hebben we deze nieuwe campagne uitgedragen op radio en tv; de waarderingcijfers waren hoog. We hebben de campagne ook online ondersteund met video's over nierpatiëntjes. Onze speciale dank gaat uit naar de patiëntjes die hieraan meewerkten en hun ouders.

"Hij wil niets liever dan elke dag naar school en meedoen met de andere kinderen. Maar hij is snel moe; we moeten zijn energie doseren."

Froukje Hofman, over haar zoon Bay (nefrotisch syndroom)

Nalatenschappen

De opbrengst vanuit nalatenschappen is € 3,1 miljoen lager dan begroot. Dit is bijna geheel veroorzaakt door de nieuwe verwerkingwijze van nalatenschappen waarbij deze pas worden verantwoord als de akte van verdeling gemaakt is. Hier gaat enige tijd overheen, waardoor we € 3,3 miljoen aan in 2021 aangeelde nalatenschappen nog niet als inkomsten kunnen rekenen. Voor een toelichting op de stelselwijziging zie H14 Grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening.

Innovatie op data

Dataverrijking en -inzichten bieden veel kansen om beter aan te sluiten op de interesses van doelgroepen en te voorspellen hoe mensen reageren. In 2021 hebben we de innovatieve tool DataRobot ingericht, gebaseerd op kunstmatige intelligentie. De Nierstichting is het eerste goede doel in Nederland dat hiermee aan de slag gaat. DataRobot zorgt dat we onze achterban veel efficiënter benaderen, omdat effectievere data-selecties ons leren welke groepen het meest kansrijk zijn. Daardoor vragen we minder mensen onnodig om een donatie, en dringen we campagnekosten terug.

De Nierstichting in de media

In 2021 waren we wederom goed zichtbaar in de media. Ook wisten we (de impact van) nierziekten en de noodzaak van oplossingen op de kaart te zetten. We realiseerden 1.127 gratis publicaties en items die de Nierstichting noemden in combinatie met haar belangrijkste thema's. Gezamenlijk vertegenwoordigden die een mediawaarde van zo'n € 1 miljoen, een PR-waarde van € 2,5 miljoen en een bereik van ruim 80 miljoen contactmomenten.

Er was onder meer veel aandacht voor de introductie van Jonge Helden, evenementen zoals de Dag van Bart en de Nierdaagse, acties zoals die van Ruurdije de Vries en onze #levendoorgeven-campagne over het belang van orgaandonatie. Samen met de Alliantie Voeding voor de Gezonde Generatie zorgden we voor aandacht voor wetgeving ten bate van gezonde voeding.

Nieuw: Ruurdjtje de Vries-prijs

De Nierstichting heeft een nieuwe prijs in het leven geroepen voor actievrijwilligers: de Ruurdjtje de Vries-prijs. Deze is vernoemd naar onze succesvolste en tevens oudste actievoerder, Ruurdjtje de Vries (93). Al meer dan 40 jaar komt zij met zo'n 40 dames in actie. Met handwerken hebben zij meer dan **€ 220.000** ingezameld voor de Nierstichting. Uiteraard mocht deze unieke dame zelf als eerste de prijs in ontvangst nemen, op 7 december, de Nationale Vrijwilligersdag. We openden die dag ook een speciale Ruurdjtje de Vries-webshop, die in december veel bestellingen ontving. De dames van Ruurdjtje kunnen daardoor weer maanden vooruit.

"Het bekje is nog goed, het kopke ook. En het loopt allemaal prima, we hebben nooit mot met elkaar. Mensen zeggen wel eens dat ik nu ergens directrice zou zijn als ik 50 jaar later was geboren. Maar dat hoef ik helemaal niet, dat geeft veel te veel strubbelingen. Van mij mag het leven simpel zijn."

Ruurdjtje de Vries, actievoerder en eerste winnaar van de gelijknamige prijs

Trots op dappere mensen die persoonlijk verhaal delen

Wij zijn dankbaar voor iedereen die gelooft in onze missie en ons op velerlei manieren steunt. Speciale waardering en dankbaarheid voelen we voor alle nierpatiënten, nier-donoren en naasten die hebben meegewerkt aan onze campagnes en filmpjes. Dankzij hun medewerking konden we in 2021 succesvolle fondsenwervende campagnes neerzetten. Samen hebben we de impact van nierziekte op de kaart gezet, en het belang van donorregistratie én de noodzaak voor oplossingen onderstreept.

"Door mijn nierziekte ben ik nu iemand die ik niet wil zijn. Met een nieuwe nier kan ik mijn leven weer op de rit zetten. Zodat ik er kan zijn voor mijn kind en mijn vriendinnen. En ik van mijn grote liefde mijn werk kan maken: antiek, brocante en vintage in- en verkopen. De gedachte daaraan maakt dat ik de gouden randjes om de wolken blijf zien."

Mariët, wacht op een geschikte donornier

Uitgesteld: fondsenwervende Tv-programma's

In november 2021 was er met SBS6 een tv-show gepland rond ons wandelevenement De Rode Loper. Helaas moesten we het programma annuleren, door oplopende coronacijfers en de kwetsbaarheid van nierpatiënten. Gelukkig liggen er twee tv-formats klaar voor 2022. Een speciale fondsenwervende uitzending van Tijd voor Max (januari) en een samenwerking met RTL Boulevard (juni). Hiermee hopen we weer een breed publiek te bereiken en mensen overtuigen om donateur te worden.

Online en social media

- 📞 **2.504.288** unieke paginaweergaves nierstichting.nl
- 📞 **92.474** Facebookfans, gemiddelde IPM+ (aantal interacties per 1.000 fans): **2.55**
- 📞 **16.146** volgers op Twitter
- 📞 **4.782** volgers op Instagram Nierstichting
- 📞 **800** volgers op Instagram De Ongezouten Waarheid
- 📞 **3.415** volgers op LinkedIn

VriendenLoterij, Nationale Postcode Loterij en de Lotto

Dit jaar ontvingen we van de VriendenLoterij **€ 338.919** voor geormerkte loten. De jaarbijdrage steeg naar **€ 900.000** (2020: € 882.266). De jaarbijdrage kwam voor het eerst niet meer van de VriendenLoterij maar van de Nationale Postcode Loterij.

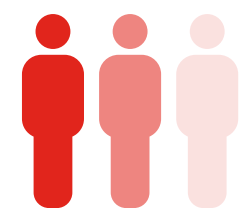
De bijdrage van de Lotto (onderdeel van de Nederlandse Loterij) was **€ 407.873**. Hiermee maken wij het landelijke programma de Gezonde Generatie mede mogelijk.

Elk jaar zijn we weer ontzettend blij met deze mooie bedragen, die wezenlijk bijdragen aan een beter leven voor nierpatiënten.

**VRIENDEN
LOTERIJ**
- SINDS 1989 -
WIN MEER, BELEEF MEER

64 medewerkers (54,6 FTE)

10 Organisatie en bedrijfsvoering

De Nierstichting zet sinds haar oprichting alles op alles voor nierpatiënten en een leven zonder nierziekten. Als gezondheidsfonds en erkend goed doel zijn we ons bewust van onze maatschappelijke rol en de verantwoordelijkheden die daarbij horen. Onze inkomsten bestaan grotendeels uit donaties. Met hun gift schenken donateurs de Nierstichting ook het vertrouwen dat wij die donatie effectief en efficiënt inzetten. Daar sturen we op en daar leggen we verantwoording over af. Bedrijfsvoering ondersteunt de realisatie van onze ambities, door mensen en middelen optimaal in te zetten. Onze medewerkers maken het verschil: zij zijn ons belangrijkste kapitaal. We streven naar een slagvaardige en flexibele organisatie met betrokken en gemotiveerde medewerkers.

Doel

De Nierstichting is een gezonde, duurzame, servicegerichte en slagvaardige organisatie die haar ambities weet te realiseren dankzij een effectieve en efficiënte bedrijfsvoering én betrokken, gemotiveerde en duurzaam inzetbare medewerkers. We waarborgen onze continuïteit door de inzet van risicomanagement en sturen (bij) op basis van betrouwbare en actuele stuurinformatie; zo zijn we aantoonbaar in control.

Belangrijkste resultaten en stappen in 2021

- ☛ We hebben voor alle medewerkers vervolg gegeven aan het persoonlijk ontwikkelprogramma 'KOERS & IK'.
- ☛ We hebben het nieuwe beleid 'Mijn Persoonlijke KOERS' geïmplementeerd, voor het maken en bespreken van resultaat- en ontwikkelafspraken met medewerkers.
- ☛ Risicomanagement is in het Afwegingskader geïntegreerd; daarmee is risicomanagement verankerd in de besluitvorming over projecten en initiatieven.
- ☛ Een interne audit is uitgevoerd op het ICT-changeproces. De uitkomsten zijn besproken binnen de organisatie; de verbeterpunten die de audit opleverde pakken we op.
- ☛ Het proces om de financiële administratie te vereenvoudigen is voortgezet met de overgang naar een nieuwe manier van waarderen en verwerken van nalatenschappen.
- ☛ Naast de statutaire begroting is een eerste KOERS-begroting opgesteld; daarin zijn ook de activiteiten van de NVN en nieren.nl opgenomen.
- ☛ Het ICT-team heeft het plaatsonafhankelijk samenwerken geoptimaliseerd, onze digitale veiligheid verbeterd en ons applicatielandschap versterkt.
- ☛ De afdeling Service & Administratie heeft zich verder ontwikkeld als klantvriendelijke en efficiënte vertegenwoordiger van de Nierstichting bij de receptie, in webcare, de donateursadministratie en bij de collecte; dus voor zowel de in- als externe stakeholders.
- ☛ Ons inkoopproces is vereenvoudigd en efficiënter gemaakt door de implementatie van Elvy contractbeheer.

10.1 Organisatie en medewerkers

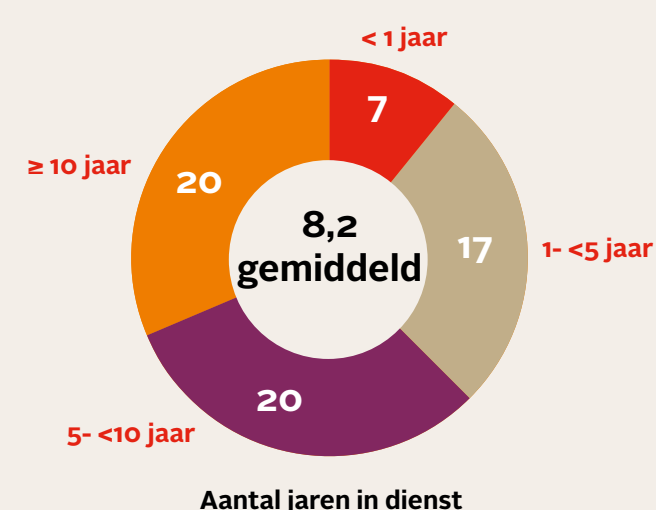
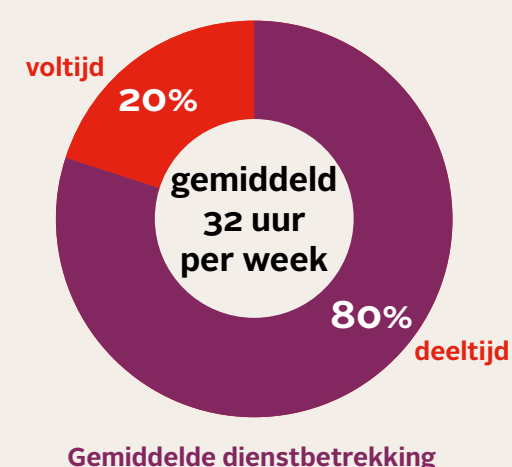
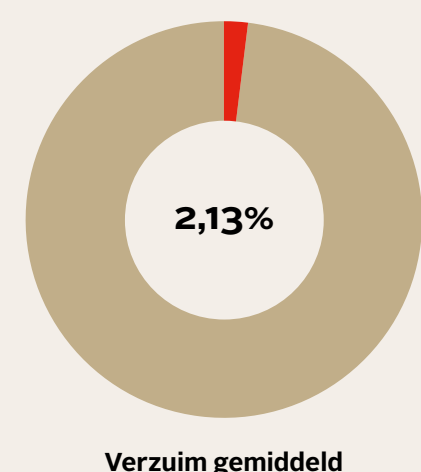
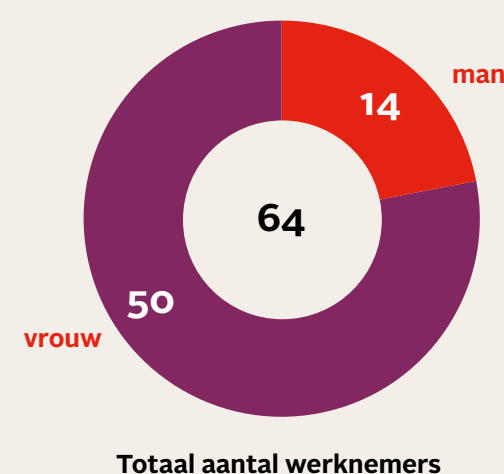
De Nierstichting is gevestigd in Bussum. Onder leiding van directeur Tom Oostrom werken 64 medewerkers (54,6 fte) samen met ruim 40.000 vrijwilligers iedere dag met passie en betrokkenheid aan de realisatie van onze ambities voor nierpatiënten.

De organisatie bestaat uit drie afdelingen: Zorg & Innovatie, Marketing & Communicatie en Bedrijfsvoering. Katja van Geffen, Wouter Langeveld en Mischa Hornman stuurden in 2021 deze respectievelijke afdelingen aan. Samen met Tom Oostrom (directeur) en Wouter Eijgelaar (adviseur Strategie en Organisatie) vormen zij het Management Team (zie ook paragraaf 21.3 in de bijlagen). De directeur is eindverantwoordelijk en legt verantwoording af aan de Raad van Toezicht.

Medewerkers in cijfers

peildatum december 2021

10.2 HR-beleid

We faciliteren, stimuleren en motiveren onze medewerkers om hun werk zo goed en plezierig mogelijk uit te voeren. We zorgen ervoor dat medewerkers zich betrokken voelen bij de organisatie en haar doelstellingen en dat zij duurzaam inzetbaar zijn.

We zetten erop in om de talenten en kwaliteiten van onze medewerkers nog beter te leren kennen, zodat zij die optimaal inzetten voor succesvolle realisatie van KOERS. Het 'KOERS & IK'-traject ondersteunt medewerkers met een trainingsprogramma en biedt hen de mogelijkheid om zich vaardigheden eigen te maken die KOERS-gericht (samen)werken ondersteunen.

Uitgangspunt daarbij is dat medewerkers zoveel mogelijk zelf de regie nemen over hun loopbaan en persoonlijke ontwikkeling. Medewerkers kunnen passende opleidingen en trainingen volgen om benodigde competenties te ontwikkelen.

We stimuleren motivatie en betrokkenheid van medewerkers onder meer:

- door successen plenair met elkaar te delen;
- door medewerkers te informeren over onze belangrijkste projecten;
- door medewerkers te betrekken bij het maken van plannen en activiteiten;
- met een actueel inwerkprogramma voor nieuwe medewerkers, zodat zij zich snel thuis voelen.

In 2021 hebben we op HR-gebied onder meer:

- vervolg gegeven aan het persoonlijk ontwikkelprogramma 'KOERS & IK' met een tweedaagse training 'Persoonlijk leiderschap in KOERS' en 'Communiceren met impact', een intervisiesessie en 1-op-1-gesprekken over ieders persoonlijke profiel;
- het nieuwe beleid 'Mijn Persoonlijke KOERS' geïmplementeerd, voor het maken en bespreken van resultaat- en ontwikkelafspraken met medewerkers;
- een medewerkerstevredenheidsonderzoek uitgezet;
- een Risico Inventarisatie & Evaluatie laten uitvoeren en een plan van aanpak opgesteld.

10.3 Integriteit

Het integriteitsbeleid beschrijft de verantwoordelijkheden, de typen schendingen van integriteit, gedragsregels, het meldpunt en het meldingsproces. Ook staat erin hoe we integer gedrag bevorderen; onder meer via moreel beraad, wat bijdraagt aan het morele leerproces.

Het CBF (de toezichthouder van Goede Doelen) heeft tussen 2020 en 2021 bij de Nierstichting en alle andere erkende organisaties een thematische toets uitgevoerd op de normen over integriteit. Uit deze toets zijn geen aanwijzingen gekomen; dat betekent dat we voldoen aan de normen uit de Erkenningsregeling. Er zijn in 2021 geen (vermoedens van) schendingen gemeld.

10.4 Ondernemingsraad

De Raad van Betrokkenheid (de Raad) is de ondernemingsraad (OR) van de Nierstichting. De Raad streeft naar een organisatie waar mensen naar elkaar luisteren, met elkaar samenwerken en initiatieven nemen. Namens het personeel voert de Raad overleg met de Nierstichting als werkgever, over het ondernemingsbeleid en de personeelsbelangen. De Raad heeft daarbij oog voor zowel de belangen van het personeel als die van de organisatie.

De leden van de Raad op 31 december 2021 waren Yvonne Dijkstra en Martijn Ubbink. In februari 2022 vinden OR-verkiezingen plaats voor nieuwe leden van de Raad.

In 2021 kwam de Raad formeel 15 keer bij elkaar. Er was 11 keer formeel overleg met de (vertegenwoordiger van de) bestuurder. Hierbij kwamen verschillende onderwerpen aan de orde waar de Raad instemming of advies over heeft gegeven, waaronder:

- persoonlijk ontwikkelprogramma 'KOERS & IK';
- medewerkerstevredenheidsonderzoek;
- Risico Inventarisatie & Evaluatie;

- vitaliteitsactiviteiten;
- implementatie 'Mijn Persoonlijke KOERS' voor het maken en bespreken van resultaat- en ontwikkelafspraken met medewerkers;
- arbeidsreglement.

Daarnaast is de Raad geïnformeerd over de voortgang van diverse onderwerpen, zoals de implementatie van KOERS, de verzuimcijfers en coronamaatregelen. De Raad zette de regie voort op de coronasurvey; dit is een korte terugkerende enquête onder medewerkers om te weten wat er speelt in coronatijd en met welke uitdagingen zij te maken krijgen.

De Raad heeft in december een overleg over de algemene gang van zaken met de Raad van Toezicht, de directeur en de manager Bedrijfsvoering. Dit overleg (artikel 24 van de Wet op de ondernemingsraden) is bedoeld om de Raad te informeren over zaken die (gaan) spelen in het daaropvolgende halfjaar tot jaar.

“In de Raad van Betrokkenheid hebben we afgelopen jaar met onze coronasurvey vinger aan de pols gehouden bij onze collega's. Ook hebben we ons ingezet voor de belangen van medewerkers en meegedacht over bedrijfseconomische en sociale onderwerpen.”

Martijn Ubbink, voorzitter Raad van Betrokkenheid Nierstichting

10.5 De Raad van Toezicht en auditcommissie

De Raad van Toezicht houdt toezicht op het beleid van de Nierstichting en de algemene gang van zaken. Ook staat zij de directeur terzijde met advies over beleidsvoornemens. Bij de samenstelling van de Raad van Toezicht let de Nierstichting op algemene toezichthoudende kwaliteiten en affiniteit met onze missie en ambities. En daarnaast streven we naar een evenwichtige bezetting vanuit diverse disciplines: gezondheidszorg, patiëntenperspectief, marketing, bedrijfsleven, juridische zaken en financiën. Een inhoudelijke toelichting op de taken en verantwoordelijkheden van de

Raad van Toezicht is vastgelegd en bekrachtigd in de statuten van de Nierstichting. De leden van de Raad van Toezicht vervullen hun functie onbezoldigd: zij ontvangen geen salaris voor hun inzet. Wel mogen zij reiskostenvergoeding vragen. Zij worden benoemd en ontslagen door de Raad van Toezicht. De benoeming geldt voor 4 jaar. Herbenoeming is eenmalig mogelijk voor maximaal 4 jaar. Een lid van de Raad van Toezicht mag geen persoonlijke relatie (familie of sociale kring) hebben met de directeur; daarop wordt ook toegezien.

Bijeenkomsten

In 2021 kwam de Raad van Toezicht 5 keer bijeen. Tijdens de vergaderingen zijn onder meer de jaarrekening en het jaarverslag 2020 besproken, de gezamenlijke KOERS met de Nierpatiënten Vereniging Nederland (NVN) vanaf 2021, het jaarplan en de begroting 2022, de managementrapportages en de WBTR. Ook agendeerde de Raad van Toezicht een aantal onderwerpen waarover ze uitgebreider in gesprek ging met de directeur en het Management Team: doelgroepsegmentatie en positionering, de selectie van een nieuwe accountant en de verwerking van baten van nalatenschappen. Het NeoKidney-management deed in alle vergaderingen van de Raad van Toezicht verslag van de voortgang van het project.

Tijdens de strategiedag op 13 oktober 2021 zijn de directeur en het bestuur van de NVN uitgenodigd. Toen is er gediscussieerd over de samenwerking tussen de NVN en de Nierstichting en de gezamenlijke KOERS. Ook was er een afvaardiging van het NeoKidney-bestuur om te overleggen over de onderlinge samenwerking.

Auditcommissie

De auditcommissie van de Nierstichting adviseert de Raad van Toezicht over het financiële beleid. Zij bespreekt onder andere de jaarrekening, financiële beleidsvoorstellen, het beleggingsbeleid en het functioneren van interne systemen (risicobeheersing en controle). Ook bespreekt de auditcommissie de jaarrekening met de accountant.

In de auditcommissie zitten minimaal 2 leden van de Raad van Toezicht, de directeur (vast lid), de manager Bedrijfsvoering (vast lid) en de manager Financiën (vast lid). De Raad van Toezicht benoemt de commissieleden voor een periode van 4 jaar. De commissie is in 2021 5 keer bijeengeweeest; de leden hebben tussentijds contact.

Op 31 december 2021 bestond de Raad van Toezicht uit de volgende leden:

- Piet Batenburg, voorzitter;
- Geert-Hein Verbeek, lid en voorzitter van de auditcommissie;
- Caroline van Gent, lid en lid van de auditcommissie;
- Rob Adolfsen, lid en lid van de auditcommissie;
- Onno Maathuis, lid;
- Jolanda Prijs, lid.

Zie voor overige (neven)functies en het rooster van aan- en aftreden paragraaf 21.5 in de bijlagen.

10.6 Risicomanagement

De risicobereidheid voor compliance en fraude is nul. De Nierstichting streeft ernaar om te voldoen aan de geldende wet- en regelgeving. De risicobereidheid op financieel gebied en reputatie is laag. We streven naar een solide financiële positie, zodat er financiële armslag is om innovatieve projecten te kunnen uitvoeren. Reputatie is voor de Nierstichting van groot belang; we besteden veel aandacht aan het voorkomen van reputatieschade. Op operationeel en strategisch gebied is de risicobereidheid laag tot gemiddeld. We streven naar continuïteit van de activiteiten en zijn bereid om risico te nemen om innovatieve initiatieven en projecten uit te voeren om onze doelstellingen te realiseren.

Beheersing van de risico's die we lopen is belangrijk; we besteden daar veel aandacht aan. Belangrijke aandachtsgebieden in ons risicomanagement zijn financiën, reputatie, processen, fraude, ICT-security en (privacy) compliance. Het Management Team bespreekt de risico's en de te nemen beheersmaatregelen periodiek en informeert hierover ook de Raad van Toezicht. De Risk Council, bestaande uit één vertegenwoordiger van elke afdeling, ondersteunt en adviseert het management hierbij. Dit doet de Risk Council door risicomanagement in de organisatie uit te dragen en overzicht te houden op beheersmaatregelen en borging daarvan.

In 2020 is de omslag ingezet naar een nieuwe benadering van risicomanagement: risicoleiderschap. Daarbij worden de risico's en kansen nadrukkelijker beoordeeld in relatie tot de doelstellingen. Zo worden risico's en kansen in relatie tot de jaarplannen en de nieuwe KOERS in kaart gebracht. In 2021 is risicomanagement in het Afwegingskader geïntegreerd waarmee risicomanagement is verankerd in de besluitvorming over projecten en initiatieven. De Risk Council heeft in 2021 interactieve presentaties voor de medewerkers gegeven om het onderwerp concreet en levendig te houden.

We zetten regelmatig toetsinstrumenten in om ons scherp te houden en om mogelijke verbeterpunten in kaart te brengen.

Zo toetsen we jaarlijks ons kwaliteitssysteem omdat we willen blijven leren en verbeteren, het houdt ons scherp. In 2021 ontvingen we wederom het CIO-keurmerk. Hiermee blijft de Nierstichting voldoen aan ISO 9001:2015 dat onder meer eisen stelt aan de organisatie, kernprocessen, mensen en resultaten.

In het kader van onze CBF-erkenning heeft in 2021 een hertoetsing plaatsgevonden waarin de compliance van de Nierstichting aan de kwaliteitsstandaard van de Erkenningsregeling is getoetst. De uitkomst hiervan was positief. De erkenning van de Nierstichting als goed doel wordt daarmee voortgezet.

Vanuit reputatie-oogpunt houden we een antenne gericht op (sociale) media. We monitoren doorlopend hoe er over ons gesproken wordt. En we hebben voortdurend aandacht voor risico's als gevolg van negatieve publiciteit in de goededoelenbranche: dit kan de beleving van de Nierstichting achterban beïnvloeden. Zo hebben we vroegtijdig inzicht in het sentiment van onze publieksgroepen en issues die (mogelijk gaan) spelen, en kunnen we waar nodig gerichte actie ondernemen. We werken hiervoor met monitoring tools en een actief webcare team; we hanteren mediaprotocolen, een communicatieplan voor calamiteiten en trainen jaarlijks op basis van een crisissimulatie.

Met een interne audit toetsen we daarnaast jaarlijks een relevant en actueel proces of onderwerp. In 2021 is deze audit uitgevoerd op het ICT-changeproces. De uitkomsten zijn besproken binnen de organisatie; verbeterpunten die naar voren kwamen pakken we op.

Ook toetsen we de administratieve organisatie en de interne controlemaatregelen jaarlijks. We werken standaard met het 4-ogen principe: betalingen moeten door minimaal 2 personen worden uitgevoerd. Ook werken we volgens de richtlijnen van Goede Doelen Nederland. Bij veranderende wet- en regelgeving passen wij onze procedures en werkwijzen aan om hieraan te blijven voldoen.

Risico's en onzekerheden - Gevolgen van de coronapandemie

De coronapandemie en de overheidsmaatregelen om het virus te bestrijden, hebben beperkt negatieve gevolgen gehad voor onze organisatie in 2020 en 2021. De vele verschillende inkomstenstromen zijn robuust gebleken. Daarbij zijn diverse ontwikkelingen versneld, onder ander op het gebied van digitalisering van de collecte met QR-codes en digitale collectebussen. De collectefondsen werken hierin nauw samen.

10.7 Toekomstverwachting

Of en hoezeer corona de inkomsten en het resultaat in 2022 zal beïnvloeden, valt niet te voorspellen. Dit hangt af van de ontwikkelingen van het virus en de vaccinaties, de daarmee gepaard gaande (duur van) overheidsmaatregelen en de economische gevolgen hiervan.

De recent uitgebroken oorlog in Oekraïne heeft in het eerste kwartaal van 2022 een negatief effect op het belegde vermogen door dalende koersen en toenemende onzekerheid op de financiële markten. De beleggingsdoelstelling blijft ongewijzigd. Gezien de lange beleggingshorizon geven de recente gebeurtenissen op korte termijn geen aanleiding om het beleggingsbeleid aan te passen. Wij blijven dit samen met de vermogensbeheerders goed monitoren.

De aanhoudend hoge inflatie leidt tot hogere kosten voor beheer & administratie en fondsenwerving dan voorzien. In hoeverre de huidige economische en geopolitieke gebeurtenissen effect zullen hebben op de inkomsten en doelbestedingsuitgaven is onzeker. Wij voeren periodiek scenario-analyses uit om adequaat in te kunnen spelen op de veranderende omstandigheden.

10.8 Maatschappelijk verantwoord handelen

De Nierstichting spant zich in voor een gezondere samenleving en draagt daarmee bij aan de duurzaamheidsagenda van de Verenigde Naties. Vanwege onze inzet voor nierpatiënten en het voorkomen van nier schade, ligt de focus voornamelijk op het Sustainable Development Goal 'Good Health and Well Being'. Bij de uitvoering van onze activiteiten hebben ook andere aspecten van maatschappelijk verantwoord handelen onze aandacht. Denk aan samenwerking met leveranciers die:

- actief een verminderde belasting van het milieu nastreven bij de productie en verpakking van goederen en diensten;
- garanderen dat bij vervaardiging en/of levering van producten of diensten geen gebruik wordt gemaakt van dwangarbeid, kinderarbeid en/of uitbuiting; ook niet door toeleveranciers of onderaannemers.

De logistiek van materialen ten behoeve van de jaarlijkse collecte wordt verzorgd door een extern bedrijf waar mensen werken met een afstand tot de arbeidsmarkt. En in de collecte-organisatie gebruiken we 100 procent natuurlijke en composteerbare tassen en vervangen daarmee jaarlijks circa 35.000 plastic tassen.

Grote toegezegde bedragen, voor onder meer lang lopende onderzoeken en borging van de continuïteit, reserveren we en beleggen we op een verantwoorde en duurzame wijze. In het Treasurystatuut staan onze standpunten over het wel, niet of gedeeltelijk uitsluiten van bedrijven die controversiële producten of diensten leveren.

We kopen uitsluitend groene stroom in. We bieden ons afval gescheiden aan bij de afvalverwerker. We werken grotendeels papierloos en ons pand is voorzien van led-verlichting. Het dak van het pand is voorzien van een thermische isolatie dakbedekking. Het klimaatstelsel is zuinig in gasverbruik en ons pand is voorzien van energielabel A. In 2021 is de lease-autoregeling voor MT-leden herzien en zijn MT-leden elektrisch gaan rijden. Daarnaast is op het terrein van de Nierstichting een laadvoorziening voor elektrisch laden gerealiseerd voor medewerkers en gasten.

Activiteiten 2021 uitgelicht

Finance & Control

De financiële administratie (Finance & Control) ontwikkelt zich meer en meer als business partner en is steeds vaker in een vroeg stadium betrokken bij projecten in de organisatie. Deze ontwikkeling past binnen KOERS. Met KOERS neemt de complexiteit van financiële verslaglegging en rapportage toe. Het financieel beleid legt de focus op financiële weerbaarheid én wendbaarheid.

Het proces om de financiële administratie te vereenvoudigen is in 2021 voortgezet met de overgang naar een nieuwe manier van waarderen en verwerken van nalatenschappen. De nieuwe richtlijn geeft organisaties de keus tussen twee werkwijzen

(zie ook 13.2). De Nierstichting koos voor de werkwijze waarbij verantwoording van de baten uit nalatenschappen wordt verantwoord op het moment dat de akte van verdeling is ontvangen. Deze werkwijze sluit beter aan bij het financieel beleid van de Nierstichting en is een significante vereenvoudiging in de administratieve verwerking. De veranderingen die met KOERS zijn ingezet, stellen andere eisen aan planning & control. Naast de statutaire begroting is in 2021 een eerste KOERS-begroting opgesteld waarin ook de activiteiten van de NVN en nieren.nl zijn opgenomen.

Finance & Control wil een actieve bijdrage leveren aan de impact die wij als organisatie voor onze doelgroepen realiseren. In 2021 hebben de gesprekken met onze vermogensbeheerders een andere insteek gekregen. De financiële beleggingsdoelstellingen blijven in stand waarbij we nadrukkelijker kijken naar sectoren die relevant zijn voor het realiseren van onze missie en daarmee bijdragen aan een positieve impact.

ICT

In 2021 heeft het ICT-team gewerkt aan een groot aantal projecten en die bijna allemaal gerealiseerd. We zien nu dat een volwassen ICT-regie-organisatie van bewezen waarde is; we kunnen met minder externe inhuur onze ambities realiseren. Aandachtspunt blijft het grote aantal projecten in verhouding tot de capaciteit binnen de organisatie. De volgende aandachtsgebieden stonden in 2021 centraal bij het ICT-team:

- 1 het optimaliseren van het (plaatsonafhankelijk) samenwerken, zowel in- als extern;
- 2 het verbeteren van onze digitale veiligheid;
- 3 het versterken van ons applicatielandschap.

Door corona werden we in 2020 allemaal gedwongen thuis te werken. Die transitie ging redelijk soepel; we werken met Office365 en medewerkers werkten al deels

thuis. In 2021 hebben we gewerkt aan het optimaliseren van het plaatsonafhankelijk samenwerken door onze telefooncentrale te migreren naar de cloud. Daarnaast zijn we samen met de NVN en nieren.nl een Document Management Project gestart. Het doel is om gezamenlijk te werken in één documentenopslag, ingedeeld in de thema's en rollen van onze nieuwe KOERS. We zetten nog meer in op informatie-overdracht voor afdelingsoverstijgende CRM-processen, met het ketenoverleg en het back-log overleg. De ICT-afdeling is zo de schakel tussen de verschillende afdelingen op het gebied van CRM.

De digitale veiligheid wordt voor alle organisaties steeds belangrijker. Bijna dagelijks horen we verhalen van organisaties die een datalek hebben of gehackt zijn. Wij hebben onze digitale veiligheid verbeterd door onder meer MFA (Meer Factor Authenticatie) te vereisen voor alle accounts, te adviseren een wachtwoordmanager te gebruiken, periodieke phishingsimulaties en door de invoering van webfiltering. In 2022 wordt dit onderwerp nog belangrijker. Daarbij zullen we ten alle tijden medewerkers en vrijwilligers goed informeren over alle veranderingen.

Ons applicatielandschap hebben we verstrekt door afscheid te nemen van de end-of-life mailapplicatie Tripolis. We hebben in een professioneel selectie- en implementatietraject de nieuwe mailapplicatie (CanopyDeploy) geïntroduceerd. In lijn met het Purchase to Pay-project (van aankoop tot betaling) hebben we Elvy-contractenbeheer geïmplementeerd. Daarmee kunnen we ons inkoopproces beter ondersteunen, en facturen direct matchen aan de contracten. Dit helpt budgethouders en onze financiële afdeling om beter te sturen op de kosten.

Inkoop

In 2021 hebben we ons gericht op het vereenvoudigen van het inkoopproces binnen de organisatie. Met de implementatie van Elvy-contractbeheer kunnen we zowel de factuurafhandeling als het contractbeheer automatiseren. Dit zal leiden tot meer efficiëntie binnen het inkoopproces. De inkoopprocedure is hierop aangesloten en

de inkoopondersteuning gecentraliseerd. Om medewerkers te faciliteren in het volgen van de inkoopprocedure, is gewerkt aan een nieuwe inkooppagina op ons intranet, waar medewerkers alle informatie over en documenten voor inkopen bij de Nierstichting kunnen vinden. Begin 2022 wordt deze pagina gepubliceerd en zetten we verdere stappen voor professionalisering van de inkoopfunctie.

Niet gerealiseerd

- ☛ In 2021 hebben we geen Preventief Medisch Onderzoek kunnen aanbieden aan onze medewerkers. Dat kwam omdat we bezig zijn met een nieuwe samenwerking tussen verschillende gezondheidsfondsen en een dienstverlener voor preventieve gezondheidschecks. Het PMO wordt begin 2022 aan alle medewerkers aangeboden.
- ☛ We hebben het kantoor en de werkplekken nog niet aangepast aan het 'nieuwe normaal', omdat we nog steeds veelal thuiswerken.

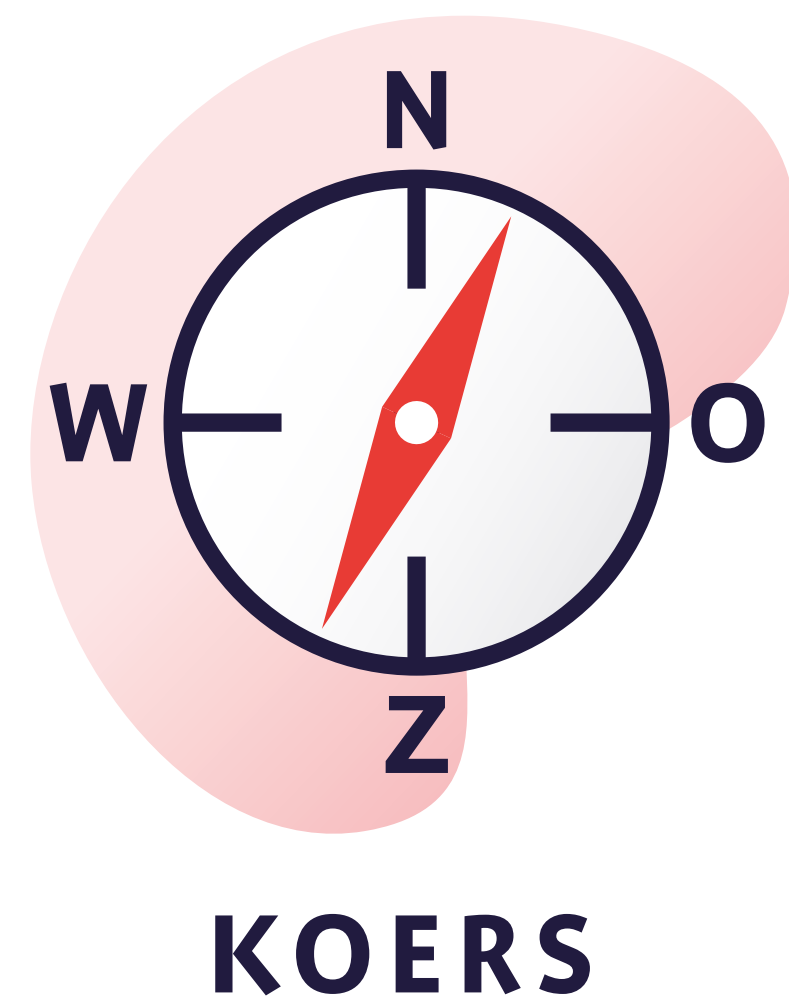
“Het MT is enorm trots op alle medewerkers van de Nierstichting. Door hun inzet en betrokkenheid hebben we, ondanks de voortdurende beperkingen door corona, de meeste doelstellingen toch gehaald.”

Mischa Hornman, Manager bedrijfsvoering Nierstichting

Contact en verbinding met achterban

De afdeling Service & Administratie (S&A) is de linking pin met onze achterban en relaties. S&A beantwoordt vragen en is onze antenne die meet wat er leeft. Ook ondersteunt S&A de regiomanagers, collectecoördinatoren en -vrijwilligers bij hun inzet. Met hun betrokken inzet voeren deze collega's ook de webcare uit. Ze behandelden in 2021 onder meer zo'n:

- ☛ 16.000 inkomende telefoongesprekken;
- ☛ 28.400 inkomende e-mailberichten;
- ☛ 11.700 inkomende socialmediareacties.

11 Vooruitkijken

Na jarenlange nauwe samenwerking werd het voor de Nierpatiënten Vereniging Nederland (NVN) en de Nierstichting tijd om onze krachten te bundelen in een gezamenlijke strategie: KOERS. In 2021 zijn we gestart met de implementatie van deze strategie. In de komende jaren gaan we vol energie verder met KOERS, om onze missie te verwezenlijken.

Het is onze ambitie om KOERS te ontwikkelen tot een brede beweging die wordt omarmd door alle partijen in het nefrologisch netwerk. Want: samen bereiken we meer. Alle expertise en kunde uit dit netwerk is nodig om onze doelen te bereiken. Door onze kwaliteiten samen te brengen, versnellen we de beweging naar passende ondersteuning en zorg voor nierpatiënten, het voorkomen van (verdere) nierschade, het verbeteren van de behandeling bij nierfalen en het versnellen van innovatie.

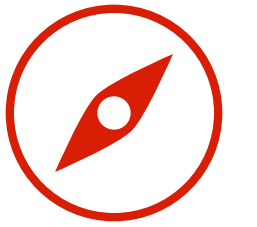
Ten bate van zichtbaarheid en positieve merklading startte de afdeling Marketing & Communicatie parallel aan de KOERS-trajecten een traject om de merkpositionering aan te scherpen en doelgroepsegmenten vast te stellen, afgestemd op de behoeften van donateurs (het zogeheten Brand Strategie Research-traject). In 2022 willen we onze nieuwe merkpositionering afronden en deze vervolgens vertalen in al onze uitingen, campagnes en communicatie.

Missie

Het is onze gezamenlijke missie om alles op alles te zetten voor een toekomst met zo min mogelijk nierziekten, waarin mensen met een nierziekte zoveel mogelijk het leven kunnen leiden waarvoor zij zelf kiezen. Daarvoor richten we ons op de volgende doelstellingen:

- De komende 10 jaar neemt het aantal nieuwe patiënten dat een nierfunctievervangende behandeling nodig heeft, af met minstens 20 procent.
- Binnen 20 jaar is het aantal mensen met chronische nierschade met een derde gedaald.
- De persoonlijke levenskwaliteit voor iedere patiënt met een chronische nierziekte is binnen de komende 10 jaar aanzienlijk verbeterd.

Om onze missie te bereiken focussen we op 6 thema's: gezonde nieren, beter behandelen, donatie en transplantatie, nierfunctievervangende technologie, kinderen en leven met een nierziekte.

Invalshoeken voor impact

Binnen elk thema dragen we bij vanuit verschillende invalshoeken:

- behoeften analyseren, vertalen en toetsen;
- bouwen aan een effectief en impactvol netwerk,
- financieren en versnellen;
- positioneren en beïnvloeden;
- mensen en middelen mobiliseren.

We zetten in op ontwikkeling van elk van deze invalshoeken. Als we de behoeften optimaal in kaart hebben kunnen we de juiste informatie en ondersteuning bieden. En daarna optimaal samenwerken op de thema's door stevige netwerken te organiseren. We financieren en versnellen de initiatieven die uit die netwerken voortkomen. Om dit alles mogelijk te maken is een goede merkpositionering cruciaal: voor fondsenwerving en om onze invloed in stelling te brengen voor het beïnvloeden van beleid en regelgeving. We mobiliseren op elk thema de mensen, organisaties en middelen die nodig zijn om samen onze missie te realiseren.

Nieuwe financieringsmodellen

We onderzoeken en ontwikkelen nieuwe financieringsmodellen om aanvullende geldstromen te genereren, zoals crowdfunding, leningen voor impactgedreven bedrijven of het aantrekken van durf investeerders. We gaan onder meer ervaring opdoen met crowdfunding en zijn bezig met het aantrekken van durfinvesteerdere voor de ontwikkeling van de draagbare kunstnier. Ook kijken we of we bij succes subsidies terug kunnen ontvangen zodat we deze opnieuw in kunnen zetten.

We gaan de keuze voor doelgroepsegmenten vertalen naar inkleuring van onze database. En specifieke propositie ontwikkelen per segment; de specifieke behoeften van de doelgroepsegmenten wordt daarin leidend. Op het vlak van data werken we maximaal behoeftegericht, met innovatieve systemen als DataRobot en Squeezly, en kunnen we onze processen nog efficiënter gaan inrichten.

11.1 Gezonde nieren

Binnen het thema Gezonde nieren richten we ons op (bewustzijn over het belang van) het behoud van gezonde nieren bij alle Nederlanders en bij risicogroepen in het bijzonder. Is er eenmaal beginnende chronische nierschade, dan zetten we in op het voorkomen van verdere nierschade en complicaties zoals hart- en nierfalen. Dat doen we via patiënten, professionals en stakeholders binnen en buiten het zorgdomein en met 3 focuspunten:

- Verbeteren vroeger opsporen
- Agenderen urgentie en belang gezonde nieren
- Verminderen van de zoutconsumptie

Vroege Opsporing

In 2022 gaan we verder met de ontwikkeling van een door het veld gedragen routekaart met oplossingen voor verbetering van vroege opsporing en behandeling van chronische nierschade. We willen weten wat de meest (kosten)effectieve, innovatieve en/of technologische manier is om risicogroepen te screenen op chronische nierschade. We hopen hiernaar in 2022 onderzoek te starten binnen het onderzoeksconsortium Check@home, waar we onderdeel van uitmaken (zie Hoofdstuk 4). Ook willen we de implementatie en toepassing van activiteiten stimuleren, die vroege opsporing van chronische nierschade verbeteren.

Agenderen Gezonde nieren

In 2022 zetten we in op de agendering en positionering van Gezonde Nieren en Chronische nierschade zodat dit (h)erkend wordt als een urgent probleem, waar je zowel burgers, als professionals, patiënten, de omgeving en stakeholders iets aan kunnen doen. Hiervoor ontwikkelen we een onderbouwde positioneringsstrategie Gezonde nieren en Chronische nierschade, gesteund en ondersteund door de gehele organisatie (ook NVN en nieren.nl).

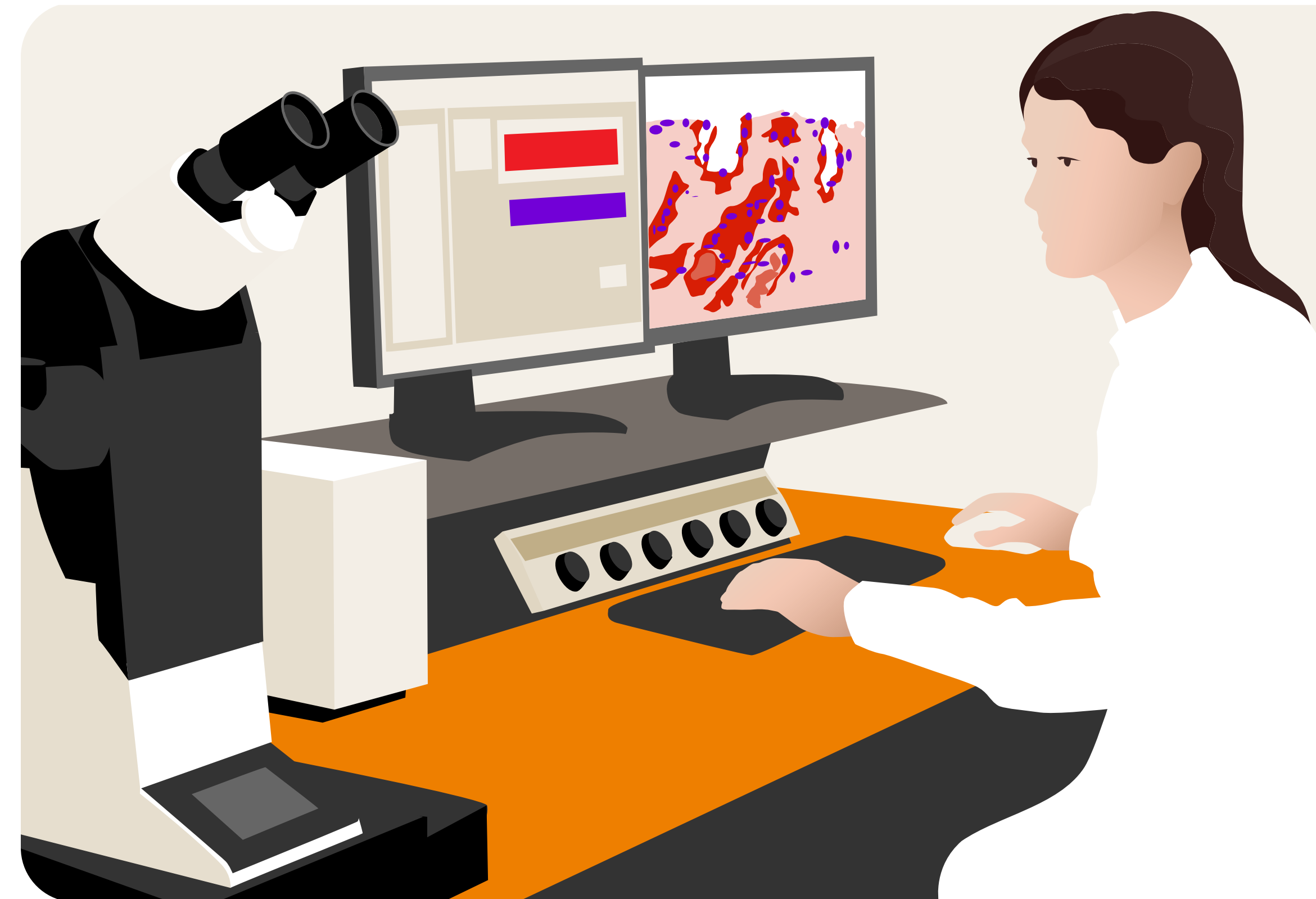
Verminderen zoutconsumptie.

Nederlanders moeten een gezond voedingspatroon kunnen hebben zonder ongezonde hoeveelheden zout. Daarom zetten we in 2022 in op de prioriteit zout met:

- een gezonde voedingsomgeving voor een gezonde generatie 2040 via de Alliantie Voeding voor een Generatie, en het samen met partners ondersteunen van de Restaurant Driedaagse en koksopleidingen.
- Zolang het voedselaanbod overwegend te zout is, maken we mensen bewust van het hoge zoutgehalte van bepaalde producten, wijzen we op alternatieven, en ondersteunen we bij zoutbewust eten en koken via onze zoutcampagne.
- Eind 2022 is een bewustwordingsactiviteit ontwikkeld en uitgevoerd gericht op de risicogroepen die extra gevoelig zijn voor te veel zout.

11.2 Beter behandelen

Het thema Beter Behandelen richt zich op het versnellen van innovatie en de implementatie van nieuwe behandelingen. In 2022 onderzoeken we hoe we op dit thema het meeste kunnen bereiken voor nierpatiënten.

11.3 Donatie en transplantatie

Het thema Donatie en transplantatie richt zich op het verbeteren van de persoonlijke levenskwaliteit van patiënten op de wachtlijst en die van de groep getransplanteerde patiënten. We willen realiseren dat elke patiënt die getransplanteerd wil worden en hiervoor in aanmerking komt, optimaal toegang heeft tot deze zorg en optimale zorg ontvangt die is afgestemd op de behoefte van de patiënt en bijdraagt aan een betere kwaliteit van leven. Voor (potentiële) nierdonoren streven we naar toegang tot juiste en volledige informatie op basis waarvan (potentiële) nierdonoren een weloverwogen keuze kunnen maken; ook streven we naar optimale zorg afgestemd op de behoefte van de donor.

Samen met zorgprofessionals en onderzoekers in het transplantatieveld ontwikkelen we in 2022 een routekaart Transplantatie. We onderscheiden daarbij 3 domeinen die van belang zijn voor de verdere verbetering van de transplantatiezorg:

- 1 Vergroten van de toegang tot transplantatie
- 2 Betere transplantaatoverleving
- 3 Verbetering van de kwaliteit van leven in de periode voor én na een niertransplantatie

We gaan hiervoor minstens één campagne uitvoeren over het belang van orgaandonatie na overlijden, en we werken aan betere informatievoorziening, (emotionele) ondersteuning en praktische begeleiding van potentiële nierdonoren bij leven. In 2022 zetten we ook de hoofdroutes uit voor onderzoek en innovatie gericht op diverse aspecten van transplantaatoverleving. En eind 2022 is minstens één onderzoeksproject geïnitieerd.

Om bij te dragen aan meer kwaliteit van leven in de periode voor én na een transplantatie, willen we in 2022 de informatievoorziening beter inrichten: de juiste informatie op het juiste moment. En een plan voor uitwerking en implementatie maken in co-creatie met de doelgroep. Ook zetten we in co-creatie op een rij aan welke ondersteuning en begeleiding behoefte is en hoe we die kunnen implementeren. Daarnaast is het onze ambitie om eind 2022 leefstijl een integraal onderdeel te laten zijn van de zorg voor transplantatiepatiënten.

11.4 Nierfunctievervangende technologie

Het thema Nierfunctievervangende technologie richt zich op het optimaliseren van dialysezorg en het bevorderen van technologische innovaties die bijdragen aan de verbetering van nierfunctievervangende behandelingen.

Draagbare kunstnier

In 2022 starten we met het testen van het prototype van de draagbare kunstnier, die in 2021 gereed kwam. En we zetten een nieuwe investeringsronde in.

RegMed XB

In 2022 ronden de eerste fases af van onderzoeken binnen onderzoeksconsortium RegMed XB. En ontwikkelen we vervolgplannen, vooral gericht op de verbetering van de nierfunctievervangende behandeling. Bijvoorbeeld door inzet van gekweekte nierbuisjes in biologische kunstnieren ter ondersteuning van dialyse (zie ook Hoofdstuk 5).

Europese samenwerking

En we geven in 2022 opvolging aan de eerste verkenningen die we deden voor samenwerkingsmogelijkheden in regionale innovatie-ecosystemen elders in Europa.

11.5 Kinderen

Met het thema Kinderen richten we ons op het versterken van onderzoek en innovatie. En op het verbeteren van de kwaliteit van de kindernefrologische zorg, en de ondersteuning en begeleiding van kinderen met een nierziekte en hun naasten. Samen met het veld werken we in 2022 de routekaart Kinderen verder uit. We hebben hiervoor al 3 prioriteiten benoemd:

- Onderzoek en innovatie versterken om kansen voor kinderen met een nierziekte beter en sneller te benutten.
- De kwaliteit verbeteren van de kindernefrologische zorg.
- Ondersteuning en begeleiding bieden bij het leven met een nierziekte, voor de kinderen en hun naasten.

In 2022 werken we de hoofdroutes van onderzoek en innovatie uit en initiëren we minstens één onderzoeksproject in het kader van de routekaart Kinderen. Ook zetten we de hoofdroutes uit voor betere kindernefrologische zorg. Die zijn gericht op de juiste zorg op de juiste plaats (op het gebied van preventie, 3e-lijnszorg en zorg op afstand). En op de ontwikkeling van landelijke kwaliteitsinstrumenten; die werken we in 2022 inhoudelijk uit.

Voor betere ondersteuning en begeleiding gaan we in co-creatie met de doelgroep een betere informatievoorziening uitwerken (de juiste informatie op het juiste moment). In 2022 geven we concrete invulling aan emotionele en praktische ondersteuning en begeleiding voor (ouders van) kinderen met een nierziekte.

11.6 Leven met een nierziekte

Binnen het thema Leven met een nierziekte richten we ons op het minimaliseren van de impact van een nierziekte op het leven van patiënten en op dat van naasten en donoren. Dat doen we samen met de NVN, die hierin het voortouw neemt.

Belangrijk in 2022 is het ontwikkelen van ondersteuning bij samen beslissen en bij meer eigen regie. We willen de online en offline informatie beter verbinden, om patiënten nog beter te voorzien van de benodigde informatie en ondersteuning. Ook zullen we actief aansluiten op het programma van de Vereniging Samenwerkende Gezondheidsfondsen (SGF): Kwaliteit van leven – samenredzaamheid in de arbeidscontext.

©Maaïke Wijnands | Nierstichting

Jaarrekening 2021

12 Jaarrekening 2021

De cijfers in de jaarrekening worden gepresenteerd op x € 1.000 waardoor kleine afrondingsverschillen in het rapport kunnen voorkomen.

12.1 Balans per 31 december 2021 (na resultaatbestemming)

(In € duizend)	<u>31-dec-21</u>	<u>31-dec-20</u>		<u>31-dec-21</u>	<u>31-dec-20</u>
Activa			Passiva		
Vaste activa			Reserves en fondsen		
Materiële vaste activa	1.248	1.558	Continuïteitsreserve	6.700	7.000
Financiële vaste activa	219	160	Bestemmingsreserves	4.308	4.065
			Bestemmingsfondsen	-	-
Vlottende activa					
Vorderingen en overlopende activa	10.865	10.912	Voorzieningen	60	85
Effecten en deposito's	15.018	15.102			
Liquide middelen	6.552	4.576	Schulden		
			Langlopende schulden	16.126	13.723
Totaal activa	<u><u>33.902</u></u>	<u><u>32.307</u></u>	Kortlopende schulden	6.707	7.434
			Totaal passiva	<u><u>33.902</u></u>	<u><u>32.307</u></u>

12.2 Staat van baten en lasten

(In € duizend)

(In € duizend)	Werkelijk	Begroting	Werkelijk
	2021	2021	2020
Baten			
Totaal Baten van Particulieren	13.769	16.755	18.361
Baten van Bedrijven en organisaties	216	150	222
Baten van andere organisatie zonder winststreven	4.546	110	191
Baten van Subsidies van Overheden	1.018	796	512
Baten van Loterijenorganisaties	1.647	1.450	1.967
Som van de geworven baten	21.197	19.261	21.252
Overige baten	31	-	3
Som van de baten	21.229	19.261	21.255
Lasten			
Besteed aan de doelstellingen			
Zorg & Innovatie	13.896	10.630	12.792
Communicatie	2.904	3.266	2.902
Totaal Bestedingen t.b.v. doelstellingen	16.800	13.896	15.694
Wervingskosten	3.585	4.027	3.588
Kosten beheer en administratie	1.611	1.410	1.605
Som van de lasten	21.996	19.331	20.886
Saldo voor financiële baten en lasten	-767	-70	369
Saldo financiële baten en lasten	710	70	434
Saldo van de baten en lasten	-57	0	803

(In € duizend)

(In € duizend)	Werkelijk	Begroting	Werkelijk
	2021	2021	2020
Bestemming saldo van de baten en lasten			
Continuïteitsreserve	-300		1.300
Reserve KOERS	386		2.449
Overige reserve	-	-	-86
Reserve Zorg & Innovatie	-	-	-2.072
Reserve Draagbare Kunstnier	-	-	-767
Reserve INZET	-	-	70
Reserve Vruchtgebruik	10	-	8
Herwaarderingsreserve Beleggingen	-153	-	-99
TOTAAL	-57	0	803

13 Kasstroomoverzicht

(In € duizend)

	2021	2020
Saldo van de baten en lasten (A)	-57	803
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Afschrijvingen materiële vaste activa	375	375
Mutatie voorzieningen	-25	10
Mutatie Vorderingen	47	-535
Effecten	84	-705
Mutatie Kortlopende schulden	-726	17
Mutatie Langlopende schulden	2.403	881
Kasstroom uit operationele activiteiten (B)	2.157	45
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	-66	-292
Desinvesteringen in materiële vaste activa	-	
Investerings in financiële vaste activa	-70	-140
Desinvesteringen in financiële vaste activa	12	2
Kasstroom uit investeringsactiviteiten (C)	-124	-430
Mutatie liquide middelen (A+B+C)	1.975	418
Liquide middelen per 1 januari	4.576	4.159
Liquide middelen per rapportagedatum	6.552	4.576
Mutatie liquide middelen	1.976	417
Liquide middelen in vermogensbeheer	376	626
Beschikbaar voor financiering per direct	6.176	3.950

14 Grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

14.1 Algemeen

De in de jaarrekening opgenomen informatie heeft betrekking op de financiële informatie en de activiteiten van Nierstichting Nederland, statutair gevestigd Groot Hertoginnelaan 34, 1405 EE Bussum, en ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41197093.

Deze jaarrekening is opgesteld conform de Richtlijn Verslaggeving Fondsenwervende Instellingen (RJ650) uitgaande van een verslagperiode van een jaar. Het boekjaar valt samen met het kalenderjaar. De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Verbonden partijen

Bij geen van onderstaande partijen is sprake van overheersende zeggenschap waardoor er geen consolidatie nodig is.

Nierpatiënten Vereniging Nederland (NVN): De NVN, die eveneens in Bussum is gevestigd, heeft tot doel de belangen van nierpatiënten in Nederland te behartigen. Het is een vereniging voor nierpatiënten én alle betrokkenen. De NVN is voor wat betreft haar inkomsten volledig afhankelijk van leden en derden. De Nierstichting heeft aan de NVN in 2021 een bedrag van € 1.252.000 subsidie verstrekt. Dit is verwerkt in onze jaarrekening.

NeoKidney Foundation (NKF): De NKF is in 2012 opgericht en een initiatief van de Nierstichting. De doelstelling van de NeoKidney Foundation is een draagbare kunstnier te ontwikkelen. Het betreft een zelfstandig opererende organisatie. In 2021 heeft de NeoKidney Foundation een bedrag van € 795.000 subsidie ontvangen van de Nierstichting.

Stichting Nieren.nl: Stichting Nieren.nl is in 2018 opgericht en een initiatief van de Nierstichting en de Nierpatiënten Vereniging Nederland (NVN). De doelstelling van Nieren.nl is het bieden van een betrouwbaar en veilig platform voor nierpatiënten, hun naasten en andere betrokkenen. Het is een stichting waarvan het bestuur op basis van evenredige participatie en zeggenschap wordt gevormd door de Nierstichting en de NVN. Er vloeien voornamelijk geen geldstromen door de stichting, partijen brengen 'in kind' mensen en middelen in.

Meijon Ontwikkeling BV: In september 2005 heeft de Vereniging Vrienden van de Nierstichting (VVN) 100 procent van de certificaten van aandelen in Meijon Ontwikkeling B.V. in bezit gekregen. Eveneens heeft de VVN op die datum een lening ontvangen van € 18.000. Dit bedrag is gebruikt voor een kapitaalstorting in Meijon Ontwikkeling B.V. Na de fusie tussen de VVN en de Nierstichting in 2009 gingen alle bezittingen en verplichtingen van de VVN over op de Nierstichting. De Nierstichting vernam pas begin 2013 dat de Nierstichting in het bezit was van de certificaten die door de VVN waren verkregen. In 2014 zijn de certificaten op de aandelen van Meijon Ontwikkeling B.V. afgewaardeerd tot de nog te verwachten opbrengst van € 8.600. In 2021 is geen nieuwe informatie ontvangen op grond waarvan de waardering moet worden aangepast.

14.2 Grondslagen voor de balans

Activa en verplichtingen worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest en ontvangen dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Vergelijking met voorgaand jaar - stelselwijziging

Het moment waarop de baten uit nalatenschappen worden verantwoord is ten opzichte van 2020 gewijzigd. In 2021 heeft de raad voor de Jaarverslaggeving een nieuwe uiting gepubliceerd bij de RJ640 over de verwerking van baten van nalatenschappen, RJ uiting 2021-3. Die biedt twee mogelijkheden, te weten een betrouwbare schatting maken per dossier of alle nalatenschappen verwerken in het verslagjaar waarin de akte van verdeling of rekening en verantwoording is ontvangen. Met ingang van 2021 verantwoordt de Nierstichting de baten uit nalatenschappen op het moment dat de akte van verdeling is ontvangen. Conform de uiting mag deze stelselwijziging prospectief worden verwerkt in de jaarrekening. Dat betekent dat de vergelijkende cijfers van 2020 niet met terugwerkende kracht worden aangepast.

De stelselwijziging beïnvloedt de balanspost Debiteuren Nalatenschappen, de Baten Nalatenschappen in de Staat van Baten & Lasten en de mutatie in de vorderingen in het Kasstroomoverzicht.

Schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Materiële vaste activa

Onroerende zaken, inventaris en vervoermiddelen worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, inclusief de direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineair berekende afschrijvingen, gebaseerd op de verwachte gebruiksduur.

De gehanteerde afschrijvingsnormen zijn:

 Pand Groot Hertoginnelaan 34, Bussum	25 jaar
 Verbouwing/aanpassing onroerende zaak	10 jaar
 Inventaris	5 jaar
 Vervoermiddelen (incl. restwaarde)	5 jaar
 ICT middelen	3 jaar
 Customer Relation Managementsysteem	5 jaar
 Grant Management Systeem	5 jaar

Financiële vaste activa

Deelnemingen waar de Nierstichting geen invloed van betekenis uitoefent op zakelijk of financieel beleid worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs.

Verstrekte leningen aan instellingen en patiënten worden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs. Bijzondere waardeverminderingen worden in mindering gebracht op de geamortiseerde kostprijs en direct verantwoord in de staat van baten en lasten.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Voor de vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikname afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Winsten en verliezen bij verkoop van materiële vaste activa worden verantwoord onder de afschrijvingen.

Vordering uit hoofde van nalatenschappen

In 2021 heeft de RJ een nieuwe richtlijn gepubliceerd (RJ 640 – uiting 2021-3) met betrekking tot de verantwoording en waardering van baten uit nalatenschappen. De Nierstichting heeft ervoor gekozen om de verwerkingswijze te wijzigen. Met ingang van 2021 worden de baten uit nalatenschappen verwerkt in het verslagjaar waarin de akte van verdeling, dan wel als er geen akte van verdeling is, de rekening en verantwoording is ontvangen. Uitbetalingen in de vorm van voorschotten worden in het verslagjaar waarin ze worden ontvangen als baten uit nalatenschappen verwerkt. Deze stelselwijziging is conform de richtlijn prospectief verwerkt.

De stelselwijziging heeft tot gevolg dat de vorderingen uit hoofde van nalatenschappen lager worden.

De vorderingen nalatenschappen uit 2020 of ouder zijn gewaardeerd tegen 90% van de waarde van de nalatenschap. Tussentijds vindt herwaardering plaats indien de status van de nalatenschap daar aanleiding toe geeft. Bij de beoordeling of een nalatenschap belast met vruchtgebruik een waardering moet krijgen is gebruik gemaakt van de “Handreiking verwerking en waardering van nalatenschappen belast met (vrucht)gebruik, januari 2018” van Goede Doelen Nederland. Vruchtgebruik wordt gewaardeerd als de vruchtgebruiker niet mag interen, vervreemden en beleggen. De organisatie heeft beschikkingsmacht over het verkregen actief en het is waarschijnlijk dat er toekomstige economische voordelen aan de organisatie zullen toevloeien. Indien de vruchtgebruiker recht heeft op interen, vervreemden of beleggen vindt waardering plaats op het moment dat het vruchtgebruik is geëindigd en is aangegroeid tot volle eigendom bij de organisatie. Voor de waardering van vruchtgebruik wordt de

fiscale waarde van vruchtgebruik gebruikt. Jaarlijks kan het (vrucht)gebruik vermogen wijzigen en deze mutaties lopen via het resultaat.

Nalatenschappen geregistreerd als Fidei Commis zijn gewaardeerd op nihil. Bij definitieve afrekening wordt het restant van de vordering verantwoord.

Vorderingen die betrekking hebben op dossiers vanaf 2021 zijn gewaardeerd op de waarde in de akte van verdeling (of rekening en verantwoording).

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa worden gewaardeerd tegen reële waarde. De waardering van erfstellingen uit 2020 of eerder wordt systematisch bepaald afhankelijk van het stadium waarin de afwikkeling zich bevindt. Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Na de eerste verwerking worden vorderingen gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Effecten en deposito's

Effecten worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Aandelen en collectieve beleggingen worden gewaardeerd op de beurskoersen per jaareinde. Voor individuele obligaties wordt de reële waarde gedefinieerd als de beurskoers vermeerderd met de opgelopen rente per jaareinde. Resultaten en waardeverschillen uit effecten worden onder de opbrengsten verantwoord in de staat van baten en lasten. Er wordt een reserve aangehouden ter grootte van de ongerealiseerde waardevermeerdering van obligaties.

Voor het belegde deel van het vermogen volgt de Nierstichting haar treasurystrategie waarin de Nierstichting een risicomijdend én duurzaam beleggingsbeleid voert, waarbij grotendeels in beursgenoteerde aandelen en obligaties wordt belegd. De

Nierstichting maakt in 2021 gebruik van verschillende vermogensbeheerders die met een mandaat vermogensbeheer het vermogen defensief en met een laag risico beheren. De mandaten zijn opgesteld in overeenstemming met het Beleggingsstatuut van de Nierstichting dat de algemene beleggingsrichtlijnen, de uitsluitings- en voorkeurscriteria en de benchmarks bevat die de Nierstichting toegepast wil zien bij de samenstelling en beoordeling van de beleggingsportefeuille. De beleggingen zijn door de Nierstichting vrij te besteden.

De vermogensbeheerders rapporteren periodiek over het gevoerde beleid, waarbij een toelichting wordt gegeven op het beleggingsbeleid en de behaalde resultaten, positieve impact, de marktomstandigheden en de marktverwachtingen. Tenminste eenmaal per jaar evalueert het bestuur de behaalde beleggingsresultaten, waarbij tevens het strategisch beleggingsbeleid wordt getoetst aan de beleggingsdoelstellingen van de Nierstichting.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaande uit kas en banktegoeden staan ter vrije beschikking van de stichting. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Reserves en fondsen

Het eigen vermogen van de Nierstichting wordt onderverdeeld in reserves en fondsen.

De continuïteitsreserve wordt gevormd voor de dekking van risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat de Nierstichting ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. Volgens de Handreiking Financieel Beheer Goede Doelen van Goede Doelen Nederland kan hiervoor een reserve worden aangehouden van maximaal 1,5 maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie. Onder kosten van de werkorganisatie wordt verstaan: kosten eigen personeel, huisvestingskosten, kantoor- en algemene kosten en de kosten voor fondsenwerving.

De wijze van berekening van de hoogte van de reserve is in 2020 bij besluit van de Raad van Toezicht vastgesteld. Herijking van deze reserve vindt jaarlijks plaats op basis van de begroting van het volgende jaar. In 2021 is de hoogte van de continuïteitsreserve na herijking op basis van de begroting van 2022 bepaald op € 6,7 miljoen.

Aan bestemmingsreserves is door de directie van de Nierstichting onder goedkeuring van de Raad van Toezicht een in de jaarrekening omschreven bestedingsmogelijkheid gegeven. Deze ligt in het verlengde van de doelstelling van de Nierstichting.

Bestemmingsfondsen bestaan uit vermogen dat is bestemd door derden.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld. De voorziening wordt als langlopend beschouwd wanneer de feitelijke verplichting naar verwachting langer dan een jaar duurt.

Schulden

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Zodra de aanvraag voor een subsidie door het bestuur is gehonoreerd, worden de daarvoor bestemde bedragen voor het volledige bedrag van de toezegging onder schulden opgenomen. Daarbij worden kort- en langlopende schulden onderscheiden. Kortlopende schulden worden voldaan in het jaar volgend op het verslagjaar.

14.3 Grondslagen voor de staat van baten en lasten

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen baten en lasten over het jaar.

Baten

Baten worden in beginsel verantwoord in het jaar waarin de betreffende gelden worden ontvangen. Giften in natura worden gewaardeerd tegen de reële waarde in Nederland indien deze een materiële omvang hebben. Het gaat daarbij om goederen of diensten die tegen geld waardeerbaar zijn.

Nalatenschappen

In 2021 heeft de RJ een nieuwe richtlijn gepubliceerd (RJ 640 – uiting 2021-3) met betrekking tot de verantwoording en waardering van baten uit nalatenschappen. De Nierstichting heeft ervoor gekozen om de verwerkingswijze te wijzigen. Met ingang van 2021 worden de baten uit nalatenschappen verwerkt in het verslagjaar waarin de akte van verdeling, dan wel als er geen akte van verdeling is, de rekening en verantwoording is ontvangen. Uitbetalingen in de vorm van voorschotten worden in het verslagjaar waarin ze worden ontvangen als baten uit nalatenschappen verwerkt. Deze stelselwijziging is conform de richtlijn prospectief verwerkt.

Voor 2021 heeft dit een negatieve impact op de baten uit nalatenschappen omdat de aangemelde nalatenschappen pas als bate worden verantwoord als de akte van verdeling beschikbaar is. Dit is een tijdelijk administratief effect en heeft geen reëel effect op de kasstromen. De verwachting is dat het effect van de stelselwijziging op de baten na 2 jaar grotendeels is ingelopen.

Baten uit loterijenorganisaties

Baten van loterijen worden verantwoord in het jaar waarop de bijdrage betrekking heeft.

Overheidssubsidies

De overheidssubsidies uit hoofde van Publiek Private Samenwerking (PPS) worden verantwoord op het moment dat besteding van de subsidie plaatsvindt.

Lasten

Lasten worden verantwoord in het jaar waarop deze betrekking hebben.

Besteed aan de doelstelling

De financieringsverplichtingen, de verplichtingen voor wetenschappelijke onderzoeksprojecten en programma's en de verplichtingen voor persoonsgebonden wetenschappelijke financiering worden voor de gehele looptijd als besteding verantwoord in het jaar waarin het besluit is genomen en de financieringsontvanger schriftelijk van de financieringstoekenning op de hoogte is gesteld.

De overige bestedingen worden als last opgenomen in het jaar waarin de prestatie aan de Nierstichting is geleverd.

Toerekening van kosten

De interne kosten bestaan uit personeelskosten, huisvestings-, en kantoor- en algemene kosten. Deze interne kosten van de werkorganisatie worden toegerekend aan de doelstelling, de werving van baten, communicatie en aan beheer en administratie. De kosten van beheer en administratie zijn die kosten die de organisatie maakt in het kader van de (interne) bedrijfsvoering. De interne kosten worden op basis van de volgende uitgangspunten verdeeld:

- ☛ Kosten die direct toerekenbaar zijn worden ook direct doorbelast;
- ☛ De niet direct toerekenbare kosten worden verdeeld op basis van het gemiddeld aantal fte's.

Personeelskosten

De personeelskosten zijn de kosten van vast en ingehuurd personeel en deze vormen het grootste deel van de interne kosten. De personeelskosten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

De pensioenregeling is collectief ondergebracht bij het Pensioen Fonds Zorg en Welzijn (PFZW) in Zeist. Deze pensioenregeling is gebaseerd op het ‘middelloon’ systeem; dat wil zeggen dat het uiteindelijke pensioen afhankelijk is van het aantal deelname jaren en het gemiddeld pensioengevend salaris. De dekkinggraad van het PFZW was per eind 2021 106,6% (2020 – 92,6%). De dekkinggraad laat de verhouding zien tussen wat een pensioenfonds nu in kas heeft en de pensioenen die het op lange termijn moet betalen.

De over het verslagjaar betaalde premie wordt als last verantwoord onder pensioenkosten, waarbij de werkgever 75% en de werknemer 25% van de premie voor zijn rekening neemt. Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Naast premiebetalingen bestaan er geen andere verplichtingen.

Financiële baten en lasten

De gerealiseerde en ongerealiseerde koersresultaten worden in het desbetreffende boekjaar opgenomen in de staat van baten en lasten. Dividenden en rentebaten worden verantwoord in het boekjaar waarin zij zijn ontvangen. De met de beleggingen gemoeide kosten worden afzonderlijk verantwoord onder kosten beleggingen in de staat van baten en lasten.

Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening als gebeurtenissen na balansdatum.

15 Toelichting op de balans per 31 december 2021

15.1 Activa

Materiële vaste activa

(In € duizend)

	Pand (incl. verbouwing)	Inventaris	Vervoers- middelen	Computer apparatuur	Totaal 2021
Aanschafwaarde	3.344	626	76	1.419	5.466
Cumulatieve afschrijving	-2.290	-572	-58	-988	-3.908
Boekwaarde per 1 januari 2021	1.054	54	18	432	1.558
Investeringen	9		4	51	64
Desinvesteringen	-	-	-2	-	-2
Afschrijvingen	-167	-21	-2	-184	-373
Afschrijvingen desinvesteringen					
Mutaties	-158	-21	1	-133	-311
Boekwaarde per 31 december 2021	896	33	19	299	1.247

De materiële vaste activa zijn nodig voor de bedrijfsvoering.

De pand betreft het in 1976 gebouwde kantoorpand Groot Hertoginnelaan 34 te Bussum. De balanswaarde van het initieel gebouwde kantoorpand is sinds eind 2016 nihil. In 2015 heeft een grote verbouwing plaatsgevonden en in 2020 is geïnvesteerd in een nieuw klimaatsysteem. Het energielabel van het pand is A.

De Nierpatiënten Vereniging Nederland huurt een deel van het pand. De boekwaarde onroerende zaak betreft nagenoeg geheel de verbouwingskosten.

Onder vervoermiddelen worden de bedrijfsauto's verantwoord die door de Nierstichting zijn aangeschaft. In 2021 is de caddy verkocht en is een nieuwe aanhanger aangeschaft.

Onder ICT wordt alles dat betrekking heeft op ICT-infrastructuur (computers, laptops, netwerksystemen, etc.) en software gevat.

Financiële vaste activa

(In € duizend)	31-dec-20	Toename	Afname	31-dec-21
Deelneming INZET	140	70	-	210
Effecten - certificaten Meijon Ontwikkeling B.V.	9	-	-	9
Leningen Patiënten in het kader van de doelstelling	14	-	12	2
Totaal effecten en leningen/voorschotten	162	-	12	221
Voorziening leningen	-2	-	-	-2
Totaal financiële vaste activa	160	-	12	219

Deelneming INZET betreft het aandeel van de Nierstichting in Coöperatieve INZET I U.A. dat per balansdatum in INZET is geïnvesteerd. Leden van de Coöperatie zijn niet aansprakelijk voor schulden van de Coöperatie jegens derden en aan de Coöperatie tot het maximum van het commitment. Het maximale Commitment van de Nierstichting bedraagt € 0,7 miljoen. De gelden zijn beschikbaar gesteld in het kader van de doelstelling. De totale omvang van de commitments van de leden van de Coöperatie is € 8,9 miljoen.

Onder effecten zijn de certificaten van aandelen in Meijon Ontwikkeling B.V. opgenomen. In 2021 is geen nieuwe informatie ontvangen op grond waarvan de waardering moet worden aangepast.

De leningen aan patiënten worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde. Ten behoeve van de leningen aan patiënten is een voorziening voor vermoedelijke oninbaarheid getroffen van € 2 miljoen.

De Nierstichting verstrekt geen nieuwe leningen aan instellingen en hypothecaire leningen meer en daarmee vermindert de waarde jaarlijks met een bedrag gelijk aan de aflossing.

Vorderingen en overlopende activa

(In € duizend)	31-dec-21	31-dec-20
Vorderingen uit hoofde van nalatenschappen	4.831	8.701
Nog te ontvangen bedragen loterijen	856	517
Vooruitbetaalde kosten	65	4
Vorderingen uit hoofde van dialysekosten	0	33
Te ontvangen PPS-Subsidie	1.796	1.568
Vordering Piet Poortman FoN	3.300	
Overige vorderingen	16	127
Dubieuze debiteuren	-	-38
Totaal Vorderingen en overlopende activa	10.865	10.912

De vorderingen uit hoofde van nalatenschappen zijn gewaardeerd tegen de richtlijnen voor de jaarverslaggeving (RJ650). In deze post is een bedrag opgenomen van € 774 duizend als waardering van nalatenschappen belast met (vrucht)gebruik. De mutatie in de waardering van het vruchtgebruik is toegevoegd aan de bestemmingsreserve 'Herwaardering Vruchtgebruik'. De vorderingen zijn gedaald als gevolg van de toegepaste nieuwe verwerkingswijze van de baten uit nalatenschappen. Zie 'Grondslagen voor de balans' voor toelichting over deze stelselwijziging.

De post 'Te ontvangen PPS-subsidie' omvat de nog te ontvangen subsidie van Health Holland inzake toegezegde PPS-subsidie voor diverse projecten, waaronder RegMed XB. De vorderingen betreffen toekenningen uit 2018, 2020 en 2021 voor lopende projecten.

Effecten en deposito's

(In € duizend)	Obligaties	Aandelen	Alternatieve beleggingen	Totaal 2021
Stand per 1 januari 2021	10.970	3.929	203	15.102
Mutaties	78	-232	71	-84
Stand per 31 december 2021	11.048	3.697	274	15.018
Portefeuilleverdeling	73,6%	24,6%	1,8%	

De Nierstichting heeft in 2021 gewerkt met drie vermogensbeheerders; Triodos Bank, Rabobank en InsingerGilissen.

Gedurende het verslagjaar zijn de beleggingen binnen de grenzen van het mandaat beheerd volgens de financiële en duurzaamheidscriteria van de Nierstichting. In lijn met het risicomijdende beleid is het grootste deel van de portefeuille belegd in obligaties.

De effecten zijn gewaardeerd tegen marktwaarde per balansdatum. Gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten worden via de staat van Baten en Lasten verwerkt.

Liquide middelen

Deze post bevat kas, banktegoeden en spaarrekeningen. Hierin zijn de liquide middelen opgenomen die onderdeel uitmaken van de vermogensbeheerportefeuilles.

(In € duizend)	31-dec-21	31-dec-20
Liquide middelen	6.552	4.576

15.2 Passiva

Reserves en fondsen

(In € duizend)	1-jan-21	Toevoeging	Vermindering	31-dec-21
Reserves				
Continuïteitsreserve	7.000	-	-300	6.700
Reserve KOERS	2.448	846	-460	2.834
Overige reserve	0	-	-	0
Reserve Zorg & Innovatie		-	-	-
Reserve Draagbare Kunstnier	-	-	-	-
Reserve INZET	700	-	-	700
Herwaarderingsreserve vruchtgebruik	764	10	-	774
Herwaarderingsreserve Beleggingen	153	-	-153	-0
Totaal reserves en fondsen	11.065	856	-913	11.008
Fondsen				
Fonds op naam	-	-	-	-
Totaal fondsen	-	-	-	-
Totaal reserves en fondsen	11.065	856	-913	11.008

In 2021 is de hoogte van de continuïteitsreserve na herijking op basis van de begroting van 2022 bepaald op € 6,7 miljoen.

De bestemmingsreserve KOERS biedt de ruimte om kansrijke, innovatieve projecten uit te kunnen voeren en om verdere invulling aan de KOERS-agenda te geven. De gelden in de bestemmingsreserve KOERS moeten binnen 2 jaar besteed zijn. Het doel van deze gelden is om zoveel mogelijk impact te maken en daarmee bij te dragen aan de doelstelling. In 2021 is € 460 duizend uit de KOERS-reserve besteed.

De bestemmingsreserve INZET is gecreëerd om een deel van de opgebouwde reserves in te zetten voor investeringen. De doelstelling hierbij is dat samen met andere gezondheids- en vermogensfondsen wordt geïnvesteerd in nieuwe ondernemingen die in het verlengde van de strategie en missie van de deelnemende gezondheid- en vermogensfondsen opereren. Hiervoor is de Coöperatieve INZET I U.A. opgericht. De bestemmingreserve die in 2017 en 2019 is gevormd ter grootte van het gecommitteerde bedrag van € 700 duizend blijft in stand zolang de Nierstichting dit belang in INZET heeft. Dit voorkomt dat deze reserves vrijvallen en ten gunste komen van de Reserve KOERS die volgens het Treasurystatuut binnen twee jaar moet worden besteed. Gezien het risico dat inherent is aan investeringen in start-ups is het vanuit goed financieel beheer onwenselijk dat er in toekomstige jaren plotseling een waar-dedaling ten last van het resultaat moet worden gebracht.

De reserve ultimo 2021 betreft deels de toegezegde toekomstige capital calls en is deels bestemd als herwaarderingsreserve voor de geactiveerde capital calls vanaf 2021.

De bestemmingsreserve Vruchtgebruik is gevormd conform de Herziene Richtlijn Verslaggeving Fondsenwervende Instellingen (RJ650). De deze reserve is niet vrij besteedbaar. Deze bestemmingsreserve is vrij uitkeerbaar voor doelbesteding, nadat het vruchtgebruik is ontvangen.

Voor positieve ongerealiseerde koersresultaten obligaties is in voorgaande jaren een bestemmingsreserve koersresultaten (herwaardering beleggingen) gevormd. Negatieve koersresultaten worden ten laste van deze reserve gebracht voor zover er saldo is. Dat heeft ertoe geleid dat de reserve ultimo 2021 op nihil uitkomt.

Voorzieningen

(In € duizend)	1-jan-21	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	31-dec-21
Jubileumuitkeringen	85		-4	-21	60
Totaal voorzieningen	85	-	-4	-21	60

Er heeft een grote vrijval plaatsgevonden doordat een aantal jubileumuitkeringen zijn gedaan en een aantal medewerkers die lang in dienst waren uit dienst zijn gegaan.

Schulden

Langlopende schulden mutatieoverzicht

(In € duizend)	projectverplichtingen
Stand per 1 januari 2021 (incl. kortlopend deel)	19.752
Bij: toekenningen	11.167
Af: vrijval	-57
Af: uitbetalingen	-9.242
Stand per 31 december 2021	21.620
Af: verplichtingen komend boekjaar	-5.494
Stand langlopende schulden per 31 december 2021	16.126

De projectverplichtingen betreffen gevoteerde, nog niet uitbetaalde subsidies. Het gedeelte dat in 2022 moet worden uitbetaald is opgenomen onder Kortlopende Schulden. Er zijn geen langlopende schulden met een looptijd langer dan 6 jaar.

Kortlopende schulden

(In € duizend)	31-dec-21	31-dec-20
Gevoteerde, nog niet uitbetaalde subsidies	5.494	6.029
Crediteuren	689	448
Vooruit ontvangen en te betalen bedragen	100	469
Opgebouwde vakantierechten	264	312
Belastingen en premies sociale verzekeringen	104	120
Rekening Courant Nieren.nl	51	
Te betalen BTW	5	
Schulden ter zake van pensioenen		55
Totaal kortlopende schulden	6.707	7.433

Alle hier opgenomen kortlopende schulden hebben een looptijd van korter dan 1 jaar.

Belastingen en premies sociale verzekeringen betreft de te betalen loonheffing over december 2021.

15.3 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Nalatenschappen

Nalatenschappen van 2020 en eerder

Op basis van de huidige inschatting bedragen de rechten met betrekking tot nalatenschappen belast met (vrucht)gebruik € 1,1 miljoen. Op basis van de waarderingsrichtlijnen voor nalatenschappen belast met (vrucht)gebruik is in de balans hiervoor een bedrag van € 774 duizend opgenomen.

De rechten van nalatenschappen geregistreerd als Fidei Commis bedragen per balansdatum € 304 duizend. Conform de waarderingsgrondslagen zijn deze op nihil gewaardeerd.

Nalatenschappen 2021

De rechten van nalatenschappen die vanaf 2021 zijn aangemeld, maar overeenkomstig de gekozen verwerkingswijze nog niet in de baten zijn verwerkt, bedragen € 3,3 miljoen.

Meerjarige financiële verplichtingen:

Ultimo boekjaar zijn de meerjarige financiële verplichtingen uit hoofde van operationele lease als volgt te specificeren:

(In € duizend)	
Binnen 1 jaar	67
Binnen 5 jaar	67
Totaal verplichting	134

16 Toelichting op de staat van baten en lasten over 2021

16.1 Baten

	Totaal baten particulieren	Baten van bedrijven	Baten van andere organisatie zonder winststreven	Baten van subsidies van overheden	Baten van loterij organisaties	Totaal 2021	Begroot 2021	Totaal 2020
(In € duizend)								
Baten								
Collecte	3.205	-	-	-	-	3.205	2.800	2.556
Donaties & giften	5.888	109	4.546	-	-	10.544	6.285	6.430
Periodieke schenkingen	629	-	-	-	-	629	525	547
Nalatenschappen	3.748	-	-	-	-	3.748	6.800	8.940
Evenementen	164	-	-	-	-	164	120	37
Acties derden	136	14	-	-	-	149	435	164
Partnerships	-	94	-	-	-	94	50	98
Subsidies van overheden	-	-	-	1.018	-	1.018	796	512
Loterijen	-	-	-	-	1.647	1.647	1.450	1.967
Som van de geworven baten	13.769	216	4.546	1.018	1.647	21.197	19.261	21.252
Begroting 2021	16.755	150	110	796	1.450	19.261		
Totaal 2020	18.361	222	191	512	1.967	21.252		

Collecte

We hebben in 2021 een goede collecte gedraaid met een opbrengst die ruim € 0,4 miljoen boven de begroting lag. Een mooi herstel ten opzichte van de collecte in 2020. Het gemiddelde gedoneerde bedrag is gestegen. Dat kwam met name door het toenemende aantal donateurs dat via de QR-code of online doneert.

Donaties & Giften

Bij de donaties en giften is de eenmalige bate van het Piet Poortman Fonds opgenomen. Deze is gerelateerd aan de toegekende subsidies voor de studies RECOVAC en Renal Cycles en bedraagt in totaal € 4,4 miljoen. Vanuit middle en major donors en vanuit bedrijven hebben we in 2021 meer donaties ontvangen dan begroot. De inzet op versterkt relatiemanagement betaalde zich uit. De donaties en giften vanuit particulieren lieten een daling zien. Met name de structurele donaties bleven wat achter. De database van donateurs loopt langzaam terug, een trend die al langer gaande is. Ook kon er niet altijd worden geïncasseerd bij donateurs.

Periodieke schenkingen

Afgelopen jaar hebben we gericht campagne gevoerd om periodiek schenken onder de aandacht te brengen wat heeft geresulteerd in een toename van baten uit schenkingsovereenkomsten.

Nalatenschappen

De baten uit nalatenschappen zijn €3,1 miljoen lager dan begroot. Dit is bijna geheel veroorzaakt door de nieuwe verwerkingswijze van de baten waarbij de baten pas worden verantwoord als de akte van verdeling gemaakt is. Dit impliceert dat nog niet alle in 2021 aangemelde nalatenschappen als bate zijn verantwoord. Deze toekomstige baten bedragen €3,3 miljoen en zijn vermeld in de Niet uit de balans blijvende Rechten & Verplichtingen.

Evenementen

De Nierstichting heeft in 2021 diverse evenementen georganiseerd, zoals de Nacht van Bart, de Nierdaagse en de Tour der Lage Landen.

Acties derden

Omdat er vanwege corona veel minder mogelijkheden waren voor acties van derden zijn de baten lager uitgevallen dan begroot. Diverse acties gingen niet of in aangepaste vorm door.

Partnerships

Diverse bedrijven steunen de Nierstichting met een partnership, onder andere rond het thema Zout en de Restaurant 3-daagse.

Subsidies van overheden

In 2021 zijn door Health Holland PPS-subsidies toegekend voor specifieke projecten, waaronder RegMed XB. Het betreft een subsidie vanuit het Ministerie van Economische Zaken om publiek private samenwerking te stimuleren. De subsidietoekenning geldt voor specifieke projecten en heeft een incidenteel karakter. De voorwaarden staan in de [kaderregeling van het ministerie van Economische Zaken](#). De projecten lopen en er is nog geen subsidieafrekening voor gemaakt. Voor toelichting ten aanzien van de bijbehorende lasten zie toelichting lasten paragraaf (16.2).

Loterijen

De stijging van de loterij opbrengsten is gerelateerd aan een nieuwe overeenkomst met de Nationale Postcode Loterij en betreft de reguliere bijdrage. In 2021 bedroeg de reguliere bijdrage van de Postcode Loterij € 0,9 miljoen. De geoormerkte bijdrage van de VriendenLoterij bedroeg € 0,3 miljoen. Daarnaast ontvingen we € 0,4 miljoen van de Lotto-SLV (Stichting Loterijacties Volksgezondheid).

16.2 Lasten

(In EUR x 1.000)

Lasten

Besteed aan de doelstellingen

Zorg & Innovatie

- Voorkomen
- Genezen
- Behandelen
- Onderzoek & Innovatie
- Patiëntenondersteuning
- Zorg & Innovatie algemeen
- Teruggeboekte subsidies voorgaande jaren

Interne kosten t.b.v. Zorg & Innovatie

Communicatie

Totaal Bestedingen t.b.v. doelstellingen

- Wervingskosten
- Interne kosten werving
- Kosten beheer en administratie

Som van de lasten

	Werkelijk 2021	Begroting 2021	Werkelijk 2020
Zorg & Innovatie	12.034	8.467	10.899
- Voorkomen	484	735	677
- Genezen	600	615	600
- Behandelen	914	1.143	3.195
- Onderzoek & Innovatie	8.261	4.055	4.820
- Patiëntenondersteuning	1.889	1.939	1.996
- Zorg & Innovatie algemeen	72	150	92
- Teruggeboekte subsidies voorgaande jaren	-184	-170	-481
Interne kosten t.b.v. Zorg & Innovatie	1.861	2.162	1.892
Communicatie	2.904	3.266	2.902
Totaal Bestedingen t.b.v. doelstellingen	16.800	13.895	15.694
Wervingskosten	1.856	2.115	1.807
Interne kosten werving	1.728	1.912	1.781
Kosten beheer en administratie	1.611	1.410	1.605
Som van de lasten	21.996	19.330	20.886

Bestedingen t.b.v. doelstellingen

De bestedingen ten bate van doelstellingen bestaan uit bestedingen voor de pijlers Zorg & Innovatie, toegerekende interne kosten Zorg & Innovatie, de teruggeboekte subsidies en Communicatie.

De resultaten variëren per pijler ten opzichte van de begroting. In de loop van het jaar wordt - mede door actuele ontwikkelingen en kansen die zich voordoen - pas echt duidelijk of projecten op geplande wijze door kunnen gaan of een andere invulling krijgen. Dit leidt tot verplaatsing van activiteiten/projecten en geld tussen de pijlers. In het jaarverslag wordt inhoudelijk meer ingegaan op de behaalde resultaten en toegekende subsidies.

In totaal is er € 12 miljoen aan directe doelbestedingen (Zorg & Innovatie) uitgegeven. We hebben € 3,5 miljoen meer uitgegeven dan begroot (€ 8,5 miljoen). Hiervoor hebben we € 4,4 miljoen extra geld gegenereerd via de Piet Poortman samenwerking voor 2 grote projecten. Verder hebben we in 2021 € 0,8 miljoen minder uitgegeven dan begroot doordat een gepland onderzoek is doorgeschoven naar 2022. Dit betreft het Check@Home project dat in het eerste kwartaal van 2022 is toegekend.

In paragraaf 21.6 Overzicht bestedingen Zorg & Innovatie is een gedetailleerd overzicht opgenomen van de begrote en gerealiseerde projecten en activiteiten.

Kosten communicatie en werving baten

De kosten van de afdeling Marketing & Communicatie worden via de kostenverdeling toegerekend aan ‘communicatie ten behoeve van de doelstelling’ en aan ‘wervingskosten’ (zie H 17. Kostenverdeelstaat).

De kosten Marketing & Communicatie bleven vooral achter bij de doelgroepen particulieren en middle en major donors. Bij de doelgroep particulieren is er minder uitgegeven aan welkomstcampagnes, upgrade van campagnes en aan leadgeneratie. Bij de doelgroepen middle en major donors is er minder uitgegeven aan DM-campagnes.

De totale wervingskosten (€ 3,5 miljoen) bedragen 17 % van de geworven baten (€ 21,2 miljoen).

(In EUR x 1.000)	Werkelijk 2021	Begroting 2021	Werkelijk 2020
Particulieren	1.987	2.215	2.157
Middle en Major donors	71	200	112
Bedrijven en organisaties	68	65	27
Loterijenorganisaties	35	35	40
Communicatie	1.185	1.301	916
Totaal kosten Marketing & Communicatie	3.347	3.816	3.252

Kosten beheer en administratie

Kosten van beheer en administratie zijn kosten die de organisatie maakt in het kader van de (interne) beheersing en administratievoering en die niet worden toegerekend aan de doelstelling of de werving van baten. Bij de kostentoerekening is de aanbeveling van Goede Doelen Nederland gevolgd. In onderstaande tabellen worden de bedrijfsvoering kosten (personeel, organisatie, huisvesting, etc.) gepresenteerd en verdeeld. De verdeelsleutel is gebaseerd op het gemiddelde aantal FTE per afdeling.

(In EUR x 1.000)	Werkelijk 2021	Begroting 2021	Werkelijk 2020
Personeelskosten	5.051	5.219	5.121
Huisvestingskosten	66	108	95
Kantoor- en algemene kosten	192	222	186
ICT kosten	665	801	711
Reis- en verblijfskosten	100	128	108
Werk door derden	167	165	139
Afschrijvingen	375	405	375
Totaal interne kosten	6.615	7.049	6.735

Verdeling interne kosten

(In EUR x 1.000)	Werkelijk 2021	Begroting 2021	Werkelijk 2020
Zorg & Innovatie	1.861	2.162	1.892
Communicatie	1.414	1.565	1.457
Fondsenwerving	1.728	1.912	1.781
Beheer en Administratie	1.611	1.410	1.605
Totale interne kosten	6.615	7.049	6.735

De kostenverdeelstaat (H 17.) geeft een nadere specificering van de toerekening van de interne kosten.

Personeelskosten

Naast de maandelijkse salariëring ontvangen de medewerkers 8% vakantiegeld en een aantal secundaire arbeidsvoorwaarden zoals een pensioenregeling en opleidingsmogelijkheden. De Nierstichting kent geen dertiende maanduitkering of andere bonusregelingen.

(In € duizend)	Werkelijk 2021	Begroting 2021	Werkelijk 2020
Lonen en salarissen	3.433	3.589	3.540
Sociale lasten	671	742	703
Pensioenlasten	489	494	492
Overige personeelskosten	170	240	207
	4.762	5.064	4.942
Inhuur personeel	289	155	178
Totaal personeelskosten	5.051	5.219	5.121

De totale personeelskosten over 2021 zijn lager dan begroot. Dit heeft grotendeels te maken met het (tijdelijk) niet invullen van enkele vacatures. Dit werkt door in de salariskosten, sociale lasten en pensioenlasten. Daartegenover is de inhuur van personeel hoger dan begroot door tijdelijke invulling van vacatures.

Personeelsbezetting (gemiddeld 2021)

	FTE 2021	AWP 2021	Begroot FTE 2021	FTE 2020	AWP 2020
Bedrijfsvoering	20,6	25	22,4	22,1	26
Marketing & Communicatie	20,6	24	24,0	24,0	27
Zorg & Innovatie	17,6	21	19,5	18,5	22
Totaal	58,9	69	65,9	64,6	75

Dit betreft het gewogen gemiddelde over 12 maanden. Alle werknemers zijn binnen Nederland werkzaam. Per 31-12-2021 waren er 64 werkzame personen (op 1-1-2021 waren dat er 72).

Directiebeloning

Bedragen in €	
Naam	T.A.J. Oostrom
Functie	Directeur
Dienstverband	
Aard (looptijd)	Onbepaald
Uren	37,5
Parttime percentage	100
Periode	1-1-2021 t/m 31-12-2021
Jaarinkomen	
Salaris	€ 120.369
Vakantiegeld	€ 9.630
Eindejaarsuitkering, 13e/14e maand	-
Totaal brutoloon	<u>€ 129.999</u>

De Raad van Toezicht heeft het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld.

Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt de Nierstichting de Regeling beloning directeuren van goede doelenorganisaties (zie www.goededoelennederland.nl).

De regeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen. De weging van de situatie bij de Nierstichting vond plaats door de Raad van Toezicht. Dit leidde tot een BSD-score van 495 punten met een maximaal bruto normjaarinkomen van € 168.893 (1 FTE/12 mnd).

De voor de toetsing, aan de geldende maxima, relevante werkelijke jaarinkomen van de directie bedroeg voor T.A.J. Oostrom € 129.999. Deze beloning bleef binnen de geldende maxima.

Het jaarinkomen (€ 129.999), de belastbare vergoedingen/bijtellings (bijdrage ziektekosten en bijtelling privégebruik auto) ad € 9.528, de werkgeversbijdrage voor het pensioen ad € 19.118, de compensatie van het door gewijzigde pensioenwetgeving ontstane tekort in de pensioenopbouw € 4.233 en de sociale lasten € 10.336 bleven met een bedrag van € 173.214 binnen het in de regeling opgenomen maximum bedrag van € 209.000 per jaar.

De belaste vergoedingen/bijtellings, de werkgeversbijdrage pensioen en de overige beloningen op termijn stonden bovendien in een redelijke verhouding tot het jaarinkomen.

Bezoldiging Raad van Toezicht

Aan leden van de Raad van Toezicht worden geen bezoldigingen toegekend of presentiegelden verstrekt, noch zijn aan leden van de Raad van Toezicht leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

Overige interne kosten

In 2021 hebben de medewerkers grotendeels vanuit huis gewerkt vanwege de corona maatregelen en was de dagelijkse kantoorbezetting beperkt. Er was minder onderhoud en schoonmaak nodig en dat is terug te zien in lagere huisvestingskosten. Het hele jaar is er wegens de lage bezetting op kantoor ook geen kantinevoorziening geweest. De reisbeperkingen vanwege de coronamaatregelen hebben geleid tot lagere reis- en verblijfkosten dan begroot.

De ICT kosten zijn lager dan begroot omdat er ICT projecten zijn uitgesteld naar 2022.

Saldo financiële baten en lasten

(In EUR x 1.000)

	Werkelijk 2021	Begroting 2021	Werkelijk 2020
Baten			
Intrest Obligaties	124	120	127
Intrest banken	-2	-	-
Dividenden	53	50	70
Koersresultaten	670	-	351
Totaal baten	844	170	548
Bankrente en -kosten	61	50	38
Kosten vermogensbeheer	53	50	56
Diverse lasten	21	-	20
Totaal	710	70	435

Vanuit de doelstelling gaat de Nierstichting meerjarige verplichtingen aan voor financiering van wetenschappelijk onderzoek. De toegezegde financieringen worden over een reeks van jaren uitgekeerd. De uit te keren gelden worden aangehouden om in de toekomst aan deze verplichtingen te kunnen voldoen. Naast de langlopende subsidieverplichtingen dient het belegd vermogen ook ter dekking van de reserves. Beheer van deze gelden moet zorgvuldig plaatsvinden, zodat de hoofdsom in stand blijft. Om de vermindering door inflatie tegen te gaan en daarnaast ook nog extra opbrengsten te realiseren, wordt het geld met een laag risicoprofiel belegd.

De opbrengsten komen jaarlijks aanvullend op de overige inkomsten beschikbaar voor besteding aan de doelstelling. Ultimo 2021 bestonden de belegde middelen uit aandelen en obligaties. Het beleggingsbeleid is vastgelegd in een beleggingsstatuut. Het jaar 2021 was een bijzonder beleggingsjaar. Vooral de aandelenkoersen zijn fors gestegen. De waarde van de obligaties ontwikkelde zich negatief. Koersresultaat op obligaties en aandelen betreft het verschil tussen aanschafwaarde en de beurskoersen op het moment van rapportage. Koersresultaten worden niet begroot.

De vermogensbeheerders hebben over 2021 een netto rendement behaald van 2,1 procent (Triodos Bank), 8,3 procent (Rabobank), 2,3 procent (InsingerGilissen).

Resultaatverdeling

Het resultaat is als volgt bestemd:

(In € duizend)

	Reserves				
	Continuïteit	Reserve KOERS	INZET	Reserve Vruchtgebruik	Reserve Beleggingen
1 januari 2021	7.000	2.449	700	764	153
Toevoegingen					
Herwaardering vruchtgebruiken				10	
Herwaardering obligaties					
Resultaatverdeling		846			
Totaal toevoegingen	-	846	-	10	-
Onttrekkingen					
Koers gerelateerde projecten		-460			
Stelselwijziging waardering nalatenschappen	-300				
Herwaardering obligaties					-153
Totaal onttrekkingen	-300	-460	-	-	-153
Netto mutatie	-300	386	-	10	-153
31 december 2021	6.700	2.835	700	774	-

17 Kostenverdeelstaat

(In EUR x 1.000)

	Doelstelling		Kosten van werving		Beheer en administratie	Werkelijk	Begroting	Werkelijk
	Zorg & Innovatie	Communi- catie	Eigen fondsen werving	Acties derden	Interne kosten	2021	2021	2020
Subsidies	12.034	-	-	-	-	12.034	8.467	10.899
Uitbesteed werk	-	-	1.821	35	-	1.856	2.115	1.807
Communicatie	-	1.490	-	-	-	1.490	1.701	1.445
Personeelslasten	1.433	1.075	1.313	-	1.230	5.051	5.219	5.121
Huisvestingslasten	20	15	18	-	14	66	108	95
Kantoor- en algemene lasten	57	43	52	-	40	192	222	186
ICT lasten	199	148	181	-	137	665	801	711
Reis- en verblijfslasten	12	32	39	-	16	100	128	108
Werk door derden	27	19	23	-	98	167	165	139
Afschrijvingen	112	83	102	-	77	375	405	375
Totaal	13.896	2.904	3.550	35	1.611	21.996	19.331	20.887
Percentage van de totale lasten	63%	13%	16%	0%	7%	100%	100%	100%

In de kostenverdeelstaat worden alle kosten van de Nierstichting, inclusief bedrijfsvoeringkosten, verdeeld over de rubrieken in de Staat van Baten en Lasten.

Goedkeuring en kwijting van het ter zake gevoerde bestuur

De Raad van Toezicht keurt de onderhavige jaarrekening, inclusief de balans en staat van baten en lasten goed en verleent de directie kwijting ter zake van het gevoerde bestuur in 2021.

Raad van Toezicht d.d. 16 mei 2022:

De heer dr. P.L. Batenburg, voorzitter

De heer mr. G.H. Verbeek

De heer ing. R.A. Adolfsen MBA

Mevrouw mr. C.I. van Gent

De heer dr. O.J.M. Maathuis

Mevrouw mr. J. Prijs

Ondertekening Jaarverslag

De heer drs. T.A.J. Oostrom

Directeur Nierstichting

Bussum, 16 mei 2022

Overige gegevens

18

Controle- verklaring

T: +31 (0)30 284 98 00
E: utrecht@bdo.nl
www.bdo.nl

BDO Audit & Assurance B.V.
Postbus 4053, 3502 HB Utrecht
Van Deventerlaan 101, 3528 AG Utrecht
Nederland

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Raad van Toezicht van Nierstichting Nederland

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van Nierstichting Nederland te Bussum gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Nierstichting Nederland op 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met de in Nederland geldende Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 Fondsenwervende instellingen.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2021;
2. de staat van baten en lasten over 2021; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij zijn onafhankelijk van Nierstichting Nederland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag.

Statutair gevestigd te Eindhoven en ingeschreven in het handelsregister onder nummer 17171186.
BDO Audit & Assurance B.V. is lid van BDO International Ltd, een rechtspersoon naar Engels recht met beperkte aansprakelijkheid, en maakt deel uit van het wereldwijde netwerk van juridisch zelfstandige organisaties die onder de naam “BDO” optreden.
BDO is de merknaam die wordt gebruikt ter aanduiding van het BDO netwerk en van elk van de BDO Member Firms.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met RJ 650.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met RJ 650. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen.

De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico’s dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico’s bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ▶ het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- ▶ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- ▶ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Utrecht, 16 mei 2021

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

w.g.

J. de Groot MSc RA

Overige informatie

19 Financieel overzicht 5 jaar Nierstichting

(In EUR x 1.000)

	Werkelijk 2021	Werkelijk 2020	Werkelijk 2019	Werkelijk 2018	Werkelijk 2017
Baten					
Baten van Particulieren	13.769	18.361	16.640	18.811	17.055
Baten van Bedrijven en organisaties	216	222	267	323	257
Baten van andere organisatie zonder winststreven	4.546	191	48	105	89
Baten van Subsidies van Overheden	1.018	512	450	800	790
Baten van Loterijenorganisaties	1.647	1.967	1.417	1.478	1.608
Som van de geworven baten	21.197	21.252	18.821	21.516	19.799
Overige baten	31	3	0	0	-
Som van de baten	21.229	21.255	18.821	21.516	19.799
Lasten					
Besteed aan de doelstellingen					
Zorg & Innovatie	13.896	12.792	11.006	11.687	11.546
Communicatie	2.904	2.903	3.489	3.709	3.365
Totaal Bestedingen t.b.v. doelstellingen	16.800	15.694	14.494	15.396	14.911
Wervingskosten	3.585	3.588	4.363	4.652	4.290
Kosten beheer en administratie	1.611	1.605	1.566	1.331	1.130
Som van de lasten	21.996	20.886	20.424	21.379	20.331
Saldo voor financiële baten en lasten	-767	369	-1.603	137	-532
Saldo financiële baten en lasten	710	434	1.161	-250	310
Saldo van de baten en lasten	-57	803	-442	-114	-222

20 Begroting 2022

(In EUR x 1.000)

	Begroting	Werkelijk
	2022	2021
Baten		
Baten van Particulieren	15.322	13.769
Baten van Bedrijven en organisaties	180	216
Baten van andere organisatie zonder winststreven	450	4.546
Baten van Subsidies van Overheden	500	1.018
Baten van Loterijenorganisaties	1.625	1.647
Som van de geworven baten	18.077	21.197
Overige baten	-	31
Som van de baten	18.077	21.229
Lasten		
Besteed aan de doelstellingen		
Zorg & Innovatie	11.520	13.896
Communicatie	3.406	2.904
Totaal Bestedingen t.b.v. doelstellingen	14.926	16.800
Wervingskosten	4.203	3.585
Kosten beheer en administratie	1.610	1.611
Som van de lasten	20.739	21.996
Saldo voor financiële baten en lasten	-2.662	-767
Saldo financiële baten en lasten	80	710
Saldo van de baten en lasten	-2.582	-57

(In EUR x 1.000)

	Begroting	Werkelijk
	2022	2021
Bestemming saldo van de baten en lasten		
Continuïteitsreserve	-1.360	-300
Reserve KOERS	-1.223	386
Reserve INZET	-	-
Reserve Vruchtgebruik	-	10
Herwaarderingsreserve Beleggingen	-	-153
TOTAAL	-2.583	-57

21 Bijlagen

21.1 Statutaire doelstellingen

Sinds de oprichting in 1968 werkt de Nierstichting aan deze statutaire doelstellingen:

- voortdurende verbetering van de behandeling van nierziekten;
- voortdurende verbetering van de weerbaarheid van nierpatiënten;
- bevorderen van transplantatiemogelijkheden;
- bevorderen van de preventie van nierziekten;
- bevorderen van wetenschappelijk onderzoek;
- materiële ondersteuning van nierpatiënten;
- belangenbehartiging van nierpatiënten.

De Nierstichting is gevestigd in Bussum en werkt met meerjarenprogramma's aan de realisatie van deze doelstellingen. We doen daarvoor gerichte investeringen, formuleren heldere ambities en werken projectmatig. Zo zetten we op gestructureerde wijze alles op alles ter verbetering van de kwaliteit van leven van nierpatiënten en ter preventie van nierziekten.

In 2021 hebben er geen wijzigingen in de statutaire doelstellingen plaatsgevonden.

21.2 Organisatie Nierstichting en verantwoordingsverklaring

Eind 2021 werkten bij de Nierstichting 64 medewerkers (54.6 FTE) aan het verbeteren van het leven van nierpatiënten en het voorkomen dat er meer nierpatiënten bijkomen.

De directeur (statutair bestuurder) stelt samen met het managementteam (zie 21.3 Samenstelling managementteam) het beleid van de Nierstichting vast en zorgt voor de aansturing van de medewerkers en de vrijwilligersorganisatie (ruim 40.000 vrijwilligers). De directeur is eindverantwoordelijk en legt verantwoording af aan de Raad van Toezicht (zie 21.4 Rol en invulling van de Raad van Toezicht).

Onze Raad van Toezicht werkt onbezoldigd; het salaris van de directeur voldoet aan de norm uit de Code van Goed Bestuur voor Goede Doelen van Stichting Goede Doelen Nederland.

21.3 Samenstelling managementteam

Naam	Functie	Datum in dienst	Nevenfuncties
Tom Oostrom	Directeur	01/08/2005	Voorzitter bestuur NeoKidney Foundation* Commissaris Nextkidney* Secretaris bestuur Nieren.nl* Lid board of directors (Patient advocate) RegMed XB* Lid board of directors European Kidney Health Alliance (EKHA)* Vicevoorzitter Adviesraad voor de topsector Life Science & Health* Lid Raad van Toezicht Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG)** Lid Kerngroep Transitie Proefdiervrije Innovatie (Ministerie van LNV)* Voorzitter Programmaraad Alles is Gezondheid (Ministerie VWS)* Lid Strategische Advies Raad van TNO Gezond leven* Lid Maatschappelijke adviesraad Medical Delta* Lid bestuur Goede Doelen Nederland* Voorzitter Stichting Loterijen Volksgezondheid (SLV)* Lid bestuur stichting Aanwending Loterijgelden Nederland (ALN)* Lid Regiegroep Goede doelen Platform
Wouter Langeveld	Plaatsvervangend Directeur Manager Marketing & Communicatie	01/01/2013	Lid Raad van Toezicht Idea Cultuur Secretaris Dagelijks Bestuur Stichting Collecteplan* Lid Commissie Marketing Goede Doelen Nederland* Lid Programmaraad voor de fusie van Goede Doelen Nederland en Nederland Filantropieland* Lid Raad van Toezicht Handjehelpen
Katja van Geffen	Manager Zorg & Innovatie	01/12/2011	Voorzitter Kwaliteitsraad Heel Nederland Gezonder* Lid Directie Overleg Alliantie Voeding voor de Gezonde Generatie*
Mischa Hornman	Manager Bedrijfsvoering	01/11/2015	Lid Commissie Bedrijfsvoering & Financiën Goede Doelen Nederland*
Wouter Eijelaar	Adviseur Strategie & Innovatie	23/10/2017	Samenwerkende Gezondheidsfondsen Lid Stuurgroep Humane meetmodellen Lid Stuurgroep lid Immunologie Lid Tasforce Infectieziekten

* Uit hoofde van de functie bij de Nierstichting ** Ontvangt hiervoor jaarlijks een vergoeding van € 9.000 die ten goede komt aan de Nierstichting

21.4 Rol en invulling van de Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht houdt toezicht op het beleid van de Nierstichting en de algemene gang van zaken. Ook staat zij de directeur terzijde met advies over beleidsvoornemens. Naast de beschikking over algemene toezichthoudende kwaliteiten en affiniteit met onze missie en ambities, streeft de Nierstichting bij de samenstelling van de Raad van Toezicht naar een evenwichtige bezetting vanuit diverse disciplines: gezondheidszorg, marketing, bedrijfsleven, juridische zaken en financiën. Een inhoudelijke toelichting op de taken en verantwoordelijkheden van de Raad van Toezicht is vastgelegd en bekrachtigd in de statuten van de Nierstichting.

De leden van de Raad van Toezicht vervullen hun functie onbezoldigd: zij ontvangen geen salaris voor hun inzet. Wel mogen zij reiskostenvergoeding vragen. Zij worden benoemd en ontslagen door de Raad van Toezicht. De benoeming geldt voor vier jaar. Herbenoeming is eenmalig mogelijk voor maximaal vier jaar. Een lid van de Raad van Toezicht mag geen persoonlijke relatie (familie of sociale kring) hebben met de directeur; daarop wordt ook toegezien.

In 2021 kwam de Raad van Toezicht 5 keer bijeen. Tijdens de vergaderingen zijn onder meer de jaarrekening en het jaarverslag 2020 besproken, de gezamenlijke KOERS met de NVN vanaf 2021, het jaarplan en de begroting 2022, de managementrapportages en de WBTR. Ook agendeerden de Raad van Toezicht een aantal onderwerpen

waarover ze uitgebreider in gesprek ging met de directeur en het Management Team: doelgroepsegmentatie en positionering, selectie nieuwe accountant en verwerking baten nalatenschappen. Het NeoKidney management deed in alle vergaderingen van de Raad van Toezicht verslag van de voortgang van het project.

Tijdens de strategiedag op 13 oktober 2021 zijn de directeur en het bestuur van de Nierpatiënten Vereniging Nederland (NVN) uitgenodigd en is gediscussieerd over de samenwerking tussen de NVN en de Nierstichting en de gezamenlijke KOERS. Ook was er een afvaardiging van het NeoKidney bestuur om te overleggen over de onderlinge samenwerking.

De auditcommissie van de Nierstichting adviseert de Raad van Toezicht over het financiële beleid. Zij bespreekt onder andere de jaarrekening, financiële beleidsvoorstellen, het beleggingsbeleid en het functioneren van interne systemen (risicobeheersing en controle). Ook bespreekt de auditcommissie de jaarrekening met de onafhankelijk accountant. In de auditcommissie zitten minimaal twee leden van de Raad van Toezicht, de directeur (vast lid), de manager Bedrijfsvoering (vast lid) en de manager Financiën (vast lid). De Raad van Toezicht benoemt de commissieleden voor een periode van vier jaar. De commissie is in 2021 vijf keer bijeen geweest; de leden hebben tussentijds contact.

21.5 Samenstelling Raad van Toezicht

Naam	Functie	Discipline & achtergrond	Aangetreden	Aftreden	Termijn	(Neven)functies
Dr. P.L. Batenburg	Voorzitter Raad van Toezicht	Gezondheidszorg	10–2016		1e	Voorzitter Raad van Toezicht Oogziekenhuis Rotterdam NIAZ Qmentum auditor
					2e	Voorzitter Raad van Commissarissen Dijklander Ziekenhuis Hoorn/Purmerend MfN Registermediator Partner Board Room Consultancy Zorg Voorzitter Raad van Commissarissen Diabeter Nederland.
Mr. G.H. Verbeek	Voorzitter auditcommissie	Bedrijfsleven/Ondernemer	12–2015	12–2019	1e	Raad van Advies YARD ENERGY Group BV
				12–2023	2e	
Ing. R.A. Adolfsen MBA	Lid	Bedrijfsleven/Ondernemer	08–2016	08–2020	1e	Eigenaar BV Intraspsect Voorzitter stichting Levende Namen Lochem
				08–2024	2e	
Mr. C.I. van Gent	Lid	Advocatuur	09–2014	09–2018	1e	Advocaat BarentsKrans N.V. Den Haag Auteur SDU Docent arbeidsrecht diverse opleidingsinstituten Voorzitter Regionale arbeidsgeschillencommissie Service-punt71 Secretaris bestuur Vereniging Haagse Arbeidsrecht Advocaten Lid Stichting Permanente Opleiding Orde van Advocaten 's-Gravenhage
				09–2022	2e	
Dr. O.J.M. Maathuis	Lid	Marketing & Communicatie	02–2018	02–2022	1e	Merkspecialist–De Positioneerders adviesbureau voor merkpositionering. Lid Raad van Toezicht Gezondheidscentrum Kersenboogerd te Hoorn (2018) Lid Ledenraad van Le Champion (sportorganisatie)
				02–2026	2e	
Mr. J. Prijs	Lid	Bedrijfsleven/Ondernemer	02–2019	02–2023	1e	Managing Partner bij FranklinCovey Benelux Lid Raad van Toezicht Hogeschool iPabo in Amsterdam/Alkmaar Vrijwilliger in werkgroep urethrakleppen van de NVN
				02–2027	2e	

21.6 Overzicht bestedingen Zorg & Innovatie

Pijler 1: Voorkomen		Begroting	Realisatie	Verschil
Focuspunt 1	Vroeg opsporen van nierschade	170	11	-159
VKF1P05	Roadmap voor structurele vroegopsporing		3	
VKF1P06	Pilots met screeningstools CNS		8	
Focuspunt 2	Verbeteren eerstelijnszorg	10	1	-9
VKF2P02	Zorginterventies medicatieveiligheid		1	
Focuspunt 3	Verminderen zoutgebruik	555	471	-84
VKF3P01	Bewustwording		173	
VKF3P02	Reductie zout in levensmiddelen		26	
VKF3P04	Strategische samenwerking en lobby		33	
VKF3P05	Gezonde Generatie		239	
TOTAAL		735	484	-251

Pijler 3: Behandelen		Begroting	Realisatie	Verschil
Focuspunt 1	Toename aantal (pre-emptieve) transplantaties	210	86	-124
BHF1P01	Lobby ten behoeve van de donorwet		56	
21INI013	Voorspellen nierfunctie na transplantatie		10	
21INI014	Zelfmanagement groepseducatie		20	
Focuspunt 2	Vrije keuze en optimale zorg voor de (oudere) patiënt	103	32	-71
BHF2P02	Implementatie richtlijn vaattoegangszorg		5	
BHF2P05	Concepten thuisdialyse		6	
BHF2P07	Samenwerking kindernefrologie		21	
Focuspunt 3	Vraaggericht flexibel zorgaanbod voor dialysepatiënten	830	795	-35
21DKN1	Ontwikkeling draagbare kunstnier		795	
TOTAAL		1.143	914	-229

Pijler 2: Genezen		Begroting	Realisatie	Verschil
Focuspunt 1	Onderzoek naar herstellen van beschadigde nieren	615	600	-15
A3D101	RegMed XB consortium		600	
TOTAAL		615	600	-15

Pijler 4: Onderzoek en Innovatie		Begroting	Realisatie	Verschil
	Kwaliteit (Kolff groot)	700	780	80
	Kolff+	1.300	1.990	690
	Pionier+	850	5.032	4.182
	Missie+	1.050	408	-642
	Kruisbestuiving	155	52	-103
TOTAAL		4.055	8.261	4.206

Pijler 5: Patiënten ondersteuning		Begroting	Realisatie	Verschil
Focuspunt 1	Patiëntenverenigingen	1.550	1.516	-34
POF1P01	Jaarlijkse exploitatiesubsidie NVN		1.281	
POF1P03	Uitvoeren regeling		18	
KA60	Subsidie RNV's		217	
Focuspunt 2	Voorlichting	354	350	-4
POF2P01	Voorlichtingsmaterialen		13	
POF2P03	Patiëntenplatform nieren.nl		320	
POF2P04	Verzendkosten voorlichtingsmaterialen		5	
POF2P05	Corpus partnership		12	
Focuspunt 3	Sociaal beleid	35	22	-13
POF3P01	Nagekomen onkosten reizen		3	
POF3P03	Individuele financiële steun		20	
TOTAAL		1.939	1.889	-50

Zorg en Innovatie Algemeen		Begroting	Realisatie	Verschil
Z&I-08	Bijdrage European Kidney Health Alliance		31	
Z&I-10	Contributie koepels (SGF, NPHF)		23	
Z&I-13	Haagse monitoring		8	
Z&I-18	Factsheets herziening		7	
TOTAAL ZORG & INNOVATIE		150	72	-78
Teruggeboekte subsidies		-170	-184	-14
Interne kosten t.b.v. Zorg & Innovatie		2.162	1.861	-301
ZORG & INNOVATIE		10.629	13.896	3.267

21.7 Vermogensbeleid

De Nierstichting is een professionele non-profit organisatie die onderzoeks- en patiëntenzorgprogramma's ondersteunt en financiert. Projecten en (wetenschappelijk) onderzoek worden bijna volledig gefinancierd uit giften van particulieren en bedrijven. Om te zorgen dat de Nierstichting haar verplichtingen voor bijvoorbeeld onderzoek kan nakomen - ook als de inkomsten tegenvallen - zijn financiële reserves noodzakelijk.

Reserves en fondsen

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen een reserve en een fonds. Wanneer door een derde aan een deel van de middelen een specifieke bestemming is gegeven betreft het een fonds. Wanneer het bestuur van een instelling een bestemming aan de middelen heeft gegeven, is er sprake van een reserve. Uitgangspunt is dat geen reserves worden gevormd zonder vooraf bepaalde bestemming en dat reservering van middelen wenselijk is voor de continuïteit van steun aan de doelstelling. Het aanhouden of opbouwen van reserves is dan ook slechts in een beperkt aantal gevallen toegestaan.

Richtlijn voor de jaarverslaggeving RJ650 onderscheidt vier verschillende reserves:

- 🔴 Continuïteitsreserve;
- 🔴 Bestemmingsreserve;
- 🔴 Herwaarderingsreserve;
- 🔴 Overige reserve.

Continuïteitsreserve

Een continuïteitsreserve wordt gevormd voor de dekking van risico's op korte termijn en dient als zekerheid voor het voortbestaan van de organisatie of voor eventuele afbouw van activiteiten. De Nierstichting vermeldt in de toelichting bij de balans de door haar noodzakelijk geachte omvang van de continuïteitsreserve alsmede de daaraan ten grondslag liggende veronderstellingen.

De continuïteitsreserve wordt berekend op basis van 0.75 keer de begrote werkkosten. Aanvullend wordt beoordeeld of een hogere reserve noodzakelijk is op basis van de analyse van geïnventariseerde risico's zoals in het reguliere risicomanagement zijn vastgesteld.

De continuïteitsreserve wordt gemaximeerd conform de richtlijn van de commissie Herkströter op een bovengrens van anderhalf maal de jaarkosten van de werkorganisatie. Deze jaarlijkse kosten van de werkorganisatie worden bepaald aan de hand van:

- 1** subsidies en bijdragen, afdrachten, aankopen en verwervingen, uitbesteed werk en publiciteit en communicatie worden volledig meegenomen, uitgezonderd dat deel dat wordt toegerekend aan de doelstelling;
- 2** personeelskosten, huisvestingskosten, kantoor en algemene kosten en afschrijvingen en rente worden volledig meegenomen inclusief het gedeelte dat aan de doelstelling wordt toegerekend.

Toevoegingen aan de reserve zijn slechts toegestaan indien de hoogte van de reserve lager is dan de meerjarig door de Raad van Toezicht vastgestelde norm. De norm wordt bijgesteld, met goedkeuring van de Raad van Toezicht, zodra hiervoor op basis van nieuwe meerjarenstrategie en -begroting noodzaak ontstaat.

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves worden gevormd om gelden te oormerken voor een specifiek doel. Bij de vorming van een bestemmingsreserve wordt een duidelijk doel omschreven en wordt de looptijd van de bestemmingsreserve bepaald. Het bestuur stelt de vorming van de reserve voor en de Raad van Toezicht stelt deze vast.

Fondsen

Fondsen zijn reserves bestemd door derden. Een Fonds op Naam is een schenking aan een goed doel, ook genoemd het 'hoofdfonds', met een gerichte opdracht.

De schenker bepaalt zelf de naam van het fonds (vaak de eigen naam of de naam van een dierbare) en de aan het 'hoofdfonds' gerelateerde doelstelling (bijvoorbeeld een bepaald onderzoek). De schenker kan ook zelf bepalen hoeveel geld het fonds uitgeeft. Het doel van het Fonds op Naam moet over het algemeen wel passen binnen de doelstelling van het 'hoofdfonds'. Het 'hoofdfonds' zorgt ervoor dat het geld in het Fonds van Naam besteed wordt aan het specifieke doel en draagt zorg voor de administratieve afhandeling.

21.8 Beleggingsstatuut

Referentiekader

In dit statuut wordt het referentiekader geschetst dat geldt voor de invulling van de effectenportefeuille van de Nierstichting. Het beleggingsstatuut heeft drie functies:

- 1 het beleggingsstatuut is het kader waarbinnen de vermogensbeheerder kan opereren;
- 2 met behulp van het beleggingsstatuut kan het vermogensbeheer worden getoetst;
- 3 het beleggingsstatuut is ondersteunend bij de uitleg van het beleggingsbeleid van de Nierstichting.

Dit referentiekader omvat drie typen criteria die in volgorde van belangrijkheid worden toegepast bij de samenstelling en beoordeling van de beleggingsportefeuille:

1. Algemene criteria

- ☛ **Rendement.** Een zodanige samenstelling van de portefeuille dat een zo optimaal mogelijk rendement wordt gerealiseerd. In dit criterium worden ook de kosten van het vermogensbeheer meegenomen;
- ☛ **Spreiding.** Door een brede spreiding wordt het eventuele beleggingsrisico zoveel mogelijk beperkt;
- ☛ **Risicobeperking.** Een zodanige samenstelling van de portefeuille dat hoge risico's worden vermeden.

2. Uitsluitingscriteria

- ☛ **Potentiële reputatieschade.** Het beleggingsbeleid mag geen negatieve gevolgen hebben voor de reputatie van de Nierstichting. Wat met dit criterium samenhangt is dat de Nierstichting in haar beleggingsbeleid niet in negatieve zin wil afwijken van andere (gezondheid)fondsen;
- ☛ **Niet uitlegbaar.** Het beleggingsbeleid moet uitlegbaar zijn. Ook al wijkt het af van het beleid van andere (gezondheid)fondsen, als bestuurder en auditcommissie erachter staan en het beleid uitlegbaar vinden, dan is dat, zeker met het oog op publiciteit, belangrijk om mee te wegen bij de samenstelling van de portefeuille.

3. Voorkeurscriteria

- ☛ **Missie-gerelateerd.** Bij de samenstelling van de portefeuille worden fondsen of aandelen betrokken die kunnen bijdragen aan de inhoudelijke doelstellingen die de Nierstichting nastreeft (bijvoorbeeld de ontwikkeling van de draagbare kunstnier). In plaats van uitsluiting van bedrijven als gevolg van de duurzaamheidstoets is dit dus een positief criterium;
- ☛ **Duurzaamheid.** Bij duurzaam beleggen gaat het er om dat de gevolgen voor mens en milieu worden meegewogen bij het beleggingsbeleid. Duurzaam beleggen wordt ook wel maatschappelijk verantwoord beleggen of ethisch beleggen genoemd.

Met de volgordelijkheid die hierboven is aangebracht, wordt aangegeven dat de algemene criteria voor de gehele portefeuille gelden en dat pas daarna wordt gekeken welke fondsen en/of aandelen worden uitgesloten dan wel de voorkeur hebben. Uiteraard trachten we een optimale mix te realiseren waarbij recht wordt gedaan aan zoveel mogelijk van de zeven criteria. Deze volgordelijkheid houdt concreet in dat bijvoorbeeld het criterium duurzaamheid niet ten koste mag gaan van rendement. Met andere woorden: bij (vrijwel) gelijk rendement heeft duurzaamheid de voorkeur. Daarmee kiezen we ervoor om vooral pragmatisch duurzaam te beleggen.

Handreiking Verantwoord Vermogensbeheer Fondsenwervende Instellingen

Goede Doelen Nederland heeft een Handreiking geformuleerd voor haar leden. Het is een advies aan de leden. Het is aan de bestuurder van een fondsenwervende instelling of die rekening wil houden met niet-financiële overwegingen bij het beheer van het vermogen. In de Handreiking onderscheidt Goede Doelen Nederland algemene en bijzondere duurzaamheidscriteria. Overigens is het begrip duurzaamheid in de handreiking nogal opgerekt en hangt het tevens samen met de door ons geformuleerde criteria ‘reputatie’ en ‘uitlegbaarheid’.

Nierstichting

Postbus 2020

1400 DA Bussum

info@nierstichting.nl

(035) 697 80 00

NL 70 ING 0000 0880 00

nierstichting.nl

Facebook.com/nierstichting

Twitter.com/nierstichting @Nierstichting

Youtube.com/nierstichting

Instagram.com/nierstichting_nederland

KvK-nummer: 41197093

Informatie nieren en nierziekten:

0800 388 00 00 (gratis)

infonierziekten@nierstichting.nl

nieren.nl

